

75 JAAR GOLF IN NOORDWIJK

75 JAAR GOLF IN NOORDWIJK

Drie heren staan aan de basis van het golf in Noordwijk: Ernst en Frans Cremers en Leopold graaf van Limburg Stirum. Zij zorgden ervoor dat op 12 september 1915 een negen holes baan ten noorden van het dorp kon worden geopend.

Al gauw ontwikkelde zich op en rond die baan een druk en gezellig clubleven dat in 1922 een officiële status kreeg toen de statuten werden opgemaakt van de Noordwijkse Golf Club. Statuten die een jaar later rechtsgeldigheid kregen. Om daarna, in de rijke geschiedenis van de Noordwijkse Golf Club, menigmaal te worden aangepast aan de eisen van de sterk veranderende tijd en omstandigheden.

De baan zelf werd in 1928 uitgebreid met negen holes. Gedurende

de oorlog gingen alle holes verloren. De "nieuwe negen" werden nooit hersteld, zodat Noordwijk er qua golf na de bevrijding weer hetzelfde voorstond als dertig jaar daarvoor.

In 1972 kreeg de Noordwijkse weer de beschikking over achttien holes. Gelegen op een nieuw terrein, verder naar het noorden. De oude negen gingen ten tweede male verloren, hoewel ze ook anno 1990 nog voor kenners herkenbaar zijn.

De geschiedenis van 75 jaar golf in Noordwijk.

Inhoud

Voorwoord	5
De vroege geschiedenis	6
Crisisjaren, ook in Noordwijk	21
De naoorlogse tijd, een moeilijke start	33
Toppro's in Noordwijk	41
Een bijzonder rondje golf	44
Op naar de nieuwe baan	46
Luchtfoto oude – nieuwe baan	50
De nieuwe baan	54
Beschrijving nieuwe baan + luchtfoto	58
Het lustrum	64
NGC 2000	67
De voorzitters van de Noordwijkse Gold Club	68
Kampioenen...	70
Een blik in de toekomst	72

Colofon

Redactiecommissie: Dolf Meijer, Maryl Donker-Groenewegen, Willem Leniger.

Research: Dolf Meijer, Maryl Donker-Groenewegen.

Tekst: Willem Leniger.

Fotografie: Dolf Meijer, Freek Zieck, Dimmen Breen, Henny Hoogeveen, Frans Rombout, Willem Leniger, Marlou Goudriaan-Stockmann e.a.

Vormgeving: John Asselbergs.

Zetwerk: Zetterij Smit.

Lithografie en Druk: Drukkerij Noordwijkerhout.

75 jaar golf in Noordwijk is een uitgave van de Noordwijkse Golf Club,
Randweg 25, 2204 AL Noordwijk.

Copyright NGC, 1990.

75 jaar golf in Noordwijk. Een betere aanleiding om de geschiedenis van de Noordwijkse Golf Club vast te leggen, is niet denkbaar.

Mijn persoonlijke beleving van de club vangt in 1974 aan. De verhuizing naar de nieuwe baan heeft nog maar net plaatsgevonden. Een verhuizing die meer is dan de overgang van negen naar achttien holes op een andere lokatie.

De nieuwe baan luidde ook een nieuw tijdperk in. Met een minimum aan middelen en een maximum aan inventiviteit hebben toenmalige bestuurders de basis gelegd voor een golfbaan van wereldklasse. De ontwikkeling van die golfbaan en van de golfclub werd de taak van volgende besturen. De snelle groei van golf in het algemeen, zowel wereldwijd als in Nederland, en

Huug de Bruijne, voorzitter van 1983 tot midden 1990, in actie tijdens de jaarlijkse golfmatch tussen het Engelse Walton Heath en Noordwijk.

die van de Noordwijkse Golf Club in het bijzonder stelde geheel andere eisen. De Noordwijkse groeide snel uit tot een groot "bedrijf" met een miljoenenomzet.

Vele facetten eisten de aandacht. Om er een paar te noemen: de ontwikkeling van de baan, het ledenbestand, de catering, het personeelsbestand, het clubhuis met faciliteiten, de beheersstructuur.

De soms uiteenlopende belangen en wensen binnen de club dienden in evenwicht te worden gehouden. De harmonie moest worden bewaard. Behoud van oude waarden, zoals de identiteit van de Noordwijkse Golf Club, stijl en sportiviteit, bleven centraal staan. Financiën speelden een essentiële rol. Inkomsten op een aanvaardbare wijze genereren en uitgaven blijven bewaken. Het fenomeen sponsoring deed zijn intrede. Dagcontributie begon een factor van belang te worden. De golfshop werd van verlies- winstgevend gemaakt. Dankzij al die ontwikkelingen kon de contributie op een aanvaardbaar niveau worden gehouden. Aan de uitgavenkant was het met name het personeelsbestand dat zo beperkt en doelmatig mogelijk diende te worden gehouden.

De Noordwijkse Golf Club zag tal van ontwikkelingen. Het clubhuis, als sluitpost gehanteerd bij de overgang naar de nieuwe baan, werd gefaseerd uitgebreid. De baan voortdurend verbeterd. Machineriën werden aangekocht en een kostbare beregeningsinstallatie aangelegd. De catering ging van eigen beheer over in een pachtmodel. In de personeelsfeer werd de functie van caddiemaster gecombineerd met die van winkelbeheerder. De automatisering van ledenbestand, financiën, wedstrijd- en handicapbeheer en baan-gebruik kwam tot stand. Hiermee werd de basis gelegd voor een professioneel dagelijks beheer door een secretariaat met een beperkte, maar zeer doelmatige, bezetting. Rond dit alles speelden bestuurders en vele commissieleden hun cruciale rol.

De Open Kampioenschappen, de geslaagde golfweken, de goede sfeer binnen de club, de prestaties in de competities, zijn maar een greep uit de bewijzen dat de Noordwijkse Golf Club zich ontwikkelde tot een gezonde, sportieve en gezellige vereniging. Een golfclub met een fantastische baan, een prachtige geschiedenis en een heel goede toekomst. Gaarne beveel ik dit jubileumboek in uw aandacht aan. In het vertrouwen dat het uw beeld van de historie van de Noordwijkse Golf Club zal aanvullen.

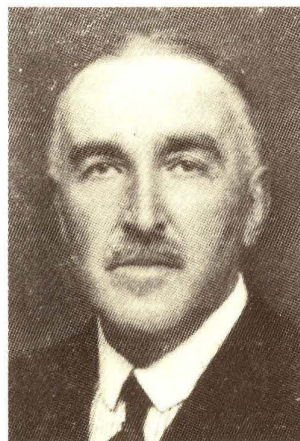
Huug de Bruijne, voorzitter 1983 - 1990

Ernst Cremers

Leopold graaf Van Limburg Stirum

W.F. Van Heukelom

F. Cremers

Voorwoord

"Het begon allemaal in het begin van deze eeuw, zo omstreeks 1912, toen op een goeden dag drie heren van middelbare leeftijd (F.J.J. Cramer, W.F. van Heukelom en L. Graaf van Limburg Stirum) bij elkaar in een kroegje in Noordwijk zaten te borrelen". Zó start één van de vele lezingen van het ontstaan van de Noordwijkse Golfclub. Lezingen die met elkaar gemeen hebben dat er steeds drie heren zich langzaam volgoten met alcoholische versnaperingen waarna zij besloten "zelf een baan aan te leggen". En zo geschiedde...

Intensief speurwerk, verricht teneinde anno 1990 een zo compleet en betrouwbaar mogelijk werkstuk van de geschiedenis van de NGC te produceren, heeft een geheel ander beeld omtrent de start van golf in Noordwijk opgeleverd. In dat beeld komen nog altijd drie heren voor, maar die zitten niet langer romantisch te pimpelen en leggen niet zomaar een baan aan op eigen kosten. Zij dragen deels ook andere namen en de jongste is niet tachtig, zoals in één der eerdere geschriften werd aangenomen.

Dat rond de start van de Noordwijkse zoveel verschillende lezingen de ronde doen, is vooral te wijten aan het feit dat in de Tweede Wereldoorlog vrijwel alle materiaal van de club zelf verloren is gegaan. De commissie, belast met de samenstelling van dit gedenkboek, is dan ook verder gaan zoeken naar informatie rond de Noordwijkse, teneinde een zo betrouwbaar mogelijk beeld op te roepen.

Dat beeld, dat op grond van gegevens uit archieven, erfpachtovereenkomsten en tal van andere officiële stukken is samengesteld, is wat minder romantisch. Maar zeker niet minder interessant. Aangevuld met gegevens die zijn geput uit de herinnering van leden, toenmalige caddies en professionals en anderen, ontstaat een boeiende en vaak zeer bewogen geschiedenis van de Noordwijkse. Een club die begon als commercieel project en die uitgroeide tot een oergezellige vereniging met één van de mooiste 18-holes golfbanen van de wereld en omstreken.

De vroege geschiedenis

Vele lezingen zijn er in het verleden gegeven omtrent het ontstaan van de Noordwijkse Golfclub. Lezingen die stuk voor stuk met elkaar gemeen hebben dat drie heren onder de borrel besloten een baan aan te leggen. De leeftijden en namen van de heren verschilden per lezing sterk, maar het argument was steeds dat zij zelf golfd en dat voortaan ook in Noordwijk wilden doen. Hoe anders is het indertijd echt gelopen...

In het begin van deze eeuw was de vindingrijkheid van de Nederlandse taal ten aanzien van het geven van namen aan beroepen aanzienlijk minder dan tegenwoordig. Van het beroep project-ontwikkelaar bijvoorbeeld, had nog nooit iemand gehoord. Die mensen, want zij waren er wèl, heetten gewoon zakenman.

Noordwijk kende zo'n zakenman die in werkelijkheid project-ontwikkelaar was: Ernst Cremers. En het was deze Cremers die in 1911 in het Belgische Knokke "zijn collega" Maurice Lippens bezocht die daar een golfbaan in de duinen had aangelegd teneinde het aantal Britse bezoekers aan de badplaats Knokke op te vijzelen. Een idee dat Cremers buitengewoon aansprak omdat het ook toepasbaar zou zijn voor Noordwijk.

Ongetwijfeld heeft Cremers daarna grond gegeven aan de romantische geschiedschrijvingen van weleer door tijdens het uitwerken van zijn plannen met twee andere heren aan de borreltafel te gaan zitten. Die andere heren waren zijn broer, F.J.J. Cremers, en de heer Leopold Graaf van Limburg Stirum. Een drietal dat voor wat betreft het golfproject in de allereerste plaats een puur zakelijke band onderhield, maar het daarnaast zonder twijfel ook privé uitstekend kon vinden. Zij vormden de combinatie "Golflinks" te Noordwijk aan Zee. Een combinatie die er figuurlijk géén en letterlijk juist wèl gras over liet groeien.

Stuwende kracht

Duidelijk is dat Ernst Cremers de stuwende kracht van de combinatie was. Hij is een man van kaliber, die het gevecht met de toenmalige instanties heeft gevoerd teneinde een duinterrein van zo'n 38 hectaren ten noorden van het dorp in erfpacht te verkrijgen om daar de baan op aan te leggen. Dat dit geen sinecure was, blijkt uit een brief van Staatsboschbeheer, gedateerd 1 september 1915, aan de directeur-generaal van het Ministerie van Landbouw te Den Haag.

Het bedoelde grondgebied ressorteerde oorspronkelijk onder het Ministerie van Financiën. Later vielen de gronden onder Landbouw dat de "Bosch-wachtery Noordwijk" met de zorg erover belastte. Uit het officiële stuk van september 1915 blijkt dat Cremers reeds met Financiën in de slag was geweest omtrent de erfpacht. Ja, zelfs bijna rond was met dit Ministerie. Onder de voorwaarde dat de officiële ondertekening uiterlijk op 1 januari 1915 zou moeten plaatsvinden. Zou dat niet het geval zijn dan 'zou het Departement van Landbouw geheel vry zyn om de onderhandelingen over de uitgifte al dan niet voort te zetten'.

Staatsbosbeheer wijst de directeur-generaal van Landbouw erop dat het zowel in het belang is van de heer Cremers als van het Ministerie om de erfpachtovereenkomst met terugwerkende kracht tot 1 januari 1915 af te sluiten. Cremers heeft volgens Staatsbosbeheer al grote kosten gemaakt en het Ministerie kan een belangwekkend bedrag aan erfpacht innen. Ook dáár derhalve geen nobele en romantische redenen voor het meewerken aan een golfproject!

Dat Cremers reeds aanzienlijke investeringen had gedaan, was zwak uitgedrukt. In feite had deze doordouwer al in 1913 de eerste stappen ondernomen die tot de aanleg van de negen holes baan leidden. Uit stukken in het Rijksarchief blijkt, dat Cremers zijn eerste rondje golf op 'zijn' baan al speelde in 1914. Nog vóór hij de erfpacht rond had derhalve! Durf kan de man dan ook niet worden ontzegd.

Eigen belang

Ook Staatsbosbeheer zelf schrijft de brief overigens niet alleen maar om Cremers te helpen. Enkele alinea's verderop komt een stuk eigen belang duidelijk naar boven, terwijl ook hier blijkt dat Cremers al klaar was met de aanleg!

"Bij de aanleg van de golfbanen is echter gebleken, dat niet het gehele oorspronkelyk aangevraagde terrein benodigd is, doch dat volstaan kan worden met ruim 7 HA minder". En die zeven hectaren nu wil Staatsbosbeheer graag onder haar hoede hebben...

Uit geheel andere bron komt de bevestiging van bovengenoemde feiten. Ene J. Kloos, destijds winkelier in Noordwijk, schreef in de jaren dertig een boek "Noordwijk in de loop der eeuwen". En daarin stuiten we op de volgende passage:

"Ter bevordering van Noordwijk's aantrekkelijkheid zijn in den wintermaanden van 1913-'14 in de noordoorden 9 golfbanen aangelegd, onder leiding van den rijkslandbouwleraar der provincie Z. Holland, den heer A.A.

Neeb. Het benooidig duinencomplex, groot ongeveer 40 hectaren, was door de combinatie "Golflinks" te Noordwijk a. Zee van 's-Rijks domeinen in erfpacht verkregen en strekte zich destijds uit van het boschje "Hoogwaak" tot aan den landbouwhoeve "Puikenduin" van den heer F. Verster van Wulverhorst te Leiden. Nabij genoemd boschje, dat door de golfclub werd gespaard en de omgeving door haar zelfs verfraaid, zijn gelijktijdig verrezen een opzichterswoning en een houten clubgebouw, waarbij gegraven werd een kelder voor pompinstallatie, onder leiding van den heer H. Loefflerink, architect alhier. De golfvelden zijn op 11 en 12 september 1915 feestelijk geopend geworden".

Kloos is één van de weinigen die over de begintijd van de golfclub Noordwijk heeft geschreven. Een andere publicatie treffen we aan in het blad "De Badplaats Noordwijk". Een uitgave die, zoals de naam aangeeft, de promotie van Noordwijk als badplaats tot doel heeft. Logisch dat daarin het initiatief van Cremers om een golfbaan aan te leggen teneinde meer toeristen naar Noordwijk te trekken (Cremers had ook belangen in verschillende hotels, zoals het Palace!) aan bod komt. En wel in een nummer van zaterdag 28 augustus 1915. Naast een uitgebreide beschrijving van de "Noordwijksche Golfvelden" wordt ook een glasheldere uitleg gegeven van het spel zelf. Zo lezen we bijvoorbeeld:

"In het eindpunt van een baan, "green", wordt een kuiltje aangebracht, veelal met een metalen wand, "hole" genoemd".

En verder:

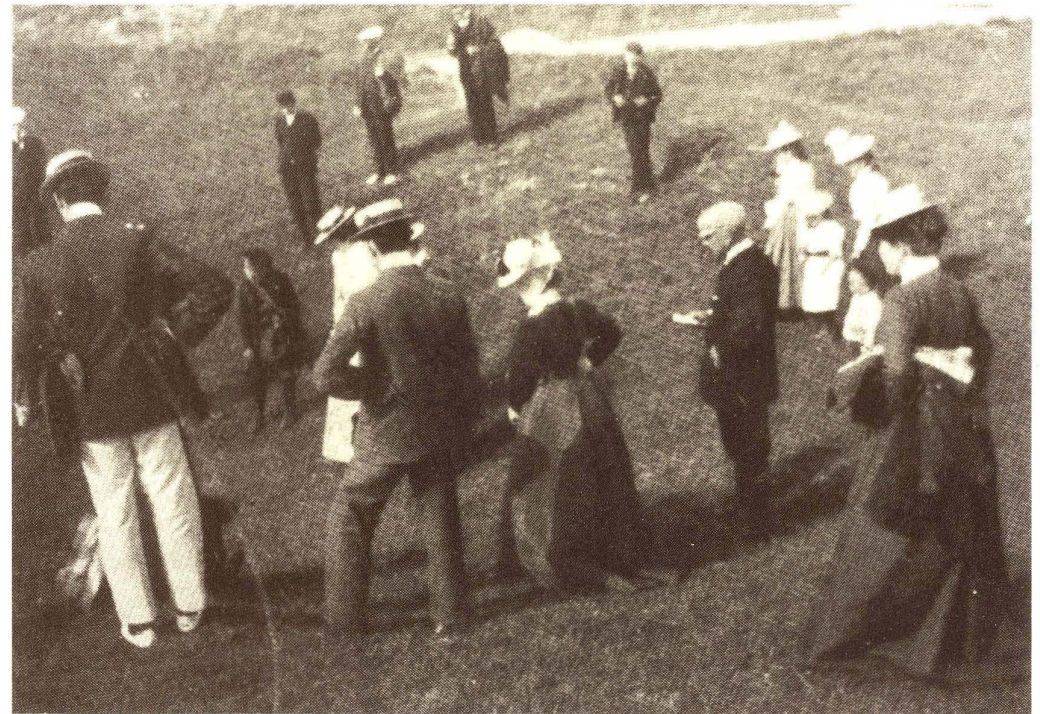
"Daar het spel nogal vermoeiend en "verwarmend" is, wordt het bij voorkeur in den vóór- en nazomer gespeeld".

En ook het boschje van Hoogwaak komt aan bod in dit artikel. Daar haalt de verslaggever zelfs de dichter Hooft bij:

*"Indien dit boschje klappen kon,
Wat meldde 't al vrijage!"*

Hetgeen gelijk een geheel ander licht op het vermoeiende en verwarmende golfspel doet schijnen...

Nog een geheel andere mededeling bevestigt dat reeds in 1915 golf werd gespeeld in Noordwijk: op 10 mei van dat jaar werd een Engelse golfprofessional, mijnheer B. Dunn, in dienst genomen als golfleeraar.

Ernst Cremers kreeg golf met de paplepel ingegoten. Hij startte al in 1891 op de oude baan van baron van Bienen in een tijd dat het publiek en de spelers er nog zó bij liepen. Op deze foto de beste golfer van Nederland uit die tijd, Del Court van Krimpen, met het boekje in zijn hand en links van hem baronesse Van Bienen.

Vele documenten kwamen er aan te pas voordat Ernst Cremers alle benodigde vergunningen op een rijtje had staan.

[illegible][illegible]

Feestelijke opening

De eerste negen holes mogen dan feestelijk zijn geopend op 11 en 12 september 1915, de akte waarin de erfpacht wordt geregeld tussen waarnemend houtvester Peter Marius Tutein Nolthenius en Ernst Cremers, dateert van 13 november 1916. De erfpacht gaat dan in met terugwerkende kracht tot 1 januari 1915 en heeft een duur van 40 jaar.

Opvallend is dat de overeenkomst wordt gesloten met Ernst Cremers terwijl ook zijn broer en de Graaf ondertekenen. Voorts is een aardig detail dat achter de naam Cremers staat vermeld: zonder beroep, wonende te Noordwijk. Hij was voornaam genoeg om op papier als werkloze door het leven te gaan...

De pacht was ook meteen voor de volle veertig jaar vastgesteld. Niet naar tevredenheid overigens van Cremers die hier nog jarenlang correspondentie over heeft gevoerd. Gezien de sterk oplopende tarieven is dat overigens niet geheel onlogisch. Vastgesteld werden de volgende tarieven:

over de jaren 1915 en 1916: TIEN GULDEN per HA.

over de jaren 1917 t/m 1918: DERTIEN GULDEN per HA.

over de jaren 1920 t/m 1924: ACHT EN TWINTIG GULDEN per HA.

over de jaren 1925 t/m 1954: DRIE EN VIJFTIG GULDEN per HA.

De eerste twee jaar moest derhalve per jaar *f* 380,- worden opgehoest. De drie volgende jaren *f* 494,- per jaar; van 1920 tot en met 1924 *f* 1.064,- per jaar en vanaf 1925 tot en met 1954 liefst *f* 2.014,- per jaar.

Cremers, toen 45 jaar oud, moet een man met visie en een geweldig doorzettingsvermogen zijn geweest. Want zeker is dat in die tijd het aanleggen van een golfbaan om toeristen te trekken een niet al te voor de hand liggende zaak was (zelfs nu wordt een dergelijk argument door vele bestuurderen achteloos van tafel geveegd) en zeker is ook dat Cremers de tijd ernstig tegenhad. Immers, in 1914 was de oorlog uitgebroken en hoewel Nederland neutraal bleef, was de toestand ook hier niet echt rustig. Een blik in de kranten van toen maakt duidelijk dat de oorlog ook het leven in Nederland beheerste. De Haagse Courant bijvoorbeeld, publiceerde iedere dag de oorlogscommuniqué's van Duitsland, Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Rusland. En bij het lezen van een bericht over de terechtstelling van zes Belgische deserteurs, moet menigeen wel gedacht hebben "welk een wreeden oorlog dit toch is".

Nederland kende ook zijn zorgen, zoals we uit de dagbladen kunnen lezen: onder verschillende gerequireerde paarden heerste kwade droes en paardepok, in Maastricht sluiten de militaire autoriteiten een spekslagerij wegens

Ernst Cremers in actie tijdens
slecht weer. De regenkledij zag

de Kerstwedstrijden met
er toen wel wat anders uit!

smokkelhandel en in verschillende garnizoenen wordt opgetreden tegen het zingen van volksliederen van oorlogvoerende naties. Verder wordt melding gemaakt van een spionagezaak op de Merwede; een zekere L. beschadigt bij een vechtpartij zijn kauwspier en W.P. la V. wordt veroordeeld wegens rijwielverduistering. Streng zal worden opgetreden tegen draagsters van hoedepennen, zoals blijkt uit een Amsterdamse politieverordening: "Het is verboden, in het openbaar van hoedepennen gebruik te maken, waarvan de uitstekende punten niet zijn voorzien van doelmatige beschermers". Dames die tegen het verbod zondigen "zullen uit de tram worden geweerd". Werk was er wel voldoende zoals moge blijken uit een advertentie van stoomwascherij J.C. Roos en Zoon aan de Loosduinscheweg waarin directe plaatsing wordt geboden aan "toeslaanmeisjes, mangelmeisjes en ophangsters". Niet alleen voor Ernst Cremers, maar zo te zien voor alle heren waren de tijden toen niet gemakkelijk!

De Golfweek duurt als instituut nog altijd voort. Vroeger als trekpleister voor gasten, nu veel meer als jaarlijks hoogtepunt voor de leden en hun troducé's. Hier een damessingle in de jaren dertig.

De openingswedstrijden

De negen holes golfbaan van Noordwijk is op 11 en 12 september 1915 officieel geopend, nadat er dat seizoen reeds normaal op was gespeeld. De opening vond plaats middels wedstrijden waaraan golfers uit den lande, alsmede een aantal buitenlanders, hebben meegedaan. Het programma ontleent wij aan de krant "De Badplaats Noordwijk" van 11 september 1915. Een krantje overigens, waarvan de koppen tweetalig – het Nederlands en Duits – werden gedrukt en dat in de maanden juni, juli, augustus en september verscheen. "De Badplaats Noordwijk" meldt:

"Golfwedstrijden op heden, Zaterdag 11 en Zondag 12 september, op de Golf links in de duinen, aan het einde van de Noord-Boulevard te Noordwijk aan Zee. Heden zullen de Noordwijksche Golfvelden officieel geopend worden met een tweedaagschen wedstrijd. Een groot aantal bekende spelers zullen daaraan deelnemen. Het behoeft zeker geen betoog, dat de Noordwijksche Golfclub, evenals de Noordwijksche Sportvereniging veel er toe bijdraagt om onze Badplaats vooruit te brengen. Het bezit van Golfvelden is daarom voor een Badplaats van zooveel betekenis, omdat het Golfspel bij voorkeur gespeeld wordt in voor- en najaar. Het Badseizoen duurt daardoor dus langer. Zoodra de tijdsomstandigheden weder normaal geworden zijn, zullen zeker veel vreemdelingen, vooral Engelschen, onze Badplaats bezoeken om Golf te spelen, temeer daar Golfvelden, in de duinen aangelegd, door de Engelsche Golfspelers zeer op prijs worden gesteld. Het programma laten wij hieronder volgen:

Dames-handicap

Zaterdagmiddag 2 uur.

Iste Prijs: Cup, aangeboden door den Heer Jhr. C. Snouck Hurgronje.

Heeren-handicap

Zondagochtend 10 uur

Iste Prijs: Offem Cup, aangeboden door L. Graaf van Limburg Stirum Noordwijk.

Mixed-foursomes

Zondagmiddag 2 uur.

Prijzen aangeboden door den Heer en Mevrouw E. Cremers".

En de uitslagen

Aangezien "De Badplaats Noordwijk" van de NV Dorsman's Boekhandel en Stoomdrukkerij een weekkrant was, duurde het tot de uitgave van 18 september 1915 voordat de uitslagen naar buiten bekend werden. We citeren:

"De Golfwedstrijden, gehouden Zaterdag en Zondag j.l. ter gelegenheid van de opening van de Noordwijksche Golfvelden, werden door fraai weder begunstigd en bijgewoond door vele Golfspelende dames en heeren. Den uitslag laten wij hieronder volgen:

Dames-handicap. Negen deelnemers. 1ste Prijs: Wisselbeker, uitgelooft door den heer Jhr. C. Snouck Hurgronje, gewonnen door mevrouw del Court van Loon.

$54 + 57 = 101 - 10 = 91$ slagen.

2e Prijs. Freule van Pallandt.

$61 + 59 = 120 - 24 = 96$ slagen.

Heeren-handicap. Vier en twintig deelnemers.

1ste Prijs: Offem-beker, uitgelooft door L. Graaf van Limburg Stirum Noordwijk, gewonnen door den heer Van der Esch.

2e Prijs. De heer G. del Court tot Krimpen.

Mixed-foursomes. 17 deelnemers. 1e en 2e Prijs uitgelooft door de heeren Jhr. W.C. van Panhuys en E. Cremers, gedeeld door mevr. Van Tienhoven en den heer E. Vas Visser en mevr. del Court en den heer Jhr. A. Snouck Hurgronje. Beide paren maakten 't zelfde aantal slagen en hadden dezelfde handicap. 't Eerste paar maakte $51 + 47 - 8 = 90$ slagen. 't Tweede paar maakte $47 + 51 - 8 = 90$ slagen.

Na de wedstrijden sprak de heer E. Cremers een enkel woord om de deelnemers te bedanken en er op te wijzen, dat zij die de golfclub financieel gesteund hebben hun uitersten best zullen doen 't volgend jaar de banen in beteren conditie te verkrijgen. Hij hoopte, dat de Noordwijksche Golfclub een blijvende attractie te meer voor Noordwijk zoude zijn.

Mr. A. del Court tot Krimpen, als zijnde de oudste golfspeler in Nederland, complimenteerde den heer Cremers voor de moeite en opofferingen, die hij zich getroost had, en verklaarde dat hij van 't succes van de Noordwijksche Golfclub overtuigd was. Mevrouw E. Cremers was daarna zoo welwillend de prijzen uit te reiken".

Helaas vermeldt het krantje niet welke scores de heren binnen hebben gebracht en wat de Noordwijkse deelnemers tegen het landelijke geweld hadden in te brengen. Tenslotte was Ernst Cremers al in 1891 – toen 21 jaar oud – actief golfer op de privébaan van de familie Van Brien en op het landgoed Clingendael in 's-Gravenhage. Hij moet dus een beste bal hebben geslagen!

De winnares van de Offem in 1990, Netty Wellink-Beers (hcp 11), ontvangt deze oudste beker van de NGC uit handen van de vicevoorzitter, Rik Meijer.

In de jaren tussen de beide wereldoorlogen speelde de meeste golfers met caddie.

Een kleine greep uit de vele schitterende bekens die de Noordwijkse Golf Club rijk is.

Moeilijke begintijd

De jaren na de eerste Wereldoorlog zijn voor de combinatie "Golflinks" van Cremers cs. niet gemakkelijk geweest. Op een aantal fairways werden duinaardappelen geplant om het tekort aan voedsel te helpen verlichten. De Engelse toeristen waarvan Cremers in 1911 tijdens zijn bezoek aan Knokke droomde, bleven weg en in Noordwijk zelf stonden de mensen ook niet te dringen om grote bedragen te besteden aan het spelen van een rondje golf.

Cremers klaagde dan ook – zeker niet ten onrechte – steen en been richting het Ministerie van Landbouw en pleitte er met verve voor de pacht niet te verhogen, zoals eertijds was afgesproken. Ook onze houtvester uit Haarlem vond dat een billijke zaak en steunde de smeekbeden van Cremers. Met als gevolg dat indertijd de pacht tot 1920 gehandhaafd bleef. En er voor de periode van 1920 tot 1924 een andere oplossing kwam: staatsbosbeheer ontrok 13 hectaren aan de oorspronkelijke 38 stuks. De golfbaan deed het derhalve verder met 25 hectaren, hetgeen kennelijk zonder enig probleem en zonder aanpassing van de baan mogelijk was.

Toch bleef de golfbaan een financiële slokop die Cremers zorgen bleef baren. In dat licht kunnen enkele belangrijke zaken worden gezien. In de eerste plaats dook de heer W.F. van Heukelom op die het driemanschap van de gebroeders Cremers en Graaf Leopold kwam versterken. In de tweede plaats werd in 1922 besloten, zoals we verderop zullen zien, de Noordwijkse Golfclub een officiële status te geven onder voorzitterschap van Van Heukelom en met als secretaris-penningmeester Ernst Cremers. En in de derde plaats droeg Ernst Cremers in 1925 – het jaar waarin de pacht beduidend omhoog zou gaan – op persoonlijke titel de pacht over aan de Noordwijkse Golfclub. Het voltallige bestuur van de Noordwijkse tekende de erfpachtovereenkomst: voorzitter Van Heukelom, de secretaris-penningmeester Cremers en de leden mevrouw J. C. Diemer-Kool en de heren L. Graaf van Limburg Stirum, A.E. Dudok van Heel en D.O'Brien.

Cremers was daarmee van zijn financiële zorgen af en zorgde er gelijktijdig voor dat zijn opzet, een golfbaan in Noordwijk, een sterkere basis kreeg. En ook lag toen al tien jaar de golfweek van Noordwijk vast die aan het einde van het badseizoen voor een flinke toeristische impuls moest zorgen in Noordwijk. Een golfweek waarover in geschriften uit die tijd met de grootste lof wordt geschreven en waaraan "heel golfspelend Nederland plus vele buitenlanders deelnamen". Een golfweek ook, waarin jaarlijks onder meer werd gespeeld om de Offem-beker, genoemd naar het landgoed van de gever ervan, L. Graaf van Limburg Stirum.

De oprichters van de Noordwijkse waren niet alleen stuk voor stuk liefhebbers van de golfsport maar zij stonden ook zakelijk hun mannetje. En hadden grote belangen in het hotelwezen dat gebaat was met een golfbaan in Noordwijk. Cremers c.s. combineerden derhalve hun hobby en zakelijke belangen. Alleen werden die laatste sterk aangetast door tegenvallende inkomsten en onverwachte hoge uitgaven. Het leek dan ook beter de Noordwijkse Golfclub een officiële status te geven en er de rechten en plichten aan toe te spelen. Maar was dat wel de oplossing?

Het uitblijven van golfspelende en in Noordwijk vakantie vierende buitenlanders, de tegenvallende kosten en de erfpacht die hoger en hoger werd, baarden de oprichters van de Noordwijkse golfbaan ernstig zorgen. Weliswaar hadden de Graaf, de gebroeders Cremers en de Amsterdamse koopman en bezitter van het Helmhorst-hotel in Noordwijk, W.F. van Heukelom, fondsen te over om hun golfbanen in stand te houden, maar terecht wilden zij van hun hobby geen bodemloze put maken en terecht ook vonden zij dat een constructie diende te worden gekozen waarbij tegenvallers en verliezen over meerdere hoofden uit dienden te worden gesmeerd. Vandaar dat zij besloten tot oprichting van een Golfclub. Een vereniging die zijn eigen boontjes moest doppen, al lieten voornoemde heren die vereniging natuurlijk niet in de steek. Integendeel zelfs.

Op 31 december 1922 werd uiteindelijk de Noordwijkse Golfclub een rechtspersoonlijkheid. De statuten, waarin onder meer de bevordering van het golfspel werd beoogd, werden bij Koninklijk Besluit goedgekeurd op 23 november 1923. En in 1925 kreeg de Vereniging de erfpacht van het terrein en daarmee ook de 9-holes baan in handen. Een boeiende ontwikkeling die tot in lengte van jaren discussies omtrent de juiste data ter viering van lustra zal kunnen uitlokken!

Trouwens, er blijft meer ter discussie. Zo worden èn Ernst Cremers èn Leopold Graaf van Limburg Stirum als eerste voorzitter genoemd. Beiden behoren tot het driemanschap dat Noordwijk een golfbaan gaf, maar als eerste voorzitter van de vereniging komt slechts W.F. van Heukelom in aanmerking. Die zwaaide de scepter van 1922 tot eind 1925 om daarna – wegens drukke werkzaamheden – een stapje terug te doen en als lid in het bestuur te blijven zitten. Ernst Cremers werd op 9 november 1925 tijdens een bestuursvergadering gekozen tot de nieuwe voorzitter. Zijn taken als secretaris-penningmeester gingen goeddeels over in handen van een bezoldigde kracht, de heer A.H.M. Eyken, gepensioneerd kapitein van het Nederlandsch Indische leger, die tot na de oorlog een zeer belangrijke rol binnen de Noordwijkse zou vervullen.

Opvallend is dat er in het nieuwe bestuur geen penningmeester meer zit. Waren de financiën eindelijk helemaal onder controle of vormden zij een verloren zaak? Of regelde Eyken toch wel alles, zoals uit latere stukken naar voren lijkt te komen?

Het bestuur bleef verder intact en kreeg er zelfs nog een lid bij in de persoon van F.J.J. Cremers, zodat de oorspronkelijke stichters van de baan tien jaar na dato nog volop in touw waren.

A.H.M. Eyken

Sfeerbeelden van het Noordwijk van toen. En een tekening van secretaris Eyken, die zelf niet golfde maar wel gedurende vele jaren heel goed voor de club en de baan zorgde. De tekenaar, Van Vleymen, tekende aan het eind van de jaren dertig vaak voor Maandblad Golf.

Op naar 18 holes

Ook zo'n tien jaar na de start van de Noordwijkse Golfclub ontstond de roep naar 18 holes. Uiteraard was daarvoor meer grond nodig. In 1927 werden drie hectaren grond toegevoegd in een erfpachtovereenkomst, waarna de club over 28 hectaren beschikte, hetgeen meer dan veertig jaar later nog – of liever gezegd weer – zo zou zijn. Op 1 januari 1928 ging de erfpacht in voor een additioneel stuk grond van 21 hectaren. Ruim een jaar later, op 23 februari 1929, werd daarvan de akte officieel gedeponereerd. De gemeente nam toen heel genereus de aanleg van een elektriciteitskabel naar het clubhuis voor haar rekening. Het betreffende stuk grond lag tussen het dorp en de bestaande negen holes, zodat na de aanleg van de nieuwe negen holes de golfbaan direct aan het dorp grensde.

Uit een bericht in een toenmalig in Noordwijk versijnd krantje, heel toepasselijk de "Noordwijker" genoemd, is op te maken dat in 1926 het "lang gekoesterde plan om tot achttien holes te komen" werkelijkheid werd. Voor de aanleg werd de Utrechtse firma H. Copijn & Zoon ingeschakeld die in Schotland ervaring met de aanleg van golfbanen had opgedaan en die later ook verantwoordelijk was voor de aanleg van de Wassenaarse golfbaan "De Wildhoeve", de baan die we nu kennen als de Haagsche Golf & Country Club.

Voor het ontwerp werd de heer H.S. Colt aangetrokken. "Een Engelsman met Europese vermaardheid", zo meldt de Noordwijker met een zekere trots. Eind 1927 werd het werk opgeleverd maar de zeer strenge winter daarna en grote problemen met de fairways maakten het onmogelijk de banen te bespelen vóór de zomer van 1928. De officiële opening van de nieuwe negen holes vond plaats tijdens de extra feestelijke golfweek in september 1928. Uit een verslag in de "Corinthian", met "Lawntennis en Golf" in de jaren twintig een geïllustreerd sportblad, blijkt dat de nieuwe negen holes niet mis zijn:

"Voor velen bleek de eerste helft der course, de nieuwe negen holes, een groot bezwaar en men hoeft zich hierover niet te verwonderen. Slechts zij, die absoluut recht spelen, hebben een kans deze bijzonder moeilijke holes in mooie cijfers te spelen".

Verderop in hetzelfde stuk uit 1928 wordt verslag gedaan van de wijze waarop voorzitter Ernst Cremers zijn zegje deed:

"Hij wees er op, dat deze golfweek voor de Noordwijksche Golfclub van bijzonder belang was door het openstellen van de nieuwe negen holes, waardoor de course tot een 18 holes baan gepromoveerd werd. Hij bracht dank aan de heren Colt en Copijn voor het vele en goede werk, dat gedaan werd. De heer Cremers wees op de moeilijkheden, welke de club nog te wachten

Caddies in 1927 toen de tweede negen holes werden aangelegd. Midden links Jan Plug die anno 1990 nog af en toe een tas draagt...

'De Heer Herbert Horstman ontvangt, zichtbaar verheugd, uit handen van den Heer Ernst Cremers de British Challenge Cup te Noordwijk', meldde de Corinthian in september 1925.

'De drukte op de eerste tee tijdens de vlaggenfoursomes. Aan het aantal deelnemers kan men zien dat deze wedstrijden zeer populair waren'. Dát schreef de Corinthian midden jaren twintig.

stonden en moest hierbij een teer punt aanraken, hetwelk wij echter van het grootste belang achten en daarom uitvoerig willen behandelen, in den hoop er nog een uitgebreider kring mee te zullen bereiken, dan de heer Cremers op Zondagmiddag deed. Toen nl. de baan uitgebreid zou worden, werd aan alle leden schriftelijk gevraagd of zij bij een verhoging van de contributie, welke door de grootere kosten noodzakelijk was, lid zouden blijven. Slechts zeer weinige leden bedankten, doch er waren geruchten, dat er onder hen, die hun handteekening plaatsten, dat zij lid wenschten te blijven, enkelen waren, die van plan waren voor het lidmaatschap te bedanken. Wij zijn het geheel met den heer Cremers eens, dat zij, die deze toezegging deden, moreel en sportief verplicht zijn de Noordwijksche Golfclub met hun lidmaatschap te blijven steunen in de eerstkomende jaren".

Cremers had ook nog zonniger zaken te melden:

"Alvorens de prijzen uit te reiken, dankte de heer Cremers nog den secretaris, den heer Eyken, voor zijn harde werk in het belang der club. We kunnen ons daarbij geheel aansluiten. Een klein staaltje van de goede zorgen van den heer Eyken voor de spelers, was zijn geniale inval op de warme Zaterdagmiddag op de 10e tee voor verfrisschende dranken te zorgen".

In een ander nummer van de "Corinthian" lezen we dat de heer Eyken altijd de verslagen voor dit blad van de Noordwijksche Golfclub schrijft...

Eén van de deelnemers aan de golfweek van 1928 was de jeugdige Thun Dharmajiva. Hij was de enige van de bekende golffamilie van Zijne Excellentie Phra Sri Banja, de vroegere Siameesche gezant te 's Gravenhage, die nog in Holland vertoefde. De rest, waaronder mevrouw Dharmadjiva die het jaar tevoren nog drie prijzen in de wacht had gesleept, was teruggekeerd naar het Verre Oosten. Niet met achterlating van een grote schuld, zoals sommige bronnen willen, maar wel met achterlating van de Dharmadjiva-beker die mevrouw in 1927 beschikbaar stelde.

Opmerkelijk is hoezeer de nadruk wordt gelegd op het belang van een golfbaan voor de badplaats Noordwijk. Verwezen wordt onder meer naar Zandvoort dat ruimschoots meebetaalde aan de aanleg van de golfbaan aldaar. In een bericht in de "Noordwijker" van 19 oktober 1926 staat: "De gemeente Zandvoort heeft f 300.000,- nodig voor den aanleg en teekende voor f 15.000,-. Terwijl de zich aldaar gevestigde Duitschers voor f 100.000,- bijdroegen. Wat Noordwijk betreft, daar zal men met een jaarlijkse subsidie van ongeveer f 2.000,- waarschijnlijk kunnen volstaan".

En ook valt er in het artikel rond de aanleg van de tweede negen holes te lezen dat "vele Deutsche badgasten alhier eigenlijk een beetje neerkeken op onze negen banen. Zij kunnen in de zomer van 1928 hun hart ophalen".

Uit één van de schaarse stukken van de Noordwijkse zelf dat de Tweede Wereldoorlog overleefde, blijkt dat in 1930 opmerkingen van leden waren gemaakt omtrent problemen met hen die op de tiende hole startten. Die problemen waren voornamelijk het gevolg van het feit dat oudere leden er veelal de voorkeur aan gaven de oudste negen holes – gemakkelijker en korter – tweemaal te spelen in plaats van de normale achttien holes te lopen. Deze informatie is afkomstig van Hans de Koster die al in 1930 lid van Noordwijk werd. Samen met Hans Catz maakt hij aanspraak op de titel "oudste nog in leven zijnde lid van de NGC". Allebei menen zij zich overigens te kunnen herinneren dat zij de aanleg van de tweede negen holes nog hebben meegemaakt. Wat er op zou kunnen duiden dat zij nog eerder – nog priller ook! – op de Noordwijkse banen rondliepen. De Koster overigens toen nog niet echt met vreugde, want golf was in die tijd onder de jeugd bepaald niet "in" en de ouderen hadden een hekel aan jeugd in de baan. "Zij begonnen", aldus De Koster, "al van 250 meter afstand fore te roepen als ze je zagen spelen". Later is De Koster zijn vader overigens maar al te dankbaar geweest dat hij hem zo vroeg met golf in aanraking bracht. Hij schopte het tot een lage single handicap en tot voorzitter van een naburige club! En hij schonk Noordwijk in de jaren vijftig de Roemer-beker. Nadat hij vergeefs had getracht driemaal op rij de British-American Cup te winnen.

Ook Hans Catz meent rond 1930, toen 13 jaar oud, voor het eerst op Noordwijk te hebben rondgelopen. Hij meldt over de tweede negen: "Ik denk dat zo rond 1932 of 1933 de nieuwe holes gereed kwamen, ten zuiden van het clubhuis richting vuurtoren en langs de Quarles van Uffordstraat. Dat was geheel andere koek. Veel langer en veel moeilijker. Vooral de achtste hole, met een grote heuvel op drive-afstand, was een lastige bogey 5".

Dat beide heren zich menen wat van de aanleg van de tweede negen holes te kunnen herinneren, is overigens niet zó gek. Want, zo meldt secretaris Eyken in een artikel in de "Corinthian", de vreugde van de nieuwe negen duurde maar kort. "Een droge zomer, gevolgd door een strengen winter, vernietigde het gras bijna geheel. Opnieuw kon worden begonnen en na buitengewoon groote geldelijke offers voor een algeheel herstel der banen stond in het voorjaar van 1931 de Noordwijksche Golfclub geheel verjongd gereed om hare talrijke binnen- en buitenlandse bezoekers te ontvangen".

Impressies van de golfweek op de Noordwijkse Golf Club in 1928 toen voor het eerst achttien holes ter beschikking waren. Op de tweede foto van links de heer Cremers op de afslag. De vierde foto van links toont de jonge Tun Dharmadjiva wiens moeder een jaar eerder de gelijknamige cup had uitgelopen.

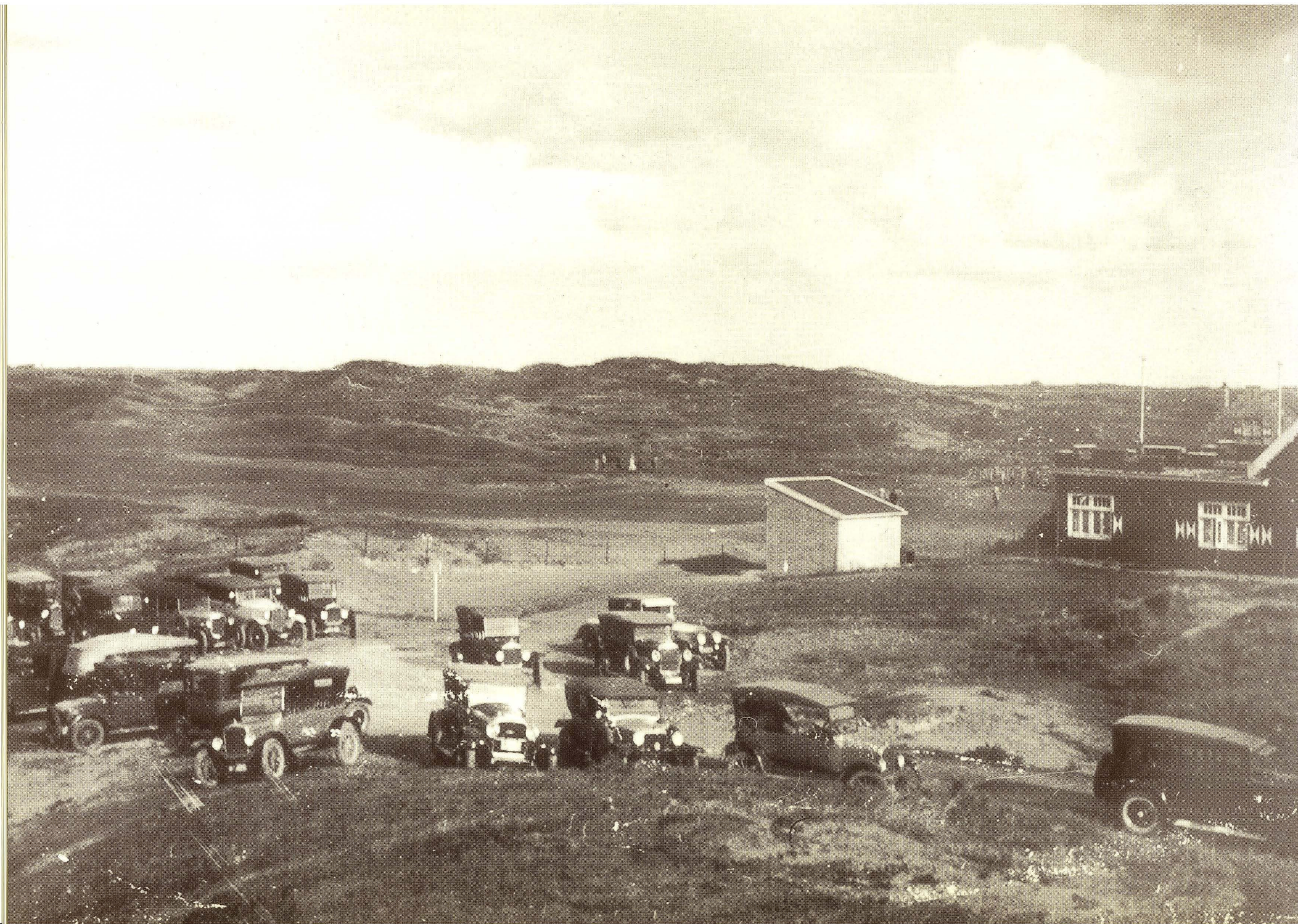

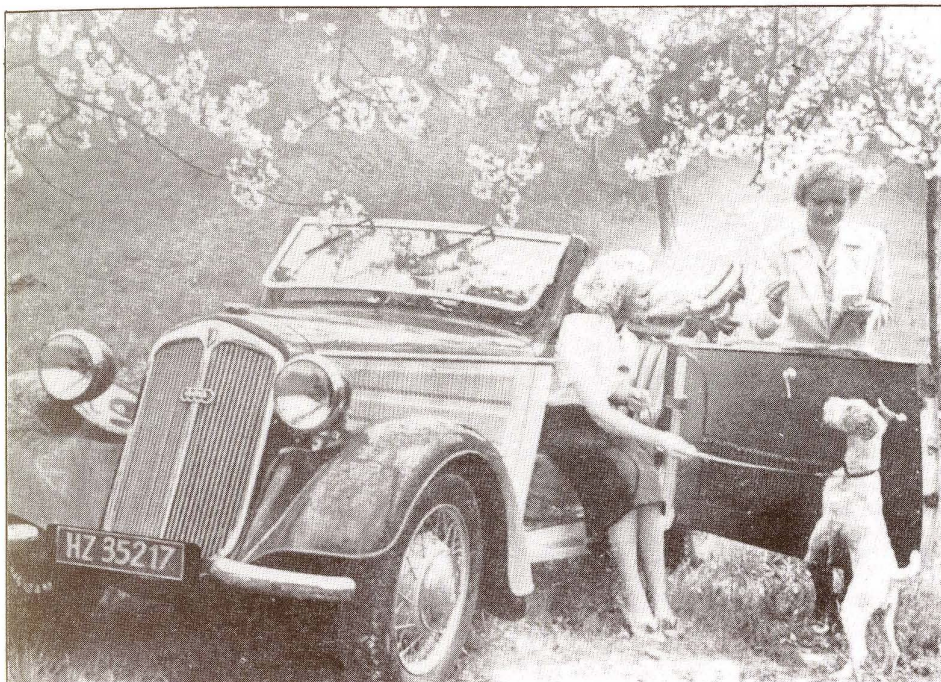
Even verderop in hetzelfde artikel vermeldt Eyken een bijzonderheid in de vorm van "de ondergrondse besproeiing van één green en 10 tees: economisch en praktisch! Een succesvol werk!"

De nieuwe negen holes werden de eerste van het nieuwe achttien holes parcours. Dat geeft nogal eens aanleiding tot misverstanden. Het is daarom goed te spreken over de oude en nieuwe negen holes. De oude, het meest noordelijk gelegen, hebben ruim tien jaar de nummers 1 tot en met 9 gedragen en zijn toen gepromoveerd tot 10 t/m 18 om na de Tweede Wereldoorlog weer gewoon 1 t/m 9 te worden. De nieuwe negen holes werden tussen de oude en Noordwijk aangelegd en kregen de nummers 1 t/m 9. Zij zijn in de oorlog definitief verwoest en nooit meer opnieuw aangelegd. Noordwijk is vóór de aanleg van de huidige baan derhalve maar een jaar of twaalf een achttien holes course geweest.

Drie opnamen uit de golfweek van 1927, de laatste voorlopig die op een negen holes baan werd gespeeld. Links de Siamese gezant, de heer Phra Shri Banja, op de eerste tee en rechts in het wit de moeder van de kleine Tun, mevrouw Dharmadjiva, die na het winnen van drie bekertjes afreisde naar Siam. Onder: het clubhuis stond midden in de baan toen de achttien holes klaar waren.

U kunt met een DKW meer genieten, voor minder geld

Wanneer U slechts één liter benzine op 15 kilometer gebruikt, dan kunnen hoge benzine-prijzen U geen zorgen maken. Juist in deze tijden komen de zuinige eigenschappen van DKW, als: laag brandstofverbruik, minieme onderhoudskosten, lange levensduur en goedkope aanschaffing, zoo bijzonder naar voren.

DKW
MEISTERKLASSE
f 1395.-

IMP. VOOR NEDERLAND:

HART NIBBRIG & GREEVE N.V. - DEN HAAG

PARKSTRAAT 91a - TELEFOON 117642

Crisisjaren ook in Noordwijk

Begin jaren dertig wordt de wereld in een diep economisch dal gestort. Wallstreet zakt als een pudding in elkaar en andere beurzen volgen. De werkloosheid neemt ongekende vormen aan. De zorg voor de toekomst is groot. De Noordwijkse heeft juist een hoogtepunt achter de rug met de opening van de tweede negen holes. Is nu een volwassen club met een "echte" baan. En met enorme problemen, want van ledengroei is geen sprake en de kosten rijzen de pan uit. De toestand wordt kritiek en de grote vraag is: kan een faillissement worden voorkomen?

Wie denkt dat met het tot stand komen van de achttien holes de Noordwijkse Golf Club kon worden gerekend tot één van de meest welvarende grote clubs in het land, die heeft het behoorlijk mis. De belangstelling voor een toen toch luxe en vrij kostbare sport was tanend als gevolg van de grote economische crisis. Het aantal toeristen bleef ruimschoots onder de verwachting en rond Noordwijk was de animo om lid te worden van de club bepaald gering. Zelfs acties van voorzitter Ernst Cremers om onder bollenkwekers de belangstelling voor golf aan te wakkeren, hadden geen effect. Wel effect, maar dan een zeer negatief, had de bereikbaarheid van de baan die toen – de auto moest zijn opmars nog gaan beginnen – zeer te wensen overliet.

In de geschiedenis van de Noordwijkse Golf Club van de beginjaren dertig duikt heel illustratief telkenmale de kwestie van het paard op. Dit arme beest, jaren en jaren de stevige trekker van de maaimachines, is te oud voor zijn taak geworden en met verlof gestuurd. Niet naar de slagerij om als een mooi stuk rookvlees nog eenmaal te excelleren, maar naar een hoekje van de baan, waar het paard liefdevol door de greenkeeper wordt verzorgd. Alleen de kosten daarvan baren ernstig zorgen.

Nu zou dat allemaal niet zo ernstig zijn wanneer het er om ging dat de leden hun centjes niet voor de trouwe viervoeter over hadden, maar dáár wrong de schoen niet. Nee, er was gewoon een enorm financieel probleem binnen de club. Een probleem dat om een oplossing schreeuwde.

In de bestuursvergadering van 16 juni 1934 vallen daarom stevige woorden over het al of niet drukken van de kosten van het in stand houden van het paard. En slechts enkele maanden later, in september, komt het paard weer figuurlijk ter tafel. Nu wordt vastgesteld dat over vermindering van de

Eind jaren twintig kwam al menig lid van de Noordwijkse GC per auto naar de baan. Dat was trouwens ook wel nodig, want net als nu lag de baan ook toen een eind van het dorp. Rechts een advertentie van Hart Nibbrig &

onderhoudskosten van de trouwe viervoeter moet worden gesproken met de greenkeeper. Echter pas nadat de heer Cremers zal zijn teruggekeerd van een verblijf in het buitenland. Bestuurslid Everwijn deelt hierop mede dat de club "op deze wijze voortgaande, dood zal lopen". Er moeten volgens zijn inzichten uit de omgeving meer leden komen. Die nieuwe leden moeten niet alleen de club van de financiële ondergang redden, maar tevens een vermindering van de contributie voor bestaande leden mogelijk maken. Die vermindering was eerder door het bestuur toegezegd maar nimmer in werking getreden. Het lidmaatschap lag nog maar enkele jaren geleden op f 40,- per jaar en nu, midden jaren dertig, al op f 100,-. Een heel bedrag wanneer je bedenkt dat in die periode een kleine gezinsauto als de DKW voor slechts 1.375 gulden te koop was.

Voorgesteld wordt per 1 januari 1935 van nieuwe leden f 60,- (plus f 30,- voor echtgenoten) te vragen en, indien dat voldoende aanwas oplevert, ook het lidmaatschap van oude leden op dat niveau te brengen. Tevens zal worden getracht van de Kennemer, de Haagsche en uit Rotterdam buitenleden aan te trekken die dan f 40,- voor een jaar spelen op Noordwijk moeten betalen. Gedacht wordt aan vijftig buitenleden waarvan maximaal twintig echtgenoten tegen een gereduceerd tarief van f 20,- om de nood te lenigen. Voorts zullen de greenfees stevig worden aangepakt. Tijdens het weekeinde, van zaterdagmiddag 12 uur tot zondagavond, zal vier gulden worden gevraagd aan leden van Nederlandse golfclubs en f 5,50 aan niet-leden en vreemdelingen. De greenfee voor kinderen zal secretaris Eyken "naar hebberlijkheid beoordelen".

Niet rooskleurig

Dat de situatie echt niet rooskleurig is mag blijken uit het feit dat ongetrouwde medewerkers hun salaris gedurende de wintermaanden zien dalen tot f 18,- per week en gehuwden tot f 19,35. En ook de caddies zijn het haasje: zij moeten 5% van hun bonus afstaan aan de club.

Eind 1934 is het zo goed als gedaan met de Noordwijkse. En weer zijn het de oude getrouwen, de oprichters, die belangrijke beslissingen nemen om de club van de ondergang te redden. Ernst Cremers neemt het voortouw tot de oprichting van een garantiefonds om in geval van te grote financiële nood de club voor de ondergang te behoeden en de Graaf van Limburg Stirum lost radicaal het probleem van het paard op door aan te bieden dat te stallen op zijn landgoed Offem, alwaar hij voor een goede oude dag zal zorgdragen. Het Bestuur spreekt hierover zijn dank uit, meldt een verslag van 21 december 1934.

Het tijl keert

Gelukkig heeft de Noordwijkse de crisis goed overleefd. In 1935 kan het voltallige Bestuur secretaris Eyken verzoeken een bedankbrief te schrijven aan

Huize Olien

Noordwijk binnen

Noordwijk

Huize „Offem“ van Leopold Graaf van Limburg-Stirum.

Vier ansichten uit de jaren twintig en dertig met stuk voor stuk het landhuis van Leopold graaf van Limburg Stirum tot onderwerp. Hoe nauw was Offem

het lid Everwijn die een request heeft gestuurd naar het Ministerie teneinde 25% van de erfpacht af te halen. Het feit dat dit lukte, stemde tot grote vreugde en scherpte het optimisme voor de toekomst aan. Bovendien werd een voorstel aangenomen tot wijziging van de statuten teneinde het Country Membership mogelijk te maken. De heren Noorduyn en Reinders, gesteund door Everwijn, vormden de commissie die deze wijzigingen gestalte moest geven. Beide heren waren in deze periode reeds van onschatbare dienst voor de club geweest omdat zij gezamenlijk de eerder ingestelde bezuinigingscommissie hadden gevormd.

Dat de hoogste nood voorbij was, valt ook af te leiden uit het feit dat na een inzamelingsactie onder de leden er voldoende fondsen waren gevormd voor de aanleg van douches. Maar het bleef oppassen geblazen: voor 1935 werd gevreesd dat de post "inkomsten uit greenfees" te hoog was ingeschat. Om greenfee-spelers tegemoet te komen, werd een caddietarief over negen holes ingevoerd van f 0,40.

Tegelijkertijd beklagde de vergadering zich ernstig over de 10% service die door de pachter van de bar was ingevoerd. "Door velen werd de 10% die door het meisje op de rekening werd geplaatst voor service als te vrijpostig beschouwd..."

De heren Eyken, Noorduyn en Reinders werd gevraagd een bespreking te voeren met "den buffetpachter" om te zien of deze 10% niet weer kon worden afgeschaft.

Je kunt je afvragen in hoeverre de noden van de club en de plotsklaps toch met een tiende deel gestegen kosten van de verteringen echt leefden onder de pakweg 150 leden van de Noordwijkse van toen. Zeker wanneer je in de oude stukken dit simpele regeltje tegenkomt:

Alg. Verg. 15 juni 1935:

Geen algemene vergadering wegens niet verschijnen der leden.

Als ook bij gebrek aan leden de naar 6 september 1935 verschoven algemene vergadering niet kan doorgaan, besluit het bestuur convocatiebiljetten te zenden en de datum te verplaatsen naar 21 september. Dan is het eindelijk raak en kunnen spijkers met koppen worden geslagen. Immers, er lagen gewijzigde statuten die de goedkeuring moesten krijgen alvorens eindelijk het country membership kon worden ingevoerd. Een lidmaatschap voor vreemdelingen. Buitenlanders die geen stemrecht konden krijgen.

De wijziging van de statuten bleek een hamerstuk. Andere belangwekkende zaken die ter tafel kwamen, waren de 10% voor het buffet die tot 1 januari 1936 gehandhaafd bleef en de aanschaf van een bel of schel om het dienstmeisje wat sneller tot bedienen te doen overgaan. Voorts stelde de heer Hoekstra voor enkele dennen te kappen om het uitzicht te verbeteren. Dat

kon toen nog, al werd het voorstel niet aangenomen.

Nog net onder het bewind van voorzitter Ernst Cremers, die in de zomer van 1936 zijn voorzittershamer overdroeg aan de Graaf Van Limburg Stirum, worden speciale zomertarieven voor gasten van de hotels Huis ter Duin en Palace ingesteld. Zij betalen van 1 juni tot half september per dag een rijksdaalder en per week 12,50 gulden. Voor gasten van andere hotels lagen deze tarieven op respectievelijk 3,50 en 15 gulden.

Ernst Cremers erelid

Eén van de eerste daden van de nieuwe voorzitter is de heer Cremers uitvoerig bedanken voor al hetgene dat hij als medeoprichter, voorzitter en secretaris voor de Noordwijkse golf Club heeft gedaan. Cremers, die vanwege zijn verhuizing naar Zwitserland het voorzitterschap heeft neergelegd, wordt bij acclamatie benoemd tot erelid van de club.

In 1938 komt de noodzakelijk geworden verbouwing van het clubhuis ter sprake. De herenkleedkamers zijn te klein en de professional heeft verzocht om een grotere werkruimte bij zijn shop. Hij is bereid de helft van de kosten daarvan te dragen.

In eerste instantie komt de begroting op f 4.350,-, maar al gauw blijkt dat onvoldoende. Want tal van bijkomende zaken, zoals het verven van de terrasstoelen in verband met de naderende golfweek, jagen de prijs op tot bijna 5.400 gulden. Iets om hard over na te denken en daar is volop tijd voor aanwezig, want de vereiste toestemmingen voor de verbouwing zijn nog niet afgekomen! Toch komt het er uiteindelijk van zodat tijdens de grote Veteranenkampioenschappen de club een net aanzien heeft.

Die kampioenschappen van de veteranen betekenen indirect het einde van een andere veteraan, namelijk de caddiemaster. Zijn gebrek aan gezag over de caddies en de lakse houding die hij heeft aangenomen bij het opsporen van de door één der deelnemers verloren driver, vormen voor het lid Everwijn aanleiding de bekwaamheid van de caddiemaster in de bestuursvergadering aan de orde te stellen. De voorzitter denkt er hetzelfde over en stelt voor de caddiemaster per 1 januari 1939 te ontslaan. Stilzwijgend, zo stellen de notulen, wordt dit voorstel door de overige bestuursleden aangenomen. Waarbij de voorzitter opmerkt dat de caddiemaster drie maanden de tijd krijgt een andere baan te zoeken.

Dat de voorzitter een humaan mens is, blijkt niet alleen hieruit, maar ook uit zijn eerdere optreden inzake het paard en uit het feit dat hij jaarlijks grote hoeveelheden slib uit de vijvers op zijn landgoed laat halen en die vruchtbare grond laat overbrengen naar de golfbaan. Bovendien schenkt hij Noordwijk vier obligaties van ieder 1.000 gulden. En 4.000 gulden was toen niet alleen heel veel geld, maar de club kon het na de verbouwing bovendien extra goed gebruiken. De caddiemaster wordt overigens op zijn verzoek nog wat langer aangehouden. Maximaal een jaar! Gezocht wordt naar een opvolger die in de persoon van de oud-militair Helleman in de loop van 1939

Dat stijlen verschillen blijkt goed uit deze foto waar één van de toenmalige toppers van de NGC zojuist heeft afgeslagen. Het is de heer Noorduyin in 1929.

De grote uitblinker in de golfweek van 1929 was Dr. H. Kessler Augzn, een bekend lid van de Corinthians, die met vier bekers naar huis ging.

wordt gevonden. Na gebleken geschiktheid van Helleman kan deze in september 1939 zijn betrekking aanvaarden.

In 1939 biedt de directeur van Hotel Huis ter Duin een beker aan voor een eclectic over 36 holes. Voorts wordt midden van dat jaar besloten de heer Daniel Wolf te verzoeken de opening van de nieuwe Wassenaarsche golfbaan niet op 2 september te laten vallen, maar een week later, aangezien het weekeinde van 2 en 3 september in Noordwijk een grote drukte zal heersen. Dan staat Noordwijk in het teken van de golfweek. Aan het verzoek is voldaan, want de Wassenaarsche Golfclub "De Wildhoeve" wordt eind september geopend.

Een beeld uit de golfweek van 1930. Drie caddies begeleiden de heren Tod, Cremers en Redelmeijer.

De oorlogstijd

"Een zestal leden heeft zonder enige vorm van afmelding de Noordwijkse verlaten en zich gevestigd in Amerika". Dit merkt secretaris Eyken in 1940 narrig op, want het verkrijgen van voldoende leden is altijd een probleem geweest. En dan plotseling zes lieden die met de noorderzon vertrekken... Eyken kon toen niet overzien hoezeer die leden gelijk hebben gehad. De oorlog Engeland-Duitsland was al eerder, in september 1939, uitgebroken en had al een grote invloed op ons land en het wel en wee van de Noordwijkse. De bestuursvergadering in september 1939 werd uitgesteld en tenslotte niet gehouden. En toen uiteindelijk een datum begin mei was vastgesteld, brak ook hier het oorlogsgeweld uit. Op 10 mei, de dag waarop het 25-jarig jubileum van professional Dunn zou worden gevierd.

De eerste maanden van de oorlog kon het clubleven nog redelijk voortgang vinden al zorgden vervoersproblemen ervoor dat de leden moeilijker op de club konden komen en al moest weer worden overgeschakeld op paarden-tractie voor het trekken van de maaimachine, omdat geen brandstof meer beschikbaar was. Toch zag secretaris Eyken met zijn ploeg greenkeepers kans de baan er prima bij te leggen voor de nauwelijks minder dan andere jaren bezochte golfweek van eind augustus 1940. De laatste golfweek op het 18-holes complex van Noordwijk!

Maandblad Golf, in 1937 opgericht en tot het eind van de jaren tachtig het officieel orgaan van eerst het Nationaal Golf Comité dat later de Nederlandse Golf Federatie werd, bracht in nr. 7 van de vierde jaargang in 1940 een uitgebreid verslag van de golfweek in Noordwijk. Wat op zich al opmerkelijk was, want in mei was het in Rotterdam gevestigde blad met uitgeverij en drukkerij volledig door het oorlogsgeweld verloren gegaan. In juni kwam reeds het "gecombineerde mei/juninummer" uit waarin abonnees werd verzocht zich vooral te melden omdat ook de hele administratie weg was. In dat nummer stond als clubnieuws van Noordwijk:

"De baan is in goeden toestand. De greens zijn uitnemend: er is gesproeid, gemaaid en gewied, maar....er komen door den auto-loozen toestand weinig of geen leden spelen. Dat is verdrietig voor den enthousiasten secretaris Eyken. Wie schaft hier raad? Zoo'n mooie zomer en geen spelers!"

Dat Eyken zelf de scribent van dit stukje was, geeft het een nog meer saillant karakter.

Het verslag in maandblad Golf van de Noordwijkse golfweek in 1940 begint met:

"Mocht secretaris Eyken dan al pessimistisch gestemd zijn geweest over het succes van zijn golfweek in het oorlogsjaar 1940, de feiten hebben hem in het ongelijk gesteld. Zeker, er was minder deelneming dan in andere jaren, doch over het geheel genomen was het aantal inschrijvingen voor de verschillende wedstrijden bijzonder goed te noemen. De golfers zijn over de eerste onwennigheid heen en komen nu per trein, tram, bus (houtgas!) of fiets naar de Golfclub, terwijl ook "Opa" met zijn miniatuur-rijtuigje velen den langen weg naar de Golfclub bekortte! De animo voor het spel is na de Meidagen weer teruggekeerd en velen beseffen thans meer dan vroeger, hoe golfbeoefening een zegen voor lichaam en geest, een gezonde en sportieve afleiding is".

... en moest nu op en neer moeten en weer paarden aan te pas komen om de fairways te maaien.

De jonge Van Reede in actie. Toen één van de beste spelers van het land en nu, zo'n vijftig jaar later en lid van de Hilversumse, nog altijd een single handicapper en één van de betere senioren.

Het 25-jarig jubileum van mijnheer Dunn (tekening Van Vleymen) ging ten onder in het oorlogsgeweld van de meidagen van 1940. Pas drie jaar later werd het op gepaste wijze gevierd: Dunn zit rechts naast de besnorde secretaris Eyken.

Het verslag meldt verder dat de jeugd onverbiddeijk heeft toegeslagen tijdens deze golfweek, hetgeen bijzonder op prijs wordt gesteld want ook toen al had de jeugd de toekomst en ook toen al wilde men gaarne van het imago "oude-mannen-sport" af.

De professional Dunn kreeg alsnog zijn hulde en er werd hem een bijzonder geschenk in het vooruitzicht gesteld als herinnering aan 25 jaar werkzaamheden op de Noordwijkse.

Sombere tijden

Toch vermag de ogenschijnlijke vrolijkheid tijdens de golfweek de werkelijkheid niet te verdoezelen. De bezetters waren ook de golfclub binnengedrongen en richtten daar veel kwaad aan. Zo schrijft Eyken in zijn jaarverslag onder meer:

"Soldaten kwamen op de banen: exercitiën, velddienstoefeningen overdag en 's nachts, hollende, schietende, attaquerende en schreeuwende manschappen, rennende paarden over banen en greens...en er waren ook voetballers met naakt bovenlijf rennend voorbij spelende dames..."

Auto's reden af en aan en niemand stoorde zich aan de veiligheid. Een goed bedoeld advies werd door de bezetters met een snauw beantwoord en tot overmaat van ramp maakte een vliegboot op de twaalfde hole een noodlanding waarbij de gehele approach werd vernield. Een anecdote over dit voorval wil, dat Dunn net een dame les gaf in de baan. Zij miste haar putt op de twaalfde en Dunn zei haar de putt over te doen tot zij hem maakte. Zij deed dat de vierde keer en dat was maar juist op tijd want nog maar net waren ze van de green of de vliegboot kwam met geweld naar beneden. Een levensreddende putt...

Op 15 november 1940 legden de bezetters beslag op de oude (noordelijke) negen holes en het bijbehorende clubhuis en andere opstallen. Direct werd actie ondernomen en een pand gehuurd - villa "Zeewijk" - dat echter niet voldeed. Daarom werd spoedig overgegaan tot de huur van de villa "Trio" die jaren heeft gediend als clubhuis.

Wat restte waren de in 1928 in gebruik gestelde negen holes en die niet eens helemaal. Want de bezetter plaatste op de eerste een levensgrote antenne waar later versperringen omheen gemaakt werden, zodat keer op keer een andere tee moest worden gemaakt en de hole steeds korter werd. Bovendien maakten de Duitsers een drie meter brede afzetting waardoor twee greens verloren gingen. Daardoor gedwongen, werd met spoed een nieuwe hole aangelegd.

's Nachts brandden op de Noordwijkse één draailicht en verschillende vaste lichten. Voorts sloegen zeventien bommen in en werd een telefoonlijn dwars over de green van de zesde aangelegd. Deze kon later weer worden omgelegd. Achter de negende werd een stuk afweergeschut opgesteld.

De baan werd in 1941 ondanks alle ellende veelvuldig gespeeld. En er bestond veel animo om lid te worden van de vereniging. Toch verloor de Noordwijkse in 1941 58 leden, waaronder 14 studenten en kwamen er 48 bij. Wat als eindsaldo 142 leden gaf, hetgeen te weinig was om de kosten te dekken. Temeer daar niet meer de volle contributie werd geheven als gevolg van het feit dat slechts een deel van de baan beschikbaar was. Zoveel mogelijk werden de oude in beslag genomen banen onderhouden in de hoop dat zij weer snel ingezet zouden kunnen worden. De greens werden geregeld besproeid en gemaaid totdat de droge hete zomer van 1941 daaraan een einde maakte. De fairways gingen snel achteruit. In de zomer begonnen de bezetters op de zeventiende hole plaggen te steken om de bunkers aan het zicht te onttrekken. Ondanks krachtige protesten werd met dit werk voortgegaan. Nog wel kon worden bereikt dat langs de randen werd begonnen maar al spoedig stond de zaak er hopeloos voor. De oude negen holes moesten als verloren worden beschouwd. Tegen de herfst werd toestemming verkregen de banen opnieuw aan te leggen. Er mochten 100 mensen tewerk worden gesteld. Maar voor met het inzaaien van de twaalfde en dertiende hole kon worden begonnen, trad de keiharde winter in en lag het werk stil.

Ook in 1942 blijft het golfleven zo goed en zo kwaad als het gaat doorgaan. Net als de exercities en andere oefeningen waarbij zelfs met handgranaten wordt gegooid en schuttersputten worden gegraven. Tweemaal wordt de baan geconfiscieerd. De eerste keer voor enkele dagen, de tweede keer wat langer. De angst bestond dat ook de nieuwe negen holes in beslag zouden worden genomen.

Aan het eind van het seizoen werd de achtste hole in beslag genomen voor de aanleg van telefoonverbindingen en voorts werd op de zevende fairway en de zesde approach een stoomtreintje met kipwagentjes aangelegd dat rammelend en fluitend zijn ritjes heen en weer maakte. De loods waar de Crossleymotor stond, die voor de besproeiing zorg moest dragen, was inmiddels door de Duitsers afgebroken. De motor stond onder een halve meter water en was ook niet meer compleet. Een lichtpuntje was dat de antenne werd weggehaald van de eerste hole.

Op het bestuurlijke vlak was 1942 een rumoerig jaar. Eind 1941 deed zich de "kwestie Sterkenburg" voor. De toenmalig directeur van het Palace Hotel had te kennen gegeven lid te willen worden van de NGC. Door een aantal leden werd dat tegen gehouden hetgeen aanleiding gaf tot de nodige commo-

Eyken was Noordwijk. Hij kon geen bunker voorbij lopen of tietsen of hij harkte hem even aan. Hier onder het toezicht van de heer Binnendijk die vanaf 1941 tot 1947 waarnemend voorzitter was van de NGC.

De eerste drie jaar van de oorlog werd er zo goed en zo kwaad als het kon gegolfd. Het vervoer naar de baan vond onder meer plaats met een koetsje.

Het clubhuis tijdens de oorlog was het nog altijd bestaande huis 'Trio'.

tie. In zijn oorspronkelijke notulen meldt Eyken dat de aanvraag van de heer Van Sterkenburg was afgewezen. Iets dat door de voorzitter uit de notulen werd gehaald en vervangen door "het bestuur was in het nemen van een besluit niet unaniem. Deze kwestie zou nog eens op een volgende bestuursvergadering behandeld worden".

In die volgende vergadering moet het er stevig aan toe zijn gegaan. De tegenstanders vonden dat in de voorgaande vergadering de candidatuur van Van Sterkenburg was afgewezen en de graaf en bestuurslid Van Wely meenden dat eerst nog een gesprek tussen Eyken en Van Sterkenburg zou plaatsvinden. De tegenstanders wonnen: Van Sterkenburg werd niet als lid aangenomen. Eyken meldt als slotzin: "Na verschillende meningen hierover te hebben gehoord, werd overgegaan tot punt 2". Hoe belangrijk deze kwestie voor verschillende leden van de club is geweest, blijkt enige tijd later. Het aftreden van de graaf als voorzitter en het vertrek van Van Wely, die het ook voor Van Sterkenburg heeft opgenomen, zijn er een rechtstreeks gevolg van. Ook al had de graaf een jaar eerder al te kennen gegeven dat hij graag een ondervoorzitter in de persoon van de heer Waller in het bestuur wilde hebben, omdat het hem allemaal een beetje teveel werd.

Het doek valt

Eind januari 1943 valt het doek over de Noordwijkse. De Duitsers confisceren ook de resterende negen holes. Zelfs een uitstel van enkele uren om een geplande wedstrijd te laten verspelen, werd niet verleend. Teleurgesteld konden de spelers afdruipten. Een week later is het clubhuis ontruimd en zijn de spullen van de leden zoveel mogelijk in veiligheid gebracht in Leiden. De latere voorzitter Henny heeft daartoe ruimte beschikbaar gesteld.

Leopold graaf van Limburg Stirum en Frans Cremers, beide oprichters van de golfbanen van Noordwijk en beide vele jaren bestuurslid en drijvende kracht achter de club, hebben de sluiting nog net meegemaakt. Zij overleden in 1943. Eén jaar voor Ernst Cremers...

Dunn reist per 1 maart af naar de Rotterdamse Golfclub om daar les te geven zolang hij in Noordwijk niet terecht kan. Ook secretaris Eyken gaat die kant op. Het clubhuis Trio wordt gevorderd en afgezet met prikkeldraad. De leden wordt verzocht hun contributie over 1943 volledig te betalen, opdat er wat geld in kas zit om straks, na de oorlog, de banen te herstellen. De Wassenaarsche biedt spontaan aan leden van Noordwijk op hun baan te laten spelen. Totdat ook die baan dicht gaat.

Het bestuur en secretaris Eyken blijven in de oorlog actief. Zij bestoken instanties met aanvragen voor schadeloosstelling en zij houden zich bezig met het toekomstige herstel van de baan. Tekeningen worden gemaakt en de zaak in kaart gebracht. Maar de uitvoering moet toch wachten tot mei 1945. Tot de bevrijding.

De na-oorlogse jaren

In rood en met een uitroepteken staat het bovenaan een nieuw blad in één van de weinige historische stukken van de Noordwijkse Golf Club die bewaard zijn gebleven: 1946! De oorlog is achter de rug, de wonden worden gelikt, de leden die niet zijn terrugekeerd herdacht. In het bijzonder, zo melden de notulen van de bestuursvergadering van 26 januari 1946, oud-voorzitter en oprichter Ernst Cremers, die in 1944 is overleden.

Waarnemend voorzitter Binnendijk meldt in die eerste bestuursvergadering na de bevrijding, dat Eyken te kennen heeft gegeven nog dit jaar zijn functie neer te leggen als bezoldigd secretaris van de Noordwijkse. Hij geeft het bestuur meteen aan, graag zelf die baan te krijgen. Iets dat met ingenomenheid door de overige bestuursleden wordt aangehoord.

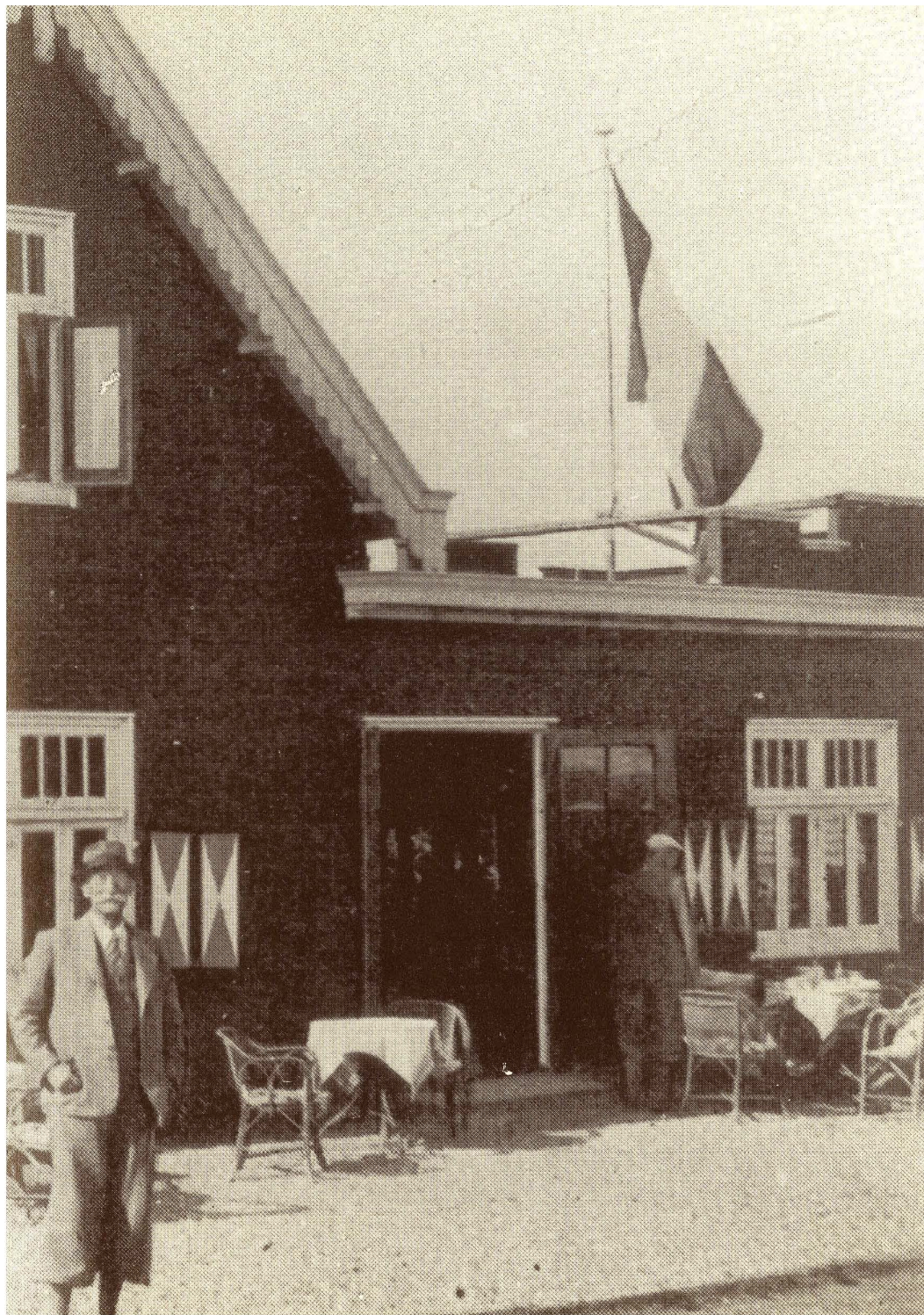
De uitgaven voor het eerste jaar na de oorlog worden geraamd op 9.000 gulden. Daarvan 1.500 gulden, zijnde 25% van de totale herstelkosten, voor de gebouwen. Hoeveel het herstel van de baan gaat kosten, is nog niet bekend. En ook blijft in het vage wat de inkomsten zullen zijn van de club in dat eerste jaar na de bevrijding. Na veel rekenwerk wordt uitgegaan van 7.000 gulden aan contributies en 1.600 gulden aan green-fees, inschrijfgelden voor wedstrijden en caddybonus.

Zeer druk heeft het bestuur het met het verkrijgen van een schadeloosstelling. Berekeningen worden gemaakt, requesten ingediend en vele gesprekken gevoerd. In 1945 is een eerste raming gemaakt van f 17.000,-.

bekerwinnaars tijdens één van de eerste na-oorlogse golfweken.

In het college van Burgemeester en Wethouders van Noordwijk is inmiddels voorgesteld "de erfpacht van de nieuwe banen door de gemeente te doen overnemen met het oog op uitbreiding der gemeente". Het lot van de Noordwijkse Golf Club als bezitter van een achttien holes baan is daarmee bezegeld. De nieuwe negen, waarvan de aanleg begon in 1926 en die in 1928 bespeelbaar waren, zullen definitief niet worden hersteld. Zij zijn slechts 15 jaar bespeeld.

Het bestuur liet uiteraard niet zomaar over zich heen lopen. Daarom werd besloten met het college van Noordwijk in onderhandeling te treden ten-einde nieuwe gronden in erfpacht te verkrijgen voor de aanleg van geheel nieuwe holes. Want het moesten er uiteindelijk toch weer achttien worden!

In augustus 1946 stuurt het bestuur een krachtige brief naar de gemeente Noordwijk. "Indien, zoals te voorzien is, de gemeente ter compensatie van de negen nieuwe banen geen terrein in de Noorddennen voor ons kan krijgen, zijn wij genoodzaakt de negen nieuwe banen te behouden en deze te herstellen". De leden reageren enthousiast op deze krachtige taal, temeer daar de loco-burgemeester zich reeds had laten ontvallen dat er de eerste vijf jaren zeker nog niet zou worden gebouwd op het betrokken stuk grond.

Eyken verlaat op 1 oktober de Noordwijkse na daar, met een korte onderbreking in de oorlogsjaren, zo'n 20 jaar te hebben gewerkt. Een kwart eeuw waarin deze bezoldigd secretaris een enorm stempel heeft gedrukt op de Noordwijkse. Eyken runde de club, zorgde voor de baan, harkte de bunkers. Eyken was Noordwijk en werd als zodanig ook gezien door de leden. Het enige dat Eyken nooit heeft gedaan is...golf spelen!

Hoewel Eyken oorspronkelijk van plan was van zijn rust te gaan genieten, besloot hij bij nader inzien toch nog een nieuwe taak op zich te nemen. Hij werd secretaris van de Haagsche in Wassenaar.

Financieel stond de club er weer eens niet goed voor. Getracht zou daarom worden de donatiën van de hotels verhoogd te krijgen. In dat verband was het maar gelukkig dat Van Sterkenburg, directeur van het Palace Hotel, als-nog was toegelaten tot de club. Enkele jaren na de aanvankelijke afwijzing...

Eyken nam kort na de oorlog afscheid van de NGC.

Deelnemers aan de caddiewedstrijd. Hurkend de tweede van rechts is Cees Cramer, die kort voor het uitkomen van het jubileumboek is overleden.

een vrije drop?

wedstrijd Noordwijk-De Pan 5 - 4.

De heren Binnendijk en Noordduyn van Noordwijk en Mr. J.H.H. Kessler en jhr. F.X.H. Verheijen van De Pan (v.l.n.r.) tijdens de foursomes.

De naoorlogse tijd: een moeilijke start

De oorlog is voorbij, het leven in vrijheid komt langzaam op gang. Ook op de Noordwijkse golfclub waar de baan er troosteloos bij ligt. De oude negen totaal vernield, de nieuwe negen onbespeelbaar. En niet langer beschikbaar, want de gemeente wil op die grond uitbreiden.

Noordwijk is weer terug waar het ruim dertig jaar tevoren was. Een stuk grond, een eind ten noorden van het dorp, waar negen holes kunnen worden opengesteld. Niet ontworsteld aan ruw duingebied, zoals destijds, maar in ere hersteld. De vraag is alleen: zijn de Noordwijkers nog wel tevreden met negen holes?

Eyken is afgereisd naar de golfclub de Wildhoeve in Wassenaar waar een aantal Noordwijkers ook zijn heil zoekt. Deels omdat de Wildhoeve, de nieuwe thuisbaan van de Haagsche Golf & Country Club, de eerste baan is die weer bespeelbaar is en deels omdat die achttien holes heeft te bieden. Binnendijk, sedert de crisis in het bestuur en het heengaan van Leopold graaf van Limburg Stirum waarnemend voorzitter, krijgt de door hem zo vurig gewenste post van bezoldigd secretaris van de Noordwijkse. Tot grote tevredenheid van hemzelf en het voltallige bestuur maar desondanks met één kanttekening: "het bestuur en de heer Binnendijk zullen zien of het secretariaat tot wederzijds genoegen zal worden uitgevoerd, met het oog op andere werkzaamheden die de secretaris heeft". J.W. Henny wordt de nieuwe voorzitter. We schrijven 29 maart 1947.

Om de financiële nood enigszins te lenigen, wordt besloten de leden een vrijwillige bijdrage van 25 tot 50 gulden te vragen. Daaruit moet tenminste f 5.000,- worden binnengebracht. Grote vraagtekens worden geplaatst bij het hotelfonds. Vele leden zijn bang dat de contraprestatie richting de hotels te groot zal uitvallen. Notaris mr. C. Punt licht de plannen van de hotels toe: "samen met de Gemeente, de VVV en Zeebad is het de bedoeling een fonds te stichten ter overkoepeling van de zwem-, voetbal-, golf- en paardensport". Voorzitter Henny is vóór het behoud van de zelfstandigheid en tegen te veel concessies. Belangrijker acht hij het een schadevergoeding te verkrijgen voor de in de oorlog geleden schade. De Kennemer Golf Club heeft die vergoeding inmiddels toegezegd gekregen. Voor de Noordwijkse zal jhr. Van den Brandeler zich sterk maken bij de betrokken instanties. Bovendien wordt een crediet bij de Herstelbank aangevraagd van f 20.000,-.

De caddytarieven worden vastgesteld op f 2,20 per ronde van 18 holes voor een eerste klas caddy. De club krijgt daarvan twintig cent. Ernstig zorgen maakt het bestuur zich over de fooien die de caddy's durven te vragen: tot f 1,50 toe. Daar moeten maatregelen tegen worden genomen!

Overwogen wordt bij het herstel van het clubhuis meteen een aantal forse veranderingen door te voeren en er zelfs een logeergelegenheid in te maken. Piet Ottevanger, de buffetbaas, woont in een aangebouwde kamer die alweer enigszins is opgeknapt. Hij krijgt voorlopig f 20,- salaris per week. Daarna zullen de tarieven voor de versnaperingen worden vastgesteld en zal een pachtsom worden overeengekomen. Cees Cramer, assistent-professional onder Dunn, wordt verzocht gedurende de zomermaanden op zaterdag en zondag als caddymaster op te treden. Hij krijgt daarvoor vijf gulden per zaterdag en een tientje per zondag, waarmee hij akkoord gaat. Mensen die kennis willen maken met golf wordt aangeboden vier lessen te nemen bij de heer Dunn. Om daarna te beslissen over het lidmaatschap. De lessen kosten f 1,50 per stuk en per keer dient een gulden greenfee te worden betaald. Een tientje totaal derhalve en je kunt lid worden! Normaal rekent Dunn drie gulden voor een les en Cees Cramer een rijksdaalder.

Een andere in het oog springende financiële zaak betreft het voorstel van jhr. Van den Brandeler richting het Nederlands Golf Comité om één gulden per lid over te maken om het Open Kampioenschap te kunnen financieren. Sponsors waren er toen nog niet. Wel een Nederlandse winnaar: Joop Rühl van de Kennemer.

De greenfee was voor buitenlanders al opgelopen tot een hele rijksdaalder per dag. Voor die tijd toch wel een stevig bedrag.

Perikelen rond de baan

Voorzitter Henny en jhr. Van den Brandeler, die kort daarna tot waarnemend voorzitter wordt benoemd, hebben met secretaris Binnendijk in mei 1947 een onderhoud met de burgemeester van Noordwijk. Deze ziet zelf ook het nut in van een achttien holes baan voor Noordwijk en zegt toe de club te zullen steunen in haar besprekingen met ir. Stoffels van Staatsbosbeheer. Desnoods zal de burgemeester de 18 holes golfbaan in het streekplan opnemen.

In augustus vindt niet alleen een gesprek met de burgervader en de heer Stoffels plaats, maar tevens wordt het duinterrein met een bezoek vereerd. De heer Stoffels voelt niets voor de landzijde maar is wel bereid om een stuk aan de zeezijde beschikbaar te stellen, mits de bestaande boomgroepen daar worden gespaard. Uitgemeten wordt dat er drie uitgaande holes gemaakt zouden kunnen worden en twee terugkomende plus nog één korte hole tussen de fietspaden. Wanneer dan nog drie holes zouden kunnen worden aan-

*'Mijnheer' Dunn,
de eerste professional van de
Hij begon in mei 1915 en bleef
met een kleine onderbreking in de oorlog.*

*Noordwijkse Golf Club.
tot aan zijn dood in 1950*

Golf-analyses door B. Dunn

(professional van de Noordwijksche Golf Club)

MEVROUW M. L. PEL.

De houding van deze speelster op het „moment of impact” bevalt mij best. Zij staat vast op haar voeten, het hoofd is goed neer en zij slaat stevig door den bal heen met de rechterhand. Een flinke, krachtige slag.

JHR MR C. I. VAN DER WYCK

Ook de houding van dezen speler is goed op het oogenblik dat de bal geraakt wordt. Nu dient het gewicht goed overgebracht op den linkervoet en moet met de handen vrij doorgezwaaid worden in de richting van de vlag.

Mijnheer Dunn stond zo goed aangeschreven dat hij via Maandblad Golf al voor de oorlog lessen gaf. De geschiedenis herhaalt zich, want ook Tom O'Mahonev doet dat nu.

gelegd op het zuidelijke stuk waar in 1928 de nieuwe negen op werden geopend, dan zouden de achttien weer zijn bereikt. Het grootste struikelblok zou de recreatie-commissie zijn. Voorlopig moest worden afgewacht hoe de besluiten zouden uitvallen. Dat het gesprek en de duinwandeling in een goede stemming plaatsvonden, blijkt wel uit het feit dat de heren na afloop gezamenlijk de lunch gingen gebruiken in het Palace Hotel.

Kort daarna brengt de burgemeester weer het voorstel van het toekomstige financiële lichaam naar voren dat de verschillende sportclubs in Noordwijk zou overkoepelen. In het najaar zouden reeds de statuten en reglementen worden ontworpen. Van den Brandeler houdt, net als eerder Henny, zijn poot stijf: de Noordwijkse Golf Club blijft onafhankelijk! Een schenker die onbekend wenst te blijven, stelt een beker ter beschikking waarom moet worden gespeeld in de golfweek. De beker moet de naam B. Dunn Beker krijgen en de gelijknamige professional moet de spelvorm bepalen. Nog vóór de golfweek dat jaar, eind augustus, stelt het bestuur voor in zijn geheel de Dunn Beker aan te bieden. Wie o wie is die geheimzinnige onbekende schenker in eerste instantie geweest? Dunn zelf misschien?! Zeker is in ieder geval dat Dunn van zich doet spreken door twee antieke golfstokken aan de club te schenken.

Binnendijk heeft zijn "proeftijd" niet overleefd en neemt afscheid als bezoldigd secretaris. Hij is het met het bestuur eens dat zijn eigen bedrijf te veel tijd opslokt om zich volledig voor de club in te zetten. Wat niet wegneemt dat hij ook na zijn aftreden hoogst actief blijft. Onder meer waarschuwt hij de club dat burgemeester Van Berckel het de club zeer kwalijk neemt dat zij het plan van het overkoepelend orgaan dwarsboomt en dat dit weleens verstrekkende gevolgen zou kunnen hebben voor de club. Binnendijk meent zelfs dat de burgemeester zou overwegen de club te sluiten wanneer de houding van het bestuur niet zou wijzigen! Voldoende reden in ieder geval voor het bestuur om voorzitter Henny en waarnemend voorzitter Van den Brandeler te machtigen zich ten spoedigste met de burgemeester in verbinding te stellen.

Intussen blijven de financiën zorgelijk en oppert voorzitter Henny zelfs dat het wellicht verstandig is voorlopig maar genoeg te nemen met negen holes en later eens verder te kijken. Dit, mede naar aanleiding van een gesprek met de heer Jonker van de plantsoendienst uit Leiden die als deskundige wordt geraadpleegd net als de zaadhandelaar D.J. van der Have inzake het herstel van de negen holes. Als die eenmaal goed zijn en mogelijk zelfs zijn verlengd, kan in de optiek van Henny verder worden gegaan. Zeker gezien het feit dat de club veruit het grootste deel van het jaar meer dan genoeg heeft aan negen holes, zo luidt zijn conclusie.

Intussen speelt de opvolging van Binnendijk als bezoldigd secretaris. Mijnheer Dunn, die al meer dan veertig jaar professional is op Noordwijk, met een korte onderbreking in de oorlog, begint op leeftijd te geraken en wordt door een aantal bestuursleden als de ideale secretaris gezien. Anderen menen dat hij op grond van zijn huidige verhouding met het overige personeel onvoldoende overwicht zal hebben. Dunn zelf voelt er wel wat voor, maar het hem geboden salaris van 3.600 gulden per jaar acht hij, mede in verband met zijn grote gezin, te weinig. Hij vraagt dan ook of het denkbaar is dat hij wat lessen blijft geven naast zijn werk als secretaris. Het bestuur acht dit niet mogelijk en daarmee is de zaak afgedaan. Er dient dus naar een andere kandidaat te worden gezocht.

Het bestuur oppert twee namen: L. graaf van Limburg Stirum – zoon van de in 1943 overleden medeoprichter Leopold – en jhr Mollerus. Alle bestuursleden waren unaniem tegen de graaf en ook de heer Mollerus werd ongeschikt geacht. Dat wil zeggen tijdens de bestuursvergadering van 26 september 1947 want twee maanden later wordt hij toch onder bijval benoemd. In de notulen van de vergadering van september wordt "het ongeschikt geacht" doorgestreept... Mollerus treedt per 1 januari 1948 in dienst met een proeftijd, wederzijds, van één jaar.

In december 1947 stelt het bestuur vast dat militairen de volle mep moeten betalen; inwoners van Noordwijk alleen maar volledig kunnen worden en het theelidmaatschap wordt afgeschaft. De kortste dag-wedstrijd wordt met twee stokken gespeeld en de club krijgt zeven barkrukken cadeau. Van de Herstelbank komt het heugelijke bericht dat vrijelijk over 20 mille kan worden beschikt. In eerste instantie wordt daarvan niet meer dan 8.000 gulden opgenomen. Het clubleven komt weer op gang. En de Kerst wordt gezellig, met 40 deelnemers in de wedstrijd, zes van de Sociëteit Amicitia geleende flessen jenever in de kast, een gecharterde "bescheiden harmonicaspeler" en een door de voorzitter zelve beschikbaar gestelde "pick-up-installatie". De enige die nog bijna roet in het eten gooit is Mollerus die de club dankt dat hij straks aan de slag kan en vervolgens meteen een vergoeding voor het gebruik van zijn privé-automobiel vraagt. Terecht wordt daarover niet direct beslist.

Eyken met pensioen

Nog eenmaal duikt de naam van Eyken op in de annalen van de Noordwijkse Golfclub. De voormalig secretaris is slechts één jaar werkzaam geweest bij de Haagsche en moet nu rondkomen van een pensioen van 250 gulden in de maand. Besloten wordt daar 600 gulden per jaar bij te doen. Een nobele daad waartoe geen enkele verplichting bestaat.

Dat Noordwijk ook vroeger al een fantastische badplaats was, komt mooi tot uiting uit deze foto's van Huis ter Duin en het Palace Hotel. Beide hotels speelden een belangrijke rol in de geschiedenis van de Noordwijkse Golf Club.

Badplaats Noordwijk, Palace Hotel

In 1947 is het voorspoedig gegaan met de toeloop van nieuwe leden al wordt verwacht dat in 1948 een aantal zich tussentijds zal laten overschrijven naar de Kennemer wanneer die weer geheel open is. Per 1 januari 1948 telt Noordwijk 44 herenleden, 18 echtgenoten en 13 damesleden. De enige junior die in 1947 nog op de lijst stond is inmiddels kennelijk volwassen geworden!

Naast deze 75 leden telt de club nog 68 country members waarbij 12 junioren. Leidsche studenten.

Het wordt inmiddels wenselijk geacht een gebaar richting burgemeester van Berckel te maken teneinde diens goedwillende medewerking niet te verspe-
len. Ook richting ir. Stoffels van Staatsbosbeheer moet het nodige worden
gedaan "om hem gunstig te stemmen". Dat lukt uiteindelijk en Stoffels zegt
toe niet alleen bij de hoogste instanties aan te dringen op het beschikbaar
stellen van de benodigde gronden, maar tevens het huidige contract te laten
vervallen en in het nieuwe contract meteen de parkeerplaats op te nemen.
Als pachtsom stelt hij voor de eerste zeven jaar f 1.000,- en daarna 18 jaar
lang f 1.500,-. Dat ook de burgervader het weer naar zijn zin heeft, blijkt
uit het feit dat hij spontaan aanbiedt de terreinen in kaart te laten brengen.
Van gemeentezijde worden de heer Dijkstra als chef en de heer Pijnakker
als uitvoerder ingezet en de Noordwijkse zet als eerste hulp Piet Ottevanger
in en als reserve mijnheer Dunn. Het ontwerpen van de nieuwe holes kan
beginnen.

De heer Jonker is inmiddels, na onder meer de aanschaf van twee partijen
grond van ieder 3.000 gulden en na het inzaaien van de meeste holes, dik
tevreden over de resultaten. De baan begint weer op een baan te lijken en
het komend seizoen zal er weer fors moeten worden gemaaid. Waarmee is
nog onduidelijk want de maaimachine is ernstig stuk en een nieuwe ad
f 1.680,- laat op zich wachten omdat daarvoor eerst een invoervergunning
moet worden afgegeven. Wat via het Ministerie van Economische Zaken
loopt en dat duurt lang!

De salarissen van mijnheer Dunn en Piet Ottevanger komen ook nogal eens
aan de orde. Dunn verdient f 30,- per week – buiten het lesgeld – en dat
wordt te hoog geacht. Besloten wordt hem f 40,- per week te geven met dien
verstande dat in de weken van april tot september het door hem verdiende
lesgeld daarvan wordt afgetrokken. Ottevanger moet voortaan van 1 mei tot
1 oktober f 250,- pacht betalen en krijgt de overige maanden f 20,- per
week loon.

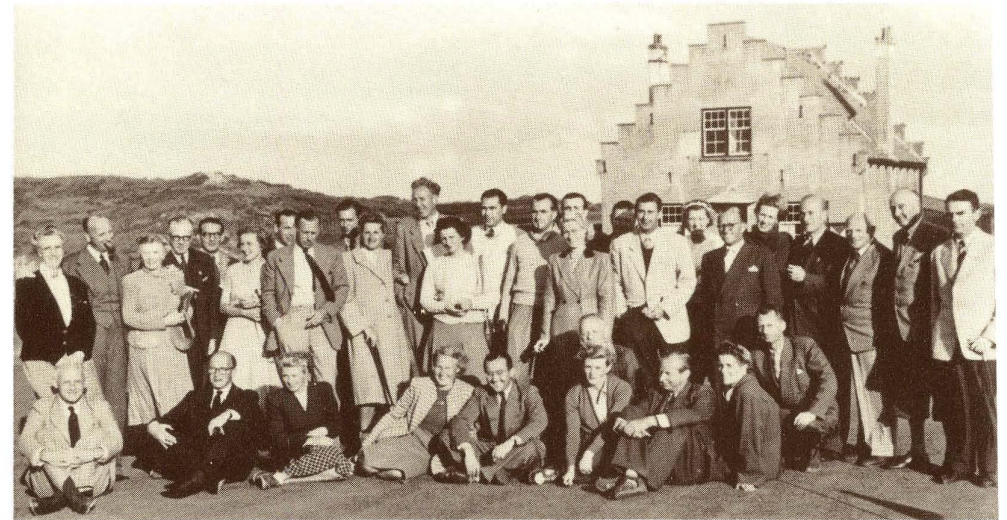
Het nieuwe jaar begint teleurstellend. De heer Stoffels komt met de mededeling dat zijn baas, de heer Steijn, bereid is om akkoord te gaan met 1.000 gulden pacht per jaar gedurende de eerste zeven jaar maar dat hij de aangeboden 1.500 gulden per jaar voor de volgende 18 jaar zeer beslist afwijst. Dat moet 2.500 gulden worden, hetgeen voorzitter Henny terugbrengt op zijn eerdere idee dat de Noordwijkse eerst tevreden moet zijn met negen holes. "Een 18 holes baan is onder deze omstandigheden pure luxe", oppert hij, er daarbij op wijzend dat slechts gedurende een korte periode per jaar 18 holes tot hun recht komen en de rest van de tijd negen holes meer dan genoeg zijn. Iets dat redelijk lijkt met een ledental van 75!

De heer Van den Brandeler oppert de mogelijkheid de gemeente de gronden te laten pachten van Staatsbosbeheer opdat de club ze weer van de gemeente kan huren. Voorzitter Henny stelt voor eerst het definitieve antwoord van de heer Stoffels af te wachten om zich daarna tot de burgemeester te wenden en te melden dat met de aanleg van de holes begonnen zal worden. Stoffels komt op de proppen met de eis van Staatsbosbeheer dat alle bestuursleden het nieuwe contract moeten ondertekenen. De soep wordt wat minder heet gegeten: drie handtekeningen, die van Henny, Van den Brandeler en Binnendijk, zijn genoeg. Maar daarmee is het contract er nog niet.

Donderdag 25 maart 1948 worden de heren Henny, Van den Brandeler en Mollerus uitgenodigd door jhr. mr. G.F.W. van Berckel, burgemeester van Noordwijk. Hij stelt dat de duinen ten noorden van de gemeente, waar in september 1928 de tweede negen holes feestelijk waren geopend, voor bebouwing moeten worden gebruikt. Hier dienen arbeiderswoningen te verrijzen aangezien de grond meer landinwaarts daarvoor te kostbaar is. Breedvoerige beschouwingen over onderwerpen die niets met de golf te maken hadden, maakten het de gasten onmogelijk vragen te stellen. Toen zij daar eindelijk aan toe kwamen, brak de burgemeester het gesprek af en nodigde de heren te zijnen huize uit onder de mededeling dat daar verder kon worden gepraat. Iets dat er niet van kwam "vanwege de aanwezigheid van zijn vrouw".

De voorzitter stelt nu zonder meer voor over te gaan tot de aanleg van nieuwe holes op de gronden ten zuiden van het clubhuis. Die grond is contractueel nog tot 1957 in handen van de club. Dat wordt bevestigd door de heer Verhagen, directeur der Domeinen in Den Haag. De gemeente probeert nu de heer Verhagen te bewegen deze gronden te verkopen en wordt vervolgens door hem naar het bestuur van de golfclub verwezen!. Een pertinente weigering van de club volgt. Duidelijk is dat club en gemeente niet meer de beste verstandhouding hadden...

Intussen zoekt de club ook nog steeds naar een geschikte caddymaster. En oppert Binnendijk dat het zijns inziens geen pas geeft dat caddy's op de baan

Groepsfoto's rond het voormalige huisje Hoogwaeck. Rechts een ploeg cad-dies voor de wedstrijd. Op de foto linksonder, geheel links staand de heer Dunn en zittend de heer Coebergh die later voorzitter werd.

spelen. Voorzitter Henny is het daarmee totaal oneens. Hij moedigt het spel juist aan!

Midden 1948 komt van de heer Stoffels de sombere mededeling dat Staatsbosbeheer geen gronden ter beschikking van de golf zal stellen. Het bestuur van de Noordwijkse besluit daarop contact te zoeken met burgemeester van Berckel om gezamenlijk in beroep te gaan bij de directeur van Staatsbosbeheer, de heer Steijn. In de praktijk haalt één en ander niets uit.

Opmerkelijk is dat, met de wetenschap dat de kans op uitbreiding van de beschikbare gronden naar het noorden uiterst gering of zelfs nihil is, serieus wordt overwogen de originele tweede negen te gaan herstellen. Dit, terwijl de pacht op dat stuk grond in 1957 afloopt en er mogelijk eerder al op zal worden gebouwd. Via de NGF zoekt de Noordwijkse desondanks contact met de Engelse golfarchitect Holt – indertijd de maker van de tweede negen holes – en later met andere Engelse golfarchitecten. Tot een daadwerkelijke uitvoering van het plan komt het echter niet, mede omdat de financiële situatie van de club dermate benauwend is dat de bestuursleden besluiten zelf de contributie een jaar vooruit te betalen. Secretaris Mollerus van Westkerke, vier maanden na zijn indiensttreding geroemd vanwege de kunstige wijze waarop hij een schadeclaim bij het leger had weten te verzilveren, krijgt begin 1949 te horen dat hij per 1 oktober zal moeten vertrekken. Hij funktioneert onvoldoende en de club heeft geen geld meer voor hem. Het laatste weegt duidelijk het zwaarst.

Een andere bekende Noordwijker moet eveneens het veld ruimen: de heer Binnendijk. Als waarnemend voorzitter vergaarde hij van pakweg 1942 tot 1947 roem, als bezoldigd secretaris hield hij het maar heel kort uit en als bestuurslid gaf hij er de brui aan. De tegenstellingen tussen hem en de overige bestuursleden werden per dag groter. Bij zijn afscheid wilde voorzitter Henny uitsluitend kwijt dat de heer Binnendijk "vroeger veel goeds heeft gedaan voor de club". Nog een Noordwijker vertrekt: Cees Kramer. Hij reist af naar de Twentse waar hij hoofdprofessional wordt. Kramer wordt niet vervangen. Dunn kan het alleen wel af.

Het overkoepelend orgaan waarvan onder meer de Maatschappij Zeebad (een aantal hotels vertegenwoordigend), de VVV onder leiding van de heer Wenckebach, de gemeente Noordwijk en de sportverenigingen deel moeten uitmaken, lijkt voor elkaar te komen. De Golfclub besluit zich uiteindelijk positief op te stellen en "alsdan een aandeel van f 100,- te nemen". Wenckebach wordt directeur van de op te richten NV. De hotels wordt toegezegd dat hun gasten eens in de drie weken gedurende de zomermaanden eigen wedstrijden mogen organiseren op de Noordwijkse.

Gerard de Wit. Door velen beschouwd als de beste golfer die Nederland ooit heeft gehad.

Toppro's op Noordwijk

Na de roerige oorlogstijd en de zorgelijke jaren kort na de bevrijding accepteert Noordwijk het feit dat de oude situatie nooit meer zal terugkeren. De jaren vijftig worden relatief rustig. Zij bieden een goede gelegenheid even afstand te nemen van de daadwerkelijke geschiedenis en wat mensen ten tonele te voeren. Waarbij meteen de vraag kan worden gesteld waarom drie topprofessionals in hun leven zo duidelijk kozen voor de Noordwijkse. Is dat de goede oefen-gelegenheid of zijn het wellicht de vele talenten die hen binden?

In de jaren vijftig leert de Noordwijkse genoeg te nemen met de bestaande situatie. Het blijft een negen holes club die rond 200 leden heeft. Voorzitter Henny maakt in 1953 plaats voor jhr. Van den Brandeler die liefst 15 jaar de voorzittershamer hanteert nadat hij eerder al jaren waarnemend voorzitter was. Later zou hij een rol blijven vervullen in verband met de overgang naar de achttien holes baan.

Professional Dunn maakt zo'n vijfendertig jaar vol, met een kleine onderbreking in de oorlog. Midden jaren vijftig krijgt de Noordwijkse in de persoon van Gerard de Wit een unieke professional. Weliswaar verruult De Wit na twee jaar Noordwijk voor Hilversum maar in 1966 keert hij definitief terug. De derde professional die lang aan Noordwijk is verbonden en hoogst bepalend kan worden genoemd, is Tom O'Mahoney. Hij is inmiddels een kleine twintig jaar in Noordwijk.

Mijnheer Dunn leerde het vak van zijn vader die oefenmeester was op de toenmalige Haagsche Golfclub. Dunn, geboren in 1885, was van origine Engelsman. Hij begon zijn loopbaan op 2 mei 1915 op de nieuwe negen holes baan van Noordwijk die officieel pas zou worden geopend op 12 september van dat jaar. Dunn stond al spoedig bekend als de beste oefenmeester van het land. Toen in 1937 het Maandblad Golf werd opgericht, kreeg Dunn daarin een unieke rubriek waarin hij aan de hand van foto's van golfers adviezen verstrekke. Zijn 25-jarig jubileum op de Noordwijkse viel samen met het begin van de oorlog. Het werd daarom eerst veel later gevierd. En ook het hem toebedachte bord van de Porceleynse Flesch in Delft kwam pas later in zijn handen. Toen Noordwijk geheel werd gesloten in 1943 verhuisde Dunn voor enkele jaren naar het Rotterdamse Kralingen om direct na de oorlog weer in Noordwijk present te zijn. En er tot zijn dood in 1950 te blijven.

Gerard de Wit is de beste golfer die Nederland ooit heeft gehad. Daarover bestaat bij kenners geen enkel misverstand. Hij is de man die op zevenjarige leeftijd met golf in aanraking kwam – zijn vader was greenkeeper op de Haagsche Golfclub in Clingendael – en zichzelf golf leert. Daarbij kijkend naar de swing van drie leden van de Haagsche op welke golfclub Gerard als 14-jarige als caddy actief was. Die drie leden waren de Engelse amateur Pop Deen, jhr. Michiels van Verduynen en Robbie Schill. Een jaar of zes later werd De Wit assistentprofessional op de toen net geopende Wassenaarse Golfclub De Wildhoeve, de latere Haagsche.

In de oorlog legde Gerard de Wit een eigen golfbaantje van negen holes aan op het landgoed De Roggewoning bij Duindigt. Op 1 mei 1942 opende hij dat officieel en had hij meteen 70 leden. Twee weken later werd hij opgepakt en gedetineerd in Amersfoort waar hij drie jaar later werd bevrijd.

In 1946 is De Wit benaderd om professional te worden van de Rotterdamse. De leden stelden hem in datzelfde jaar financieel in staat om deel te nemen aan het Britse Open. Dat veranderde de wereld van Gerard de Wit. Zelf zei hij daarover: "Het was na mijn terugkomst hier zó gemakkelijk voor mij dat ik alle wedstrijden vanzelf won". Helemaal vanzelf gebeurde dat niet want De Wit oefende dat de stukken eraf vlogen. Drie jaar lang.

Van 1946 tot 1966 heeft Gerard de Wit deels in zijn onderhoud voorzien als playing professional. Hij boekte ongekende successen en was wereldwijd bekend als golfer. De Amerikanen, die hem meerdere malen in hun Masters zagen acteren, noemden hem Gerry Dewit. Op de befaamde west course van Wentworth staat nog altijd het record van Gerard de Wit: hij finishte zijn ronde met vijf drieën op de kaart. Twee daarvan zijn eagles!

De reeks titels van Gerard de Wit is onvoorstelbaar. Hij was onder meer 14 maal profkampioen; 11 keer won hij de Twente Cup; vijfmaal het Nederlands professional matchplaykampioenschap; 14 maal het Nationaal Open. Vijf keer speelde Gerard de Wit in het Britse Open en driemaal in de Masters; éénmaal zat hij in het continentale Ryder Cup Team en driemaal in het continentale team dat tegen de Britten uitkwam.

Toch ging het hart van Gerard de Wit in de eerste plaats uit naar het lesgeven. Hij schreef een boek over golf en bleef tot enkele jaren voor zijn dood in 1988 actief op de Noordwijkse.

De laatste tien, vijftien jaar van de carrière van Gerard de Wit deelde hij met een andere topprofessional van de Noordwijkse, Tom O'Mahoney. Van oorsprong Ier maar getrouwd met een Nederlandse vrouw en vervolgens genationaliseerd tot Nederlander. Wat hij nooit helemaal echt zal worden.

Tom is in 1945 geboren in Clonmal en verhuisde op vierjarige leeftijd naar een steek vlak naast de golfclub Muskerry in de buurt van Cork. Zijn vader was een scratchspeler dus alles ging als vanzelf. In 1962, pas zeventien jaar oud, werd hij assistentprofessional van Harry Busson, de beroemde golfpro en clubmaker van Walton Heath Golfclub zuidwest van Londen. Vlak daarbij, in Wentworth, ontmoette Tom later zijn Nederlandse vrouw Louise die bij de PGA werkte. Begin jaren zeventig kwam hij naar Noordwijk waar hij nog net een staartje meekreeg van de oude baan om de nieuwe baan vanaf het begin mee te maken.

O'Mahoney heeft naast zijn lesgevende werk jaren op de Tour gezeten waar een negende plaats in het Zwitserse Open zijn beste resultaat was. Een resultaat, verkregen onder grote druk want een kleine onenigheid met een Zwitserse agent deed hem op het bureau belanden en om daar tijdig weer vandaan te komen, verkocht zijn vriend en medespeler Robbie Richards, die de cut niet had gehaald, zijn eigen golfset teneinde de borg te betalen. Tom speelde als een duivel, verdiende voldoende geld en kocht de set weer terug!

Ook vandaag de dag, nu 45 jaar oud, is Tom nog altijd een begenadigd golfer. Zou zijn putten op hetzelfde peil staan als zijn lange spel en zijn approaches dan had Noordwijk een andere professional en zat Tom hoog op de Tour. Voor Noordwijk en tal van golfers die het geluk hebben les te kunnen krijgen van O'Mahoney is het gelukkig dat hij uiteindelijk voor lesgeven heeft gekozen. Het feit dat hij de nationale selectie coacht, de Nederlandse toppro's bijstaat en de volledige nationale amateurtop over de vloer krijgt, bewijst de uitzonderlijke kwaliteiten van O'Mahoney.

Wat Tom O'Mahoney, net als vele van de huidige 1.000 leden, niet of nauwelijks heeft meegemaakt, is de "gezellige tijd" van Noordwijk. De jaren vijftig en zestig toen de ergste problemen achter de rug waren en de club met een bescheiden ledental floreerde op de negen beschikbare holes. Zij konden spelen wanneer zij wilden en hadden geen starttijden zoals dat de laatste jaren noodgedwongen het geval is.

Het clubleven speelde zich af in drie huizen en gebouwtjes. Vlakbij het eigenlijke clubhuis met de aangebouwde kamer van Piet Ottevanger stond al sinds mensenheugenis het huisje Hoogwaak met het typerende trapgeveltje. Het stond naast de eerste afslag en is jaren gebruikt voor huisvesting van professionals en greenkeepers. Later hebben er ook leden gewoond, zoals Ansje Wijnen-van Heuven. Na haar trouwen met de Zandvoortse dokter Pier Flieringa beter bekend als Ansje Flieringa die sinds mensenheugenis voor de prijzen en de veelal kostbare bekers zorgt. Ook de Offem, de oudste beker van Noordwijk, valt onder haar hoede.

Gerard de Wit telde internationaal mee. Hij speelde de US Masters en het Britse Open en finishte ooit op Wentworth met vijf drieën op de kaart: één par, twee birdies en twee eagles!

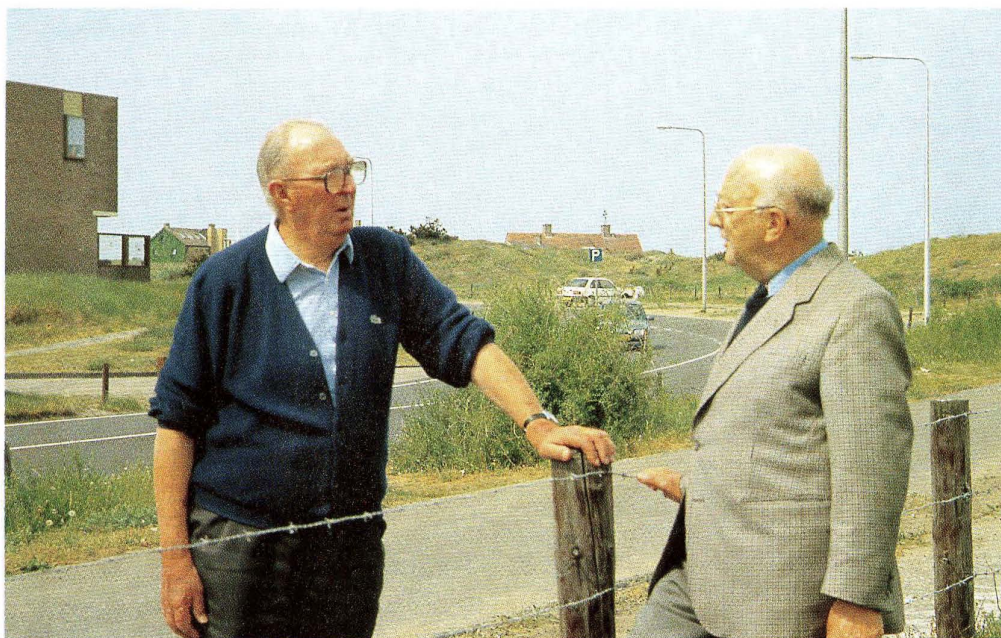
Vanuit de woonkamer van het huisje Hoogwaak had je een prachtig zicht over de baan en de andere opstallen. Zoals een gebouwtje dat in de oorlog door de Duitsers was neergezet en dat diende als gaarkeuken. Aan de voor- en achterzijde had het openslaande deuren waar wagens met gamellen in en uit konden rijden. Na de oorlog was het eerst een tijdje in gebruik als opslagplaats voor materialen waarna het is verbouwd tot zomerhuisje van de familie De Jong die zich vele jaren voor de club heeft ingezet in alle mogelijke (bestuurs)functies en die een voorname rol heeft gespeeld bij de overgang naar de nieuwe achttien holes baan. Paul de Jong is erelid van de Noordwijkse Golf Club. Zijn kleine zomerhuisje heeft hij verruild voor een optrekje in Antibes.

Paul de Jong doopte zijn zomerhuisje indertijd "Puttershoek" aangezien je door de openslaande deuren zo op de toenmalige oefengreen keek. Een fraai houten bord met uitgesneden letters sierde de gevel. Dat bord, samen met belangwekkend fotomateriaal van de overgang naar de nieuwe baan, bood Paul de Jong tijdens het lustrumfeest op 14 september 1990 aan de club aan.

En dan het clubhuis. In de oorlog werd het gebruikt door de Duitsers die het bij hun vertrek in desolate toestand achterlieten. Ook het clubarchief was goeddeels verdwenen waardoor de Noordwijkse als vereniging weer opnieuw kon beginnen. Met de bescheiden middelen van toen en met de grote inzet van de toenmalige leden is het clubhuis gegroeid tot een oergetzellige plaats. Tot een super negentiende hole.

Het oude clubhuis, "Puttershoek" en het huisje Hoogwaak zijn alle verdwenen toen in 1972 de nieuwe baan in gebruik werd genomen. Op de plaats van het clubhuis staat nu het verzorgingshuis "Groot Hoogwaack" met als één der bewoners Cees Kramer die na zijn Twentse tijd toch weer op het oude honk terugkeerde en nu kan uitkijken over wat eens "zijn" baan was en waar nu een enkele trimmer loopt en wat mensen hun hond uitlaten...

Tom O'Mahoney, Ier van afkomst, ruim 25 jaar professional en al zo'n twintig jaar pro van de NGC. De kwaliteiten van Tom blijken onder andere uit het feit dat hij de Nederlandse top traint.

Hans Catz, op de oude baan, en oud-professional Cees Cramer, achter het hek op de weg die de eerste en tweede negen doorkruist. De tweede negen, in 1928 geopend, zijn verdwenen onder bebouwing. Cramer overleed enkele maanden na deze opname.

Twee oudgedienden op wat eens een back tee was met het zicht op de vroegere baan: links Jan Plug en rechts Hans Catz.

Hier is zo'n vijftig jaar golf gespeeld: van 1915 tot 1972, met een onderbreking van vijf jaar in de oorlog en nog enige tijd erna toen de schade aan de baan moest worden hersteld.

Een bijzonder rondje golf

Op de dag af 75 jaar nadat de eerste professional van Noordwijk, mijnheer Dunn, zijn lessen op de toen gloednieuwe en nog niet eens officieel geopende baan begon, werd wellicht het laatste rondje "golf" gelopen op de oude baan. De "spelers": Hans Catz, Jan Plug en Dolf Meijer. Langs de kant van de baan een supporter: Cees Cramer. Is er nog wat van de oude golfbaan over anno 1990?

Hans Catz begon zijn golfloopbaan als jongeling rond 1930 in Noordwijk. Jan Plug was er toen al vier jaar als caddy. In 1926, als jongen van 12 jaar, ging hij er al met een aantal lotgenoten op de kiek. Dolf Meijer was er toen nog niet eens. Hij hoorde slechts in dit illustere gezelschap thuis, omdat hij de man is die uit alle mogelijke oude archieven een groot deel van de geschiedenis van de Noordwijkse Golf Club ophaalde. De toeschouwer en meeprater langs de kant, Cees Cramer, was voor de oorlog jaren assistent van mijnheer Dunn. Na de wereldbrand werd hij pro in Twente. Cramer, slecht ter been en daarom niet meelopend over de oude baan, woont nu aan de oude negen holes waar hij vroeger menig rondje onder par speelde.

Het doel van dit laatste rondje golf, zonder stokken en bal gespeeld, is het nog eenmaal aanschouwen hoe het was. De duik in de geschiedenis om te kijken of er nog iets is terug te vinden van de negen holes waar zo lang zoveel over is te doen geweest. De eerste negen van Ernst Cremers, broer Frans en de Graaf.

De baan ligt er nog helemaal, constateerden de kenners Catz en Plug. Met enige goede wil en een redelijke investering is hij zó weer uit de geschiedenis op te diepen. Kan hij weer dienst doen om het de badgasten naar de zin te maken. Om de badplaats Noordwijk nog meer allure te geven.

"Daar lag de eerste tee", zegt Hans Catz. Dolf Meijer (links) en Jan Plug (middelen) kijken toe.

Op onderdelen waren de beide oudere heren het niet erg eens. "Hier was de back tee van de achtste", riep Catz enthousiast. "Ik herinner me nog dat ik altijd over dat duin sloeg en dan de green in twee kon halen". "Onzin", bromde Plug in de richting van Meijer. "Die back tee was dáár en zijn bal lag meestal in de rotzooi".

Terug bij de weg, die nu de grens van de bebouwing bepaalt, wacht Cees Cramer. De oud-gedienden halen herinneringen op. Weten het alledrie beter, maar zijn het ook weer met elkaar eens. Zeker als het gaat om hoe goed die oude baan was, vooral toen de huizen er nog niet stonden en er achttien holes waren, en hoe jammer het is dat die baan is verwaarloosd. Er staat nu een manege in de hoek en er staan wat borden die aangeven dat de oude negen holes een trimbaan zijn geworden. Een trimbaan vrijwel zonder trimmers, waarop hier en daar een wandelaar wordt gesignaleerd met hond.

Ook vandaag de dag nog, kan de oude negen van Noordwijk in volle glorie worden hersteld. Die enkele wandelaar zal dan een stukje verderop moeten, maar zeker is, dat het stuk grond waar ooit golfgeschiedenis werd geschreven, veel en veel beter zou worden benut. Misschien dat de plaatselijke hotelhouders zich weer eens sterk moeten maken. Net als toen...

Op naar de nieuwe baan

In de jaren vijftig lijkt een ieder op de Noordwijkse Golf Club zich tevreden te hebben gesteld met de situatie. Het ledental groeit weliswaar iets, maar er blijft op de negen holes voldoende ruimte om te allen tijde te kunnen spelen. Slechts op een enkele mooie zomerdag kan het echt druk zijn.

Toch is de rust maar schijn. Binnen de club blijft een aantal mensen actief bezig met de mogelijkheid uit te breiden naar 18 holes. Daarbij richten de blikken zich steeds meer naar een geheel nieuw terrein, een stuk naar het noorden. Want de angst bestaat dat de gemeente verder zal uitbreiden ten koste van de golfbaan. Gaat Noordwijk zijn oude holes uiteindelijk opgeven?

Het is ir. Sepers van Staatsbosbeheer, die de Noordwijkse Golfclub waarschuwt voor het grote gevaar van verdere uitbreiding van de gemeente. Het lijkt hem verstandig uit te zien naar een geheel nieuw terrein waarop een achttien holes golfbaan kan worden aangelegd. Beter dan genoeg te nemen met de huidige negen holes baan en te blijven hopen en proberen daar ooit nog extra grond bij te krijgen voor de aanleg van meer holes. Het idee is de erfpacht van de bestaande baan over te doen aan de gemeente, die daarna zonodig de grond van Staatsbosbeheer kan kopen. Om op die manier eventuele toekomstige uitbreidingsplannen van de gemeente zeker te stellen.

Al doende moet het mogelijk zijn financiële en andere steun te krijgen van de gemeente, hetgeen de aanleg van een geheel nieuwe baan met clubhuis meer haalbaar maakt. In 1961 adviseerde ir. Sepers te gaan verhuizen naar een door Staatsbosbeheer in erfpacht af te geven stuk grond in de buurt van Radio Nora, enkele kilometers ten noorden van het dorp. Daar lag 60 hectaren enigszins verwaarloosd duingebied gereed, als het ware geknipt om er een golfbaan van te maken.

Binnen de club is ook een groepje leden hoogst waakzaam. Zij begrijpen maar al te goed dat de leden – begin jaren vijftig zo'n 150 en later groeiend tot 200 plus – qua ruimte geen enkele behoefte hebben aan achttien holes. En dat zij zeer gehecht zijn aan de oude baan, waarop menig lid van die tijd al vèr voor de oorlog speelde. Bovendien was de baan prima, het clubhuis bijzonder gezellig en lag de club goed gesitueerd, dicht bij het dorp.

Ansicht van de oude club (boven) en de oefengreen die vlak bij het clubhuis lag.

Deze tekening werd vlak voor het sluiten van het oude clubhuis gemaakt. Een aantal leden van nu zal zijn/haar handtekening nog wel herkennen.

Het is Paul de Jong geweest die rond 1960 binnen de club het initiatief heeft genomen tot bestudering van plannen voor een geheel nieuwe 18 holes baan. Het hoeft dan ook geen verbazing te wekken dat hij zitting neemt in een nieuw te vormen commissie die de fraaie naam draagt: "Technische Commissie voor de verplaatsing van de golfvelden". Van deze commissie is Jhr. Van den Brandeler voorzitter, hetgeen een indicatie geeft van de belangrijkheid die eraan werd toebedacht. Van den Brandeler was immers ook voorzitter van de Noordwijkse. Trouwens, ook de andere leden waren stuk voor stuk mensen van groot kaliber: de heer H. Bodde Bouman, jhr. A.W.G. van Riemsdijk en de heer H.J. Wenckebach. Hoe belangrijk het werk van deze heren voor de Noordwijkse is geweest, komt tot uiting in het feit dat zij allen in een later stadium tot erelid zijn benoemd!

Wenckebach vertelt

Hoewel alle neuzen begin jaren zestig in dezelfde richting wijzen – de gemeente wil, de Noordwijkse wil en Staatsbosbeheer wil – gaat er nog een lange tijd overeen tot daadwerkelijk zaken kunnen worden gedaan. Wenckebach, ten tijde van de overgang naar de nieuwe baan secretaris van de Noordwijkse, heeft de feiten rond de tot stand koming van de nieuwe baan op een rij gezet. Uit zijn gegevens putten wij onder meer de bereidheid van ir Sepers van Staatsbosbeheer en de heer Dessing, directeur openbare werken van de gemeente Noordwijk, zitting te nemen in de eerder genoemde commissie. Maar ook de gebeurtenissen in de jaren daarna zijn vooral door Wenckebach nauwkeurig op een rijtje gezet:

De "Technische Commissie voor de verplaatsing van de golfvelden" heeft een begroting vastgesteld waarin het bedrag der aanlegkosten op f 1.130.500,-- werd getaxeerd. Verder kwam men tot de conclusie dat de kosten van de tweede negen holes, die voor rekening van de Golfclub kwamen, op 30% van de totale kosten gesteld moesten worden. Op deze begroting is de commissie op aandringen van de heer Sepers gaan snoeien om tot een bedrag van één miljoen gulden te komen. Dit om de gemeente niet teveel te belasten. Het begrotingsbedrag werd uiteindelijk op 17 april 1961 bepaald op f 1.017.174,--, welk bedrag nadien steeds als basis van alle regelingen is aangehouden. In die besprekingen werden door de heer Sepers voor het eerst bedragen van f 25,-- per ha als canon voor de eerste jaren en f 50,-- voor de jaren daarna genoemd.

Kort daarop wordt het "Streekplan Bollengebied" vastgesteld, waarbij woningbouw in de Noordduinen werd uitgesloten. De gemeente ging daartegen in beroep. Een en ander werkt zeer stagnerend. De gemeente bleef desondanks de verplaatsing van de golfclub bevorderen.

In 1962 kwamen de gemeente en het bestuur van de golfclub tot overeenstemming over de te sluiten overeenkomst, waaraan Gedeputeerde Staten op 21 november 1962 hun goedkeuring hechtten. De ondertekening kon echter eerst plaats vinden nadat de koop van de oude baan door Staatsbosbeheer aan de gemeente tot stand zou zijn gekomen en het erfpachtscontract tussen Staatsbosbeheer en de golfclub getekend. De verkoop van de oude baan zou volgens ir. Sepers eerst kunnen geschieden, nadat voor dat terrein een goedgekeurd uitbreidingsplan zou zijn vastgesteld.

In de vergadering van de "Commissie nieuwe baan" op 8 januari 1963 heeft de heer Sepers uiteengezet wat zijn plannen waren voor de bepaling van de erfpachtsom. Hij dacht deze progressief toe te passen in verband met de in de aanvang moeilijke financiële omstandigheden. De eerste drie jaar f 25,- per hectare, daarna drie jaar f 50,- en vervolgens iedere vijf jaar een in onderling overleg vast te stellen bedrag. Misschien was het mogelijk om de aanlegkosten te drukken door ruil van zand tegen zwarte grond.

In een bespreking met het gemeentebestuur op 13 februari 1963 stelde de heer Sepers, dat wellicht afvoer van extra zand de ontbrekende middelen zou kunnen verschaffen als de begroting te laag zou blijken. Verder deelde hij mede dat het de bedoeling was om uiteindelijk tot een erfpachtsrecht te komen van f 100,- per hectare. In 1964 en 1965 is er weinig voortgang geboekt omdat de verkoop van de oude baan aan de gemeente nog niet tot stand kwam.

In 1966 stelt ir. Glerum van Staatsbosbeheer de grenzen vast van de nieuwe baan, daarbij rekening houdend met de eisen van Radio Nora en van het Waterschap Rijnland ten aanzien van de begrenzing aan de zeezijde. De financiële positie van de gemeente is inmiddels slecht geworden, hetgeen weer tot nieuwe onderhandelingen met de golfclub leidde ten aanzien van financiële afspraken. Het bestuur van de Noordwijkse accepteerde de voorstellen en in december 1967 kwam een nieuwe overeenkomst tot stand. Tegelijkertijd stelde Staatsbosbeheer dat de erfpacht van de oude baan per 1 januari 1968 diende te worden verhoogd van f 1.500,- tot liefst f 7.250,- op grond van de – in verband met de verkoop aan de gemeente – opnieuw vastgestelde waarde van die grond. Het bestuur heeft daar zonder succes bezwaren tegenin gebracht. Maar echt erg was het ook niet, aangezien de oude baan krachtens de met de gemeente gesloten overeenkomst op 1 oktober 1968 over zou gaan in handen van de gemeente Noordwijk.

Tot zover het relaas van Wenckebach.

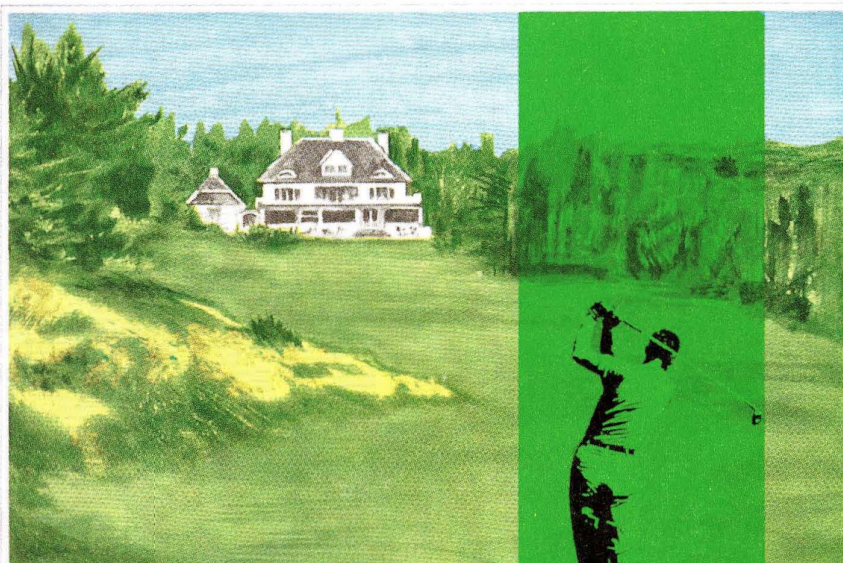
Begroting gestegen

Toen begin jaren zestig de eerste besprekingen met de gemeente plaatsvonden, werd gesproken over een begroting van f 1.000.000,- waarvan f 180.000,- voor de bouw van het clubhuis en de rest voor de aanleg van de baan. De gemeente Noordwijk was bereid daarvan f 570.000,- te betalen

approach

No. 30

officieel orgaan van de Haagse Golf- en Countryclub

(nodig voor de aanleg van negen holes) en nog eens een lening te verstrekken van f 290.000,- voor de aanleg van de tweede negen holes. De heren Wenckebach en Bodde Bouman vertellen in een artikel in het clubblad Approach van de Haagse dat bij de opening van de eerste nieuwe negen holes in 1972 is gepubliceerd:

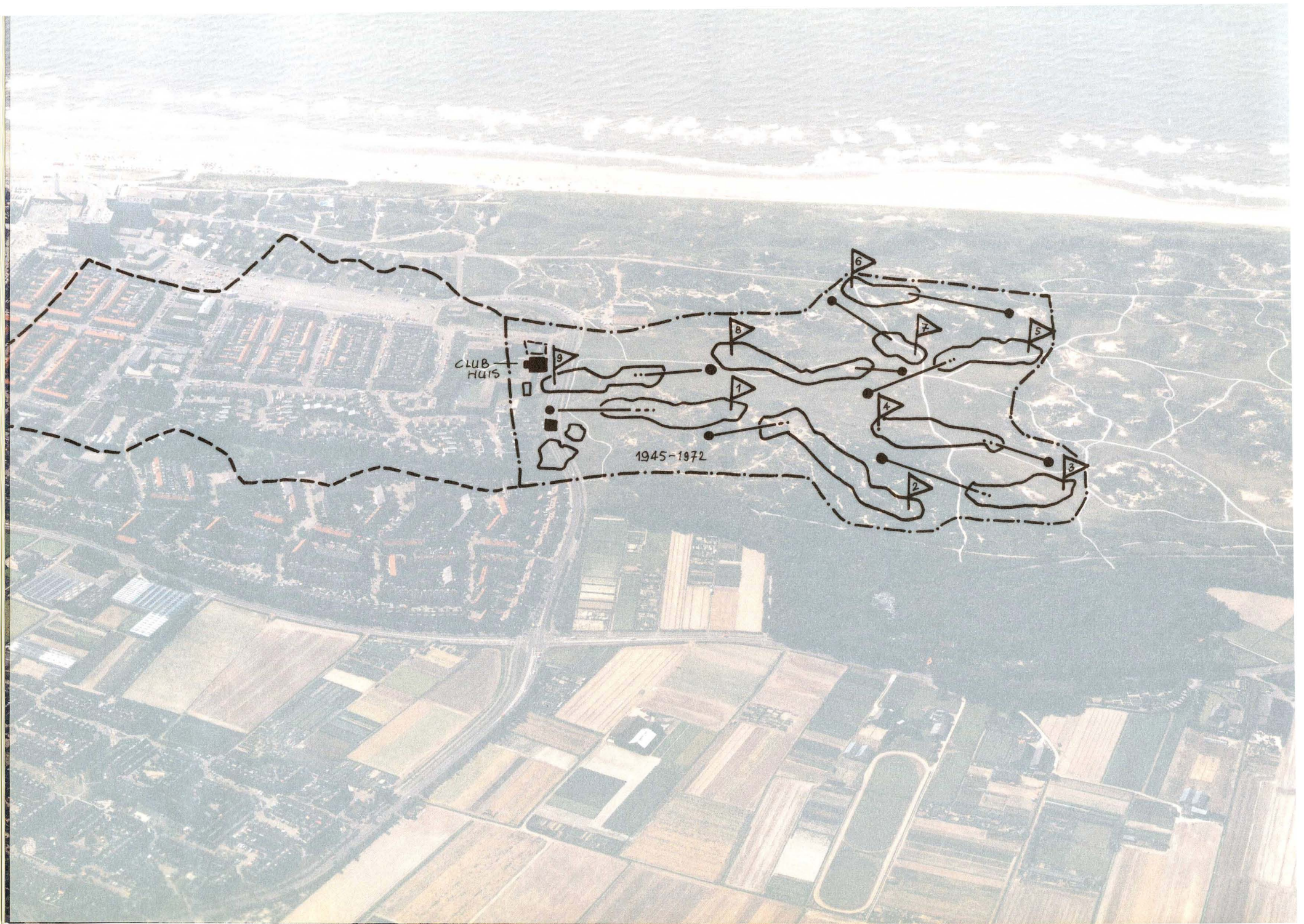
"In 1967 begint het bestuur nieuwe druk op Staatsbosbeheer uit te oefenen – ook het Waterschap Rijnland moet vergunningen verlenen – en de mogelijkheid voor een accoord komt in zicht. Intussen zijn er wel enige "kleine" veranderingen gekomen in het prijzenschema, maar de gemeente blijft bij haar oorspronkelijke bedrag van f 570.000,- en trekt zich van inflatie niets aan. In elk geval kan men er wel op rekenen dat de baan en het clubhuis zo ongeveer het dubbele gaan kosten van wat tien jaar tevoren was begroot. Het bestuur aanvaardt tenslotte het risico van een contract met de gemeente, die het oorspronkelijke aanbod niet tot St. Juttemis wil handhaven.

Er moet nu meer geld opgebracht worden en de club vindt een aantal originele manieren om aan geld te komen.

1. De leden worden aangezocht periodieke schenkingen te doen, die fiscaal aftrekbaar zijn.
2. Men stelt achttien bedrijven in staat tegen betaling van f 5.000,- hun naam aan een hole te verbinden, die zowel op de tee-box als de scorekaart wordt vermeld.
3. Men verzamelt hier en daar en overal giften.
4. De club bezat al een spaarfonds dat inmiddels tot f 250.000,- was aangegroeid.
5. Heineken en Bols verstrekken aan de club een lening.
6. Een uitkering uit de Sporttoto.

Over dit laatste zijn veel tongen losgekomen. Een eerste aanvraag resulteert in een weigering, een volgende ook. Per club stelt de NSF (Nederlandse Sport Federatie) hoogstens f 25.000,- beschikbaar. Wel helpt de NSF royaal bij de stichting van een sportcentrum voor een bepaalde tak van sport. Zo kreeg het hockeycentrum f 600.000,- en het paardesportcentrum Deurne f 300.000,-.

Overzicht oude en nieuwe baan

In 1915 kreeg de badplaats Noordwijk de beschikking over een golfbaan. Op initiatief van Ernst Cremers werd enkele kilometers ten noorden van de oude dorpskern een negen holes baan aangelegd in de duinen. Een baan, die met een onderbreking van vijf jaar in de oorlog en enige tijd daarna voor herstel van de opgelopen schade, is bespeeld tot 1972.

In 1926 werd begonnen met de aanleg van de tweede negen holes tussen de bestaande baan en het dorp in. In 1928 gingen die holes open en gelijk weer dicht, want een droge zomer en harde winter hadden het gras nog onvoldoende gelegenheid gegeven tot volle wasdom te komen. Pas in 1930 werden deze holes volop bespeeld. Zij kregen de nummers één tot en met negen, waarmee de oude baan 'promoveerde' naar tien tot en met achttien. In 1943 werden de 'nieuwe' negen holes als gevolg van de bezetting gesloten. Om nooit meer te worden geopend, want na de oorlog had de gemeente de grond nodig voor uitbreiding. In 1972 verhuisde de Noordwijkse Golf Club naar een nieuwe lokatie, weer enkele kilometers verder naar het noorden. Dáár ligt het huidige schitterende complex dat achttien holes, drie oefenholes, een oefengreen en een driving range omvat. Plus natuurlijk een clubhuis dat 'links-boven' in de baan staat. Met zicht op zee. Van de oudste negen holes is nog steeds het één en ander te herkennen. De negen die in de jaren twintig tot stand kwamen, zijn geheel verdwenen. Op die plaats wonen nu mensen in straten waarvan een enkele nog aan de golfbaan doet denken. En het oude clubhuis? Dat heeft plaats moeten maken voor een bejaardencentrum.

verzicht oude en nieuwe baan

In 1945 kreeg de badplaats Noordwijk de beschikking over een golfbaan. Op initiatief van Ernst Cremers werd enkele kilometers ten noorden van de oude dorpskern een negen holes baan aangelegd in de duinen. De baan, die met een onderbreking van vijftien jaar in de oorlog en enige tijd daarna na het herstel van de opgelopen schade, is in gebruik geweest tot 1972.

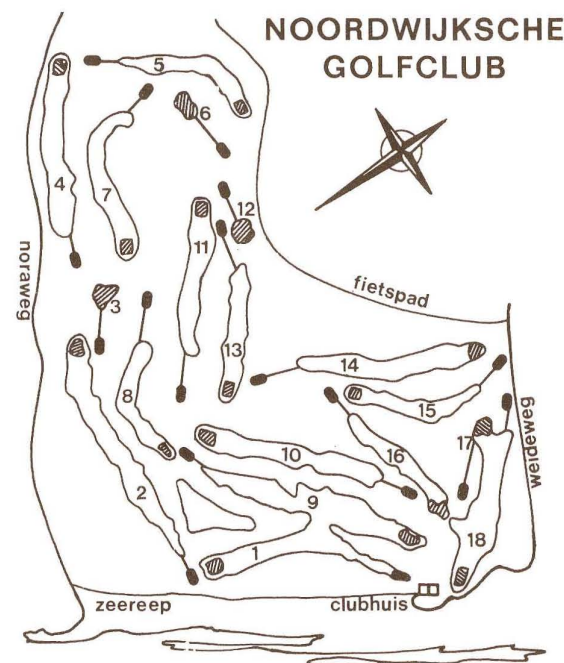
In 1926 werd begonnen met de aanleg van een negen holes tussen de bestaande duinen en het dorp in. In 1928 gingen die holes open en gelijk weer dicht, want een zware zomer en harde winter hadden het nog onvoldoende gelegenheid gegeven tot volle wasdom te komen. Pas in 1930 konden deze holes volop gespeeld. Zij kregen de nummers één tot en met negen, waarmee de oude baan 'promoveerde' naar een baan tot en met achttien. In 1943 werden de oude negen holes als gevolg van de oorlog gesloten. Om nooit meer te worden geopend, want na de oorlog had de gemeente de grond nodig voor uitbreiding. In 1972 verhuisde de Noordwijkse Golf Club naar een nieuwe locatie, weer enkele kilometers verder naar het noorden. Daar staat het huidige schitterende complex dat achttien holes, drie oefenholes, een putting green en een driving range omvat. Natuurlijk een clubhuis dat 'links' staat in de baan. Met zicht op zee. De oudste negen holes is nog steeds het meest bekend en ander te herkennen. De negen die in de jaren twintig tot stand kwamen, zijn nu verdwenen. Op die plaats wonen nu mensen in straten waarvan een enkele nog de golfbaan doet denken. En het oude clubhuis? Dat heeft plaats moeten maken voor een bejaardencentrum.

Over een uitkering voor een golfcentrum zou misschien te praten zijn, maar dan moet het Nederlandsch Golf Comité als overkoepelend orgaan de eisen opstellen en meewerken. Het NGC is al verantwoordelijk voor de reglementaire situatie van de baan. Wanneer er twee oefenholes komen, een gebouw voor indoortraining en een bestuurskamer, kan men aan een centrum denken.

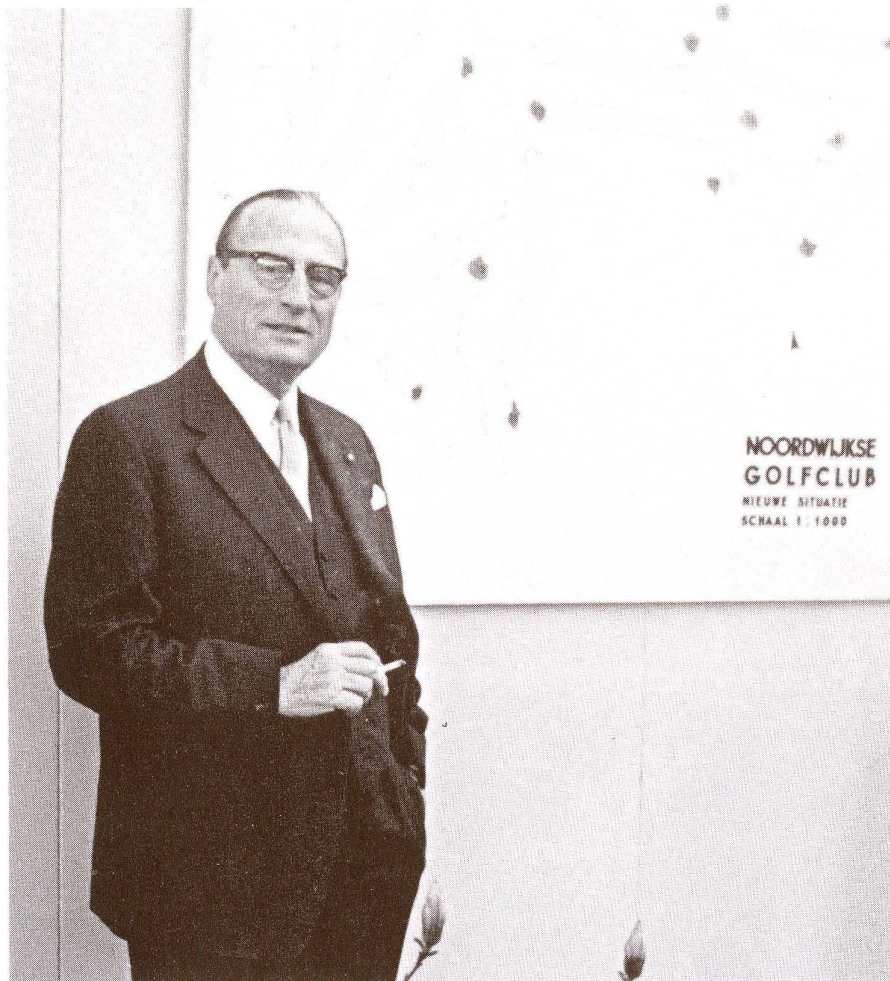
Het NGC verklaart de nieuwe baan tot wedstrijdcentrum van internationale allure in Nederland, hetgeen voor de NSF erg belangrijk is. Maar het bestuur van de Sporttoto is alles behalve willig. De golfspelers in Nederland zijn geen toetspelers, hun aantal is gering, de sociale betekenis van golf in Nederland is beperkt. Er is een sterke oppositie. De kansen van de NSF een aanzienlijk bedrag te ontvangen, lijken miniem. Dan speelt het bestuur zijn laatste troef uit: de leden van de Noordwijkse Golf Club hebben met giften, periodieke schenkingen en gaven in natura reeds f 600.000,- op tafel gebracht. Zijn er veel sportclubs in Nederland waar de leden van de liefde voor hun sport zo duidelijk blijk gaven? Het Toto-bestuur is geïmponeerd, de oppositie wankelt en tenslotte kan de Noordwijkse Golf Club, mits zij aan de eisen van het Nederlandsch Golf Comité voldoet, beschikken over f 300.000,- uit de Toto-kas. En zo krijgt de nieuwe accommodatie zijn oefenholes en indoor trainingsfaciliteit zodat de Noordwijkse als officieel trainingscentrum van de NGC kan fungeren.

De gemeente Noordwijk is bereid om garant te staan voor een tweede lening. In 1968 worden alle contracten getekend. Wat dan volgt, is hartverwarmend. Onder de bezielende leiding van de heren Wenckebach en Bodde Bouman wordt met de aanleg begonnen. Alle leden, maar ook buitenstaanders, helpen mee. De deskundigen van de Nederlandse Sportfederatie verzetten veel waardevol werk. Een beroep op de ervaring van de heer A.M. Groskamp van de Haagsche Golf- en Countryclub is nimmer tevergeefs. Een wegenbouwer stelt zijn materiaal tegen kostprijs ter beschikking, architect Van Manen bouwt het clubhuis, de Marine (de Marine Luchtvaart Dienst is onze naaste buur) geeft onschatbare technische hulp, de leden richten het clubhuis in, de materialen worden tegen kostprijs of nog goedkoper verkregen, het baanpersoneel – vier volwassenen en twee jongens – verricht schier het onmogelijke, en last but not least – men gebruikt voor de ondergrond voor de fairways en greens niet de peperdure zwarte aarde, maar de aanzienlijk goedkopere compost, waar het gras snel op groeit en die beter op het duinzand blijft liggen. Men bespaart daardoor vele tonnen. Zo groeien baan en clubhuis sneller dan verwacht kon worden. Men gaat uit van het beschikbare geld en slaagt er steeds in, na veel zoeken en vernuftig handelen, het benodigde te verkrijgen. Natuurlijk is het gemakkelijker enige aannemers of leveranciers prijsopgave te laten doen en dan de goedkoopste uit te kiezen, maar in Noordwijk bewandelde men een andere weg, die tot het uitermate geslaagde doel heeft geleid.

Marker	Hole	Men's Tees Meters	Ladies Tees	Par	Stroke Index	Player	+ - O Points	Marker	Hole	Men's Tees Meters	Ladies Tees	Par	Stroke Index	Player	+ - O Points
1	Neveda wol	372	304	4	15			10	Datsun	408	353	4	4		
2	Menken melk	516	446	5	3			11	Shell	441	384	5	14		
3	Grundig	156	127	3	17			12	Marlot	141	128	3	16		
4	Seaport Terminal	370	345	4	11			13	Johnson Wax	339	284	4	10		
5	HVR	346	300	4	13			14	Heineken	443	420	5	6		
6	Capitol Airways	181	116	3	9			15	Drijver	350	323	4	8		
7	ABN	350	315	4	5			16	AKZO	347	335	4	2		
8	V & D	332	278	4	7			17	Dehnert en Jansen	164	146	3	18		
9	Norit	484	436	5	1			18	Bols	346	287	4	12		
OUT		3107	2667	36				IN		2979	2665	36			
								OUT		3107	2667	36			
								TOTAL		6086	5332	72			

Frits Drijver, één van de mensen die veel voor de Noordwijkse Golf Club hebben betekend en die niet alleen met raad en daad gereed stonden toen de nieuwe baan gestalte kreeg, voor het basisontwerp van de nieuwe baan.

De baan is anno 1972 nog niet gereed. Negen holes zijn bespeelbaar, maar de rough is nog lang niet uitgedund, zodat men veel ballen kwijt raakt. De konijnen veroorzaken zeer veel schade, overal moet nog wat worden afgewerkt en verbeterd.

"Wanneer is de baan klaar?" vroegen wij de heer Wenckebach. "Nooit!" was het juiste antwoord. In september hoopt men wel de tweede negen holes open te stellen. Wanneer wij aan de geschiedenis van onze eigen baan denken en hoe daar ieder jaar aan gedokterd en verbeterd is, dan kunnen we ons met enige fantasie wel voorstellen hoe over tien jaar de Noordwijkse baan er uit zal zien. En met recht kunnen leden en bezoekers dan zeggen: "Hier werd iets groots verricht!" "

Tot zover het artikel in "Approach" van de Haagsche Golf- en Countryclub van 1972. Hoe waar is vooral die laatste zin gebleken...

De nieuwe baan

Vele jaren hebben de Noordwijkers op het stuk grond direct ten noorden van het dorp de edele golfsport bedreven. Meestentijds op negen holes, want slechts van 1928 tot de oorlog konden achttien holes worden gespeeld. Achttien holes die op het oorspronkelijke grondgebied niet meer haalbaar waren. Het alternatief was dus een complete verhuizing. Een geheel nieuwe baan met een nieuw clubhuis en een nieuwe sfeer. Begin jaren zeventig kwam die baan er. Wat heeft hij de Noordwijkers gebracht?

Het zijn echt wel emotionele tijden geweest, zo rond 1970. De toekomst van de oude Noordwijkse was bezegeld en in de duinen, een paar kilometer verderop, werd volop aan de nieuwe baan gewerkt. Een baan die niet alleen een toplocatie voor golfers zou worden, maar ook als trainingscentrum voor de Nederlandse Golf Federatie zou gelden. Een parel aan de Noordzee, zoals de baan later, bij de opening, werd beschreven.

Het begon al bij de eisen van de nieuwe baan. Paul de Jong, één van de voorvechters, zette ze als volgt op papier:

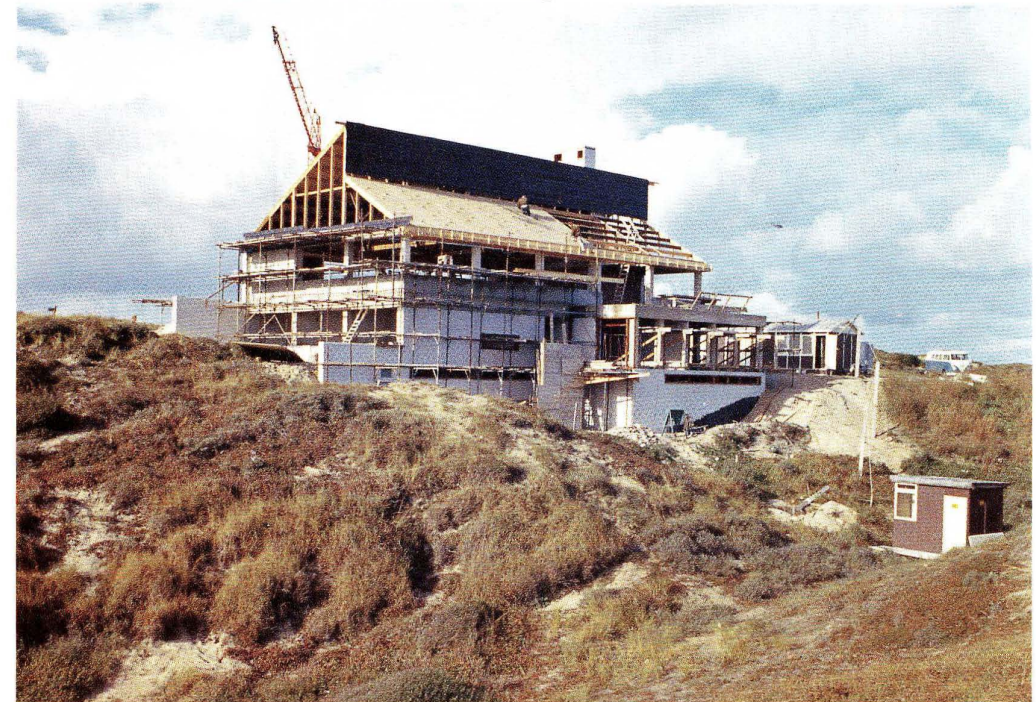
"De baan is uitgelegd op een gedeeltelijk bebost duinterrein, gelegen zo'n zes kilometer ten noorden van de bebouwde kom van de gemeente Noordwijk. Tussen de Noraweg en de Weideweg. De totale grondoppervlakte is rond 60 hectaren, waarvan zo'n 25 hectaren voor de holes zijn benut. Als conceptie is gekozen voor twee "cirkels" van negen holes, waarbij de eerste tee, de negende green, de tiende tee en de achttiende green allen bij het clubhuis zijn geprojecteerd. Naast de achttien holes baan, zijn er drie oefenholes, een driving range en een oefengreen.

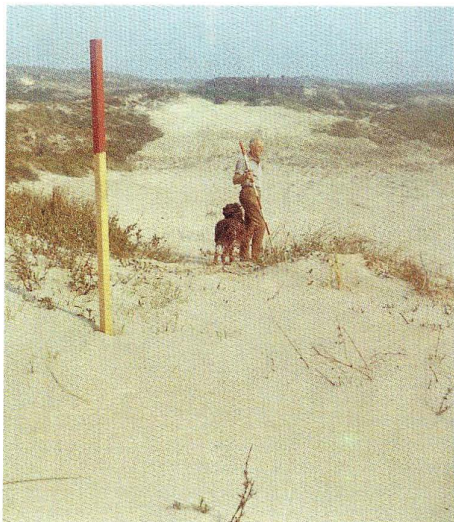
Een aantal punten heeft centraal gestaan bij de aanleg. Zo moesten de holes zo natuurlijk mogelijk in het landschap worden aangelegd. De SSS van 72, corresponderend met een lengte van 6080 m, zou gelijk moeten zijn aan de par van 72. Er moesten tien par 4 holes, vier par 3's en vier par 5 holes komen, die zo afwisselend mogelijk over de baan zouden moeten worden verdeeld. Daarnaast zou ieder hole zijn eigen karakter moeten hebben om te voorkomen dat de baan eentonig wordt".

Bij de eerste lay-out werd ervan uitgegaan dat het gehele door Staatsbosbeheer ter beschikking gestelde terrein voor de aanleg zou mogen worden gebruikt. Hoewel zich op dit terrein een aantal "zend-ruiten" bevond. Houten masten met draden er tussen gespannen, die behoorden bij het Nora-complex van de marine.

De nieuwe baan en het clubhuis in wording.

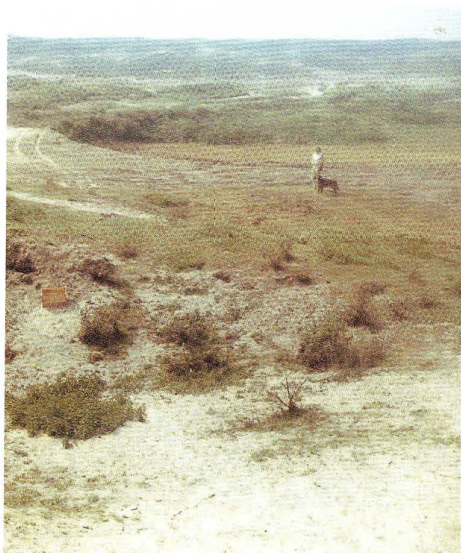

Het bleek echter dat de marine geen toestemming gaf die masten te verwijderen, terwijl het Waterschap Rijnland bezwaren maakte tegen de eerste hole die bovenop "de zeereep" was geprojecteerd, met uitzicht op zee en strand. Deze hole moest worden verplaatst buiten de 150 meter lijn, gemeten vanaf de laagwaterpaal op het strand. Bovendien stelde de marine de eis dat binnen een straal van 900 meter uit het zendstation geen niet-ontstoorde apparatuur mocht worden gebruikt. Dit maakte het noodzakelijk het clubhuis een stuk zuidelijker te projecteren.

Bij de onderhandelingen met de gemeente over de verplaatsing van de golfclub werd, bij monde van de toenmalige burgemeester, de heer Van Berckel, de zogenaamde Oorlogsweg als toegang tot de nieuwe baan aangewezen. Deze weg loopt van de Bosweg (Noord Boulevard) langs de zeereep in noordelijke richting naar Radio Nora. Toen de plannen tien jaar later werden gerealiseerd, was deze Oorlogsweg niet meer beschikbaar en werd de Weideweg als toegangsweg aangewezen. Voor de lay-out van de baan had dit enkele onaangename consequenties. De Weideweg, oorspronkelijk een zandpad voor voetgangers, loopt namelijk vlak langs de 15e en 18e tee en langs de fairway van de achttiende hole. Voor de rust van het spel is dit niet bevoordelijk, maar het was niet (meer) te vermijden.

Toen de aanleg van de nieuwe baan uiteindelijk kon beginnen, was het duinterrein waarop de baan ging verrijzen compleet verwaarloosd. Er waren grote stuifduinen ontstaan en het houtbestand – ooit tot aan de zeereep lopend – was tot achter de uiteindelijke veertiende hole geheel afgestorven. Het bestond nog slechts uit stronken. Voorts was het grondwaterpeil hoog en bestonden er onverwachte waterkuilen. De plaats waar de tweede hole moest verrijzen, was dermate drassig, dat in eerste instantie drainage werd overwogen. Besloten werd echter naast de fairway een vijver te maken die als "natural water hazard" het overtollige vocht kon opnemen. Later is het grondwaterpeil zo'n anderhalve meter gedaald waardoor de vijver in de negende fairway droog kwam te staan en een grasbunker werd. Die op zijn beurt weer is omgetoverd tot een normale fairway.

Het hoogste punt van de baan (het clubhuis) ligt 22 meter boven N.A.P. en het laagste punt twee meter boven N.A.P. Om al te steile stijgingen en dalingen te voorkomen is zo'n 12.000 ton zand verzet. Dit, zonder het landschap geweld aan te doen. Het zand is grotendeels verdeeld over het resterende deel van het terrein.

Voor de aanleg van de 5e, 6e, 7e en 14e hole moest vier hectaren bos worden gerooid. Overigens gedeeltelijk reeds afgestorven bos. Ook toen al, nu twintig jaar geleden, werd uiterst omzichtig omgesprongen met het spaarzame bosgebied dat niet alleen de baan zo uniek maakt, maar dat ook in het verdere landschap van zo'n groot belang is.

De gehele aanleg heeft trouwens dit duingebied alleen maar goed gedaan. De stuifduinen verdwenen en ervoor in de plaats kwamen prachtige fairways en vele duizenden vierkante meters opnieuw met helm beplant duin, bestand tegen verdere afslag.

De Noordwijkse gebruikte als eerste golfclub compost om de schrale zandgrond geschikt te maken voor begroeiing. Voor de aanleg van de 26 hectaren fairways werd 12.000 kubieke meter tuinbouwcompost verwerkt. Voor de aanleg van de rond 10.000 vierkante meter greens en 6.000 vierkante meter tees werd nog eens 1.000 kubieke meter edelcompost gebruikt. In doorsnede werd een laagje compost van slechts 5 cm op de baan gebracht dat daarna met een fraismachine tot een diepte van zo'n 30 cm met het zand werd vermengd. Vervolgens werd eerst 30.000 kg kunstmest door de grond gemengd waarna 10.000 kg graszaad werd ingezaaid. Voor de noodzakelijke besproeiing, zijn vier bronnen geslagen, die zijn aangesloten op twee elektrische en twee dieselpompen. Vanuit deze pompen wordt het water via een ondergronds buizenet van rond achtkilometer naar 72 sproeipunten gepompt. Om even een idee te geven wat de aanleg van een golfbaan zoal met zich meebrengt!

Opening door Prins Claus

Gedurende het weekeinde van 16 en 17 september 1972 is de nieuwe baan van de Noordwijkse Golf Club officieel door Z.K.H. Prins Claus geopend. De Prins kwam per helikopter van Leeuwarden over de Noordwijkse naar de vliegbasis Valkenburg om een half uurtje later, sportief gekleed, het clubhuis te betreden. Nadat de voorzitter van de Noordwijkse, de heer W.H. André de la Porte een beknopt overzicht van de tot standkoming van de baan had gegeven en de Prins het gastenboek had getekend, ging de Prins naar de eerste tee. In een inderhaast geleende, goed passende, trui, want het weer was niet best. De toeschouwers ontvouwden hun parapluïes toen de Prins de eerste drive gaf. Een niet al te goed geslagen hoge bal, die door de in de fairway staande greenkeepers werd opgewacht. De rossige Albert van der Burg was er het eerste bij en kon het koninklijke balletje bij de Prins omwisselen voor een gouden tientje...

Hierna volgde een demonstratiewedstrijd tussen de oud-pro van Noordwijk, Cees Cramer, en Gerard de Wit. De laatste bood later een barometer aan

De opening van de nieuwe baan werd verricht door Z.K.H. Prins Claus, die na de eer slag gauw onder een parapluie dook en het resultaat hard lachend aanschouwde.

De eerste inspectie door de Prins. Aan het stuur Han Wenckebach, de toenmalige secretaris en één van de mannen die bergen werk heeft verzet voor de tot stand koming van de nieuwe baan.

In de jaren zeventig werd de Noordwijkse al zo goed bevonden dat het Dutch Open tweemaal werd gehouden. Hier de publieke belangstelling op de negende green.

die "altijd op mooi weer zou staan". Na afloop van de wedstrijd volgde als één van de hoogtepunten van de dag een toespraak van de burgemeester van Noordwijk, de heer Bonnike.

"Met zijn bekende en veel geprezen "flux de paroles" liet hij als een kaleidoscoop de gehele historie van de Noordwijkse Golf Club de revue passeren, waarbij bleek dat hij het archief van de gemeente ook op humoristische waarde had getoetst. Met daverend applaus onderstreepten de aanwezigen de welgekozen woorden van de heer Bonnike".

Aldus het relaas in de Parpost van toen.

Opmerkelijk is dat de nieuwe baan voor een belangrijk deel een ontwerp is van Paul de Jong. Indertijd gaf de Noordwijkse Golf Club het Engelse architectenbureau Cotton, later Frank Pennink, de opdracht voor het baanontwerp. Ook Paul de Jong zette zich aan een ontwerp. Het ontwerp van Cotton/Frank Pennink, bleek niet goed in het landschap te passen en dat van Paul de Jong is vrijwel in zijn geheel uitgevoerd...

Veranderingen

Dat een golfbaan nooit helemaal klaar is, is de afgelopen achttien jaar duidelijk geworden. Wie de oorspronkelijke baan van 1972 met die van nu vergelijkt, komt tot een aantal ingrijpende wijzigingen. Sommige daarvan zijn van de meest recente jaren.

Een belangrijke wijziging is in 1983 doorgevoerd toen de green van de 12e hole een meter of dertig meer "landinwaarts" werd geplaatst. Dit, omdat het nogal eens voorkwam dat een afslag wat naar links krulde en over het hek op het drukke fietspad vlak naast de baan terecht kwam. Met alle kans op een ongeluk. De fraaie tee van de dertiende moest worden opgeofferd, omdat de nieuwe green er vlak voor lag. De nieuwe afslag van de dertiende hole kreeg een plaatsje achter de oude 12e green. De twaalfde hole werd er zeker niet slechter op, maar de afslag op dertien is niet meer de oude. Hoewel nog altijd pittig, gezien de lage stroke-index van die hole.

Een andere grote wijziging is de aanleg van een automatische besproeiingsinstallatie, kortweg A.B.I., geweest. Onder de uitermate deskundige leiding van vooral Eduard Fick werd, met behoud van een flink deel van het bestaande buizenet, een computergestuurd systeem met automatische sproeiers aangelegd, dat de kwaliteit van de baan zeer heeft verhoogd. En dat het spelplezier eveneens ten goede komt, want, vroeger werden heel geregeld natte pakken opgelopen, omdat de bal in de buurt van één van de sproeiers landde. Tegenwoordig wordt alleen 's nachts gesproeid.

Vrouwvriendelijk.

In 1990 is de Noordwijkse ook vrouwvriendelijker gemaakt. Met de vaak heersende straffe wind is de Noordwijkse golfbaan toch al niet echt gemakkelijk en speelt hij lang, hetgeen op een aantal holes vooral de dames parten speelde. Op de tweede, vierde, vijfde en zestiende zijn de damestees nu een heel stuk naar voren gezet. De dames mogen dan ook niet langer klagen. Menig heer doet dat nu wel, daarin gesteund door het feit dat de heren een tweetal matchplay-competities in 1990 in de finale verloren van de dames...

Baanrecords

Daan Slooter (am.) 69

John Bland (prof.) 66

De lengtes van de verschillende holes in 1990:

hole	● backtees heren	● medal heren	backtees dames	● medal dames
1	355	348	318	290
2	522	498	442	415
3	152	139	125	125
4	423	360	345	283
5	354	354	299	299
6	173	169	158	108
7	339	339	328	312
8	369	328	278	278
9	510	470	420	420
Uit	3197	3005	2713	2530
10	410	354	340	314
11	455	439	387	387
12	134	134	125	125
13	327	327	291	291
14	486	436	420	392
15	340	340	320	279
16	362	337	283	283
17	187	160	145	145
18	344	336	283	283
In	3045	2863	2594	2499
Out	3197	3005	2713	2530
Tot.	6242	5868	5307	5029

De SSS is van de backtees 74, van de medals 72.

Beschrijving

Theo Kraijenhoff, helaas vlak vóór het 75-jarig bestaan van de Noordwijkse Golf Club overleden, beschreef de Noordwijkse in het programmablad ter gelegenheid van het Internationaal Open eind jaren zeventig. Toen werd het internationale professional kampioenschap van ons land tweemaal, in 1978 en 1979, op Noordwijk gehouden, net als in 1985 en 1986 en straks weer in 1991 en 1992.

Theo, die vele functies vervulde, zowel binnen de Noordwijkse Golf Club als binnen de NGF, volgde de baan hole voor hole. Hij maakte, vanaf de herenbacktees, eind jaren zeventig de volgende beschrijving van de baan:

Hole 1 (372 meter, par 4)

De afslag ligt hoog bij het clubhuis. Door die hoogte lijkt de hole langer dan hij is. De hole buigt wat naar links. Hij suggereert als het ware de lengte van de baan die moet worden gespeeld. De green ligt wat hoger en wordt door twee bunkers bewaakt.

Hole 2 (531 meter, par 5)

Een van de langste holes in Europa. De fairway is behoorlijk breed, maar let op het vijvertje op drive-afstand rechts. De fairway klimt schuin naar rechts omhoog door een zadel. Daarachter ligt de green, ook alweer een stuk omhoog. Een moeilijke par 5.

Hole 3 (156 meter, par 3)

Wanneer de afslag recht en voldoende lang is, zijn hier weinig moeilijkheden te verwachten. Behalve dan dat de green in twee niveaus is gesplitst. Links zijn struiken en rechts loopt het ruwe duinterrein omhoog.

Hole 4 (429 meter, par 4)

Een van de langste par 4 holes met een moeilijke afslag vanwaar de fairway uitermate smal is. Wanneer de drive niet lang genoeg is, blijft een hele moeilijke en lange tweede slag over naar de hoog gelegen green.

Hole 5 (377 meter, par 4)

Een pracht van een hole maar pas op! De fairway is smal en loopt naar rechts af. Links en rechts is bos. De hole zelf is een dogleg naar rechts. De green ligt een stuk lager. Het is òf een birdie-hole òf een hole voor een hoge score.

Hole 6 (181 meter, par 3)

Alweer een pracht hole. Een lange, zeer smalle par drie door het bos.

Hole 7 (350 meter, par 4)

De moeilijkste hole van de hele baan. De tee is hoog gelegen, de fairway smal en scherp naar links buigend, met aan beide zijden dennebomen. Longhitters slaan over het bos, maar moeten dan wel een heel accuraat schot hebben want te lang of te kort betekent problemen. De green ligt wat omhoog en heeft rechts een bunker.

Hole 8 (364 meter, par 4)

Vanaf de tee is alleen de omhoog klimmende fairway te zien die links wordt afgezet door een duintop en rechts grenst aan zanderig duin. Hier is een verre drive, links op de fairway en met een lichte draw, het favoriete schot. De fairway krult om het duin naar links en loopt dan sterk af. De green is goed bewaakt door bunkers. Achter de green is lang gras.

Hole 9 (526 meter, par 5)

Alweer een lange par 5. Wat duinen in het midden van de hole versmallen de fairway plaatselijk. Zij leveren echter normaal gesproken geen moeilijkheden op. De green ligt in twee niveaus in een soort dal bij het clubhuis.

Hole 10 (408 meter, par 4)

Geen bijzondere problemen voor longhitters die ook nog een keer recht slaan. In het midden van de hole gaat de fairway door een diep dal waardoor het tweede schot in de meeste gevallen blind is. Ook hier weer een green die wat omhoog loopt.

Hole 11 (441 meter, par 5)

De eerste van drie holes die een goede kans op een birdie opleveren. Met wat rugwind is deze par 5 in twee slagen te halen. De green wordt links door een bunker bewaakt en rechts van de green loopt het bos steil naar beneden.

Hole 12 (141 meter, par 3)

Een prachtige hole. Vanaf de hoge tee is slechts een deel van de green te zien. En verder is er overal bos!

Hole 13 (339 meter, par 4)

Ook hier een hoge afslag en links en rechts van de fairway een hoogst onvriendelijke rough. De hoger gelegen green wordt linksvoor bewaakt door een bunker. (in de jaren tachtig is de afslag gewijzigd, evenals de plaats van de green van de twaalfde hole, red.)

Hole 14 (490 meter, par 5)

Een lange carry naar de fairway doet een extreem moeilijke hole verwachten. Dat valt echter mee, want de fairway is vrij breed en geeft niet teveel problemen. Wel ligt de green zó hoog dat de pin bij de approach normaal niet is te zien. De green helt van rechts naar links en erachter loopt het duin steil af.

Hole 15 (350 meter, par 4)

De omhooglopende fairway gaat over het duin scherp naar rechts zodat de drive blind is en de green pas bij de tweede slag in zicht komt. Links en rechts van de green liggen bunkers.

Hole 16 (374 meter, par 4)

Vanaf de tee heb je een prachtig gezicht over een deel van de baan. Een stimulans voor een lange afslag die nodig is om de hoog gelegen green in twee te halen. De fairway valt wat naar rechts weg. De green is lang maar smal.

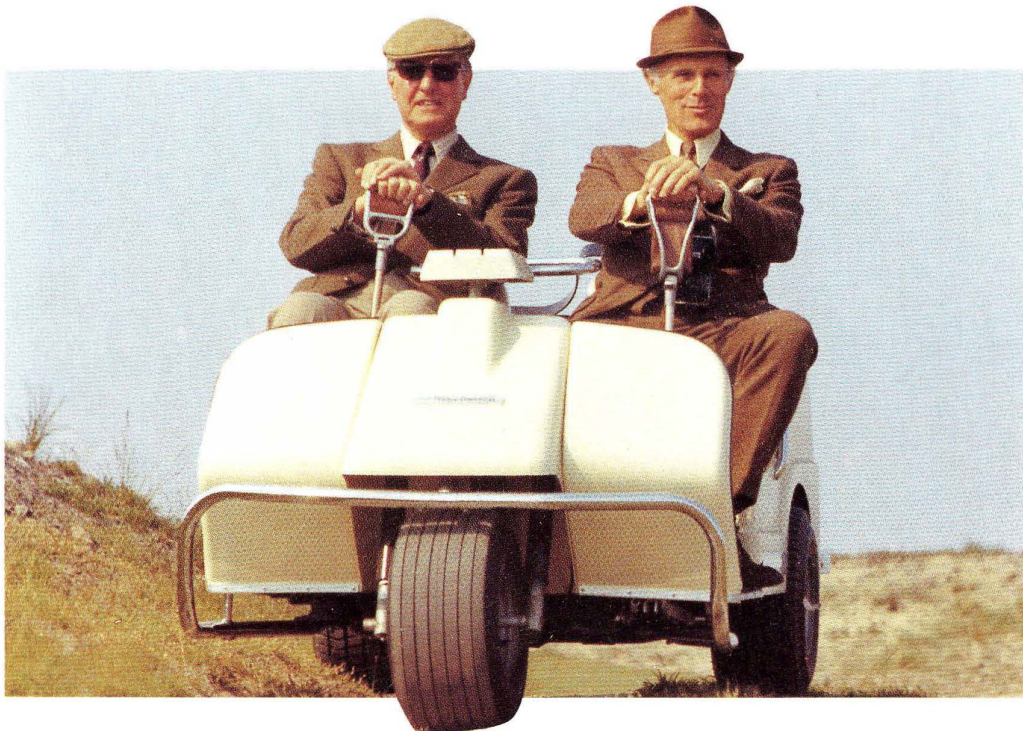
Hole 17 (182 meter, par 3)

De green van deze lange par 3 ligt hoog en is omgeven door ruw duinterrein.

Hole 18 (356 meter, par 4)

En dan tot slot de laatste hole, die aanzienlijk minder eenvoudig is dan hij op het eerste gezicht lijkt. De fairway buigt wat naar rechts en er zijn bunkers halverwege en naast de green. Ook hier ligt de green weer hoog. Links ervan loopt het terrein sterk af. Een goede tweede slag is hier een noodzaak om de ronde met een goede score af te sluiten.

Wanneer u de achttiende green verlaat, laat u een echte kampioenschapsbaan achter u. Een baan met een lengte van 6367 meter, een par van 72 en een SSS van 74. Een plezierige duivel, die vaak erg winderig is!

Tot zover Theo Kraijenhoff, die toen nog niet kon weten dat de twaalfde zou worden veranderd, evenals de afslag van de dertiende. En dat tijdens het Internationale Open in 1985 na de eerste dag de greens van de derde, de zevende en de elfde zouden worden omgeploegd door een actiegroep die tegen deelname was door Zuidafrikaanse spelers. De opgelopen schade werd nog dezelfde dag zo goed als maar kon hersteld en de zevende werd speelbaar gemaakt, zodat het Internationaal Open Kampioenschap doorgang kon vinden (zestien holes zijn een minimaal vereiste voor een kampioenschap!). Een paar jaar later is die zevende green weer vernield, maar nu met opzet, want hij is groter gemaakt en een tikkeltje hol in plaats van bol waardoor de green beter houdt. Het is één van de zeer vele verbeteringen die jaarlijks worden uitgevoerd om de baan steeds perfecter te krijgen.

Voorzitter André de la Porte en mede-ontwerper, erelid en vele jaren bestuurslid, Paul de Jong rijden tevreden over hun nieuwe baan. Onder: de nog heel prille nieuwe 18-holes. Een parel aan de Noordzeekust.

Beelden van het Dutch Open in 1986. De meest begaafde golfer van de jaren tachtig, de Spanjaard Severiano Ballesteros, wint met ruime voorsprong. Na eerst nog een omstreden vrije drop (rechtsboven) te hebben gehad, maakt hij tenslotte de winnende putt en heft de beker omhoog die hij tien jaar eerder als 19-jarige al op de Kennemer had gewonnen.

De Open Kampioenschappen zijn voor Noordwijk eind jaren zeventig en midden jaren tachtig absolute hoogtepunten. De topprofessionals van het Europese wedstrijdcircuit roemen zonder uitzondering de Noordwijkse golfbaan. Met de straffe wind die er tijdens één van die kampioenschappen staat, weten zij technisch heel goed raad, maar ze eisen wel dat ze op een aantal holes vanaf de medaltee mogen spelen. De backtee van de vijfde hole wordt zelfs definitief gelijk gezet aan de medaltee en de eenzame backtee van de veertiende weigeren de toppro's, met de harde wind tegen, te gebruiken. De kans om dan goed op de fairway te komen, achten zij te gering en vanaf die tee de green in twee slagen bereiken, is er zeker niet bij. En professionals willen in principe de par 5's in twee kunnen halen om birdies of eagles te maken.

De winnaar van het Internationaal Open op Noordwijk in 1978 was de Amerikaan Bob Byman, die het jaar daarvoor op de Kennemer ook al had toegeslagen, maar waarvan sindsdien nooit meer iets is vernomen. Byman bleef ook de enige winnaar over drie ronden, omdat de eerste ronde vanwege een spelersstaking niet was doorgegaan. In 1979 zegevierde de Australiër Graham Marsh die Noordwijk kennelijk een extra warm hart toedroeg, want in 1985 was hij weer de winnaar. In 1986 was het de beroemde Spanjaard Severiano Ballesteros die met overmacht het Open Kampioenschap van Nederland op Noordwijk in de wacht sleepte. Geen van de spelers kwam echter in de Open Kampioenschappen op Noordwijk onder de 280 slagen over de vier ronden, hetgeen de moeilijkheidsgraad van Noordwijk goed aangeeft. Immers, vandaag de dag worden vele internationale wedstrijden met scores van -15, -20 of zelfs een enkele keer -25 gewonnen! De grote Amerikaanse meester Jack Nicklaus won in 1990 op de Senior Tour zelfs een 72holes toernooi met een score van -27!

Eenmaal eerder was er een winnaar van het Internationaal Open op Noordwijk. Dat speelde zich af in 1922 op de toenmalige negen holes baan. De heer G. Pannel had toen voor 36 holes 160 slagen nodig. Ook die baan was moeilijk...

Het lustrum

En dan het lustrum van 1990. De viering van 75 jaar golf in Noordwijk. De golfweek wordt er speciaal voor verzet naar begin juli en van 12 tot en met 15 september vindt het lustrum plaats. Hoe bijzonder deze dagen zijn, blijkt al direct uit het optreden van de weergoden. De dagen vóór het lustrum worden wedstrijden afgelast vanwege beestachtig weer en harde storm, op de twaalfde september klaart het weer op en zondags gaat het weer betrekken. Het lustrum vindt plaats onder ideale omstandigheden!

De eerste wedstrijd die op het programma staat, heeft natuurlijk alles te maken met de eerste wedstrijd in 1915. De deelnemers betreden voor deze "vier-stokken-wedstrijd" in kostuums uit de jaren tien de baan. Een kostelijk gezicht en een hele ervaring om eens te golfen met een driedelig sportief kostuum of een lange robe. Een groepje toeschouwers op het wandelpad naar zee langs de achttiende merkt bij het zien van onze verklede golfers op: "zullen wel Engelsen zijn".

Een high tea, muzikaal ondersteund door een damesorkestje besluit deze dag. De donderdag wordt gebruikt om de relaties en sponsors een prachtige dag golf en een gezellige receptie aan te bieden en op vrijdag wordt de Offembeker verspeeld. Deze eclectic, is speciaal uit het vaste programma van de golfweek gelicht, om nú te onderstrepen dat het de eerste wedstrijd is, die ooit op de Noordwijkse werd verspeeld. Met een schitterende beker die 75 jaar geleden door Leopold graaf van Limburg Stirum zelf is aangeboden en uitgereikt.

Om alle handicapcategorieën mee te kunnen laten doen, had de wedstrijdcommissie drie categorieën voor de Offem ingesteld. De laagste categorie – 0 tot 21 – streed om de echte Offembeker en de beide andere om unieke bekens die de weduwe van professional Gerard de Wit beschikbaar had gesteld. Oude bekens die Gerard in zijn roemruchte carrière had gewonnen...

Winnares van de Offem in 1990 werd Netty Wellink. Gelukkig een heel actief, aardig lid met een lage (11) handicap en niet de één of andere onbekende met een te hoge handicap, hoorde je hier en daar verzuchten. Want algemeen werd wel aanvoeld dat het winnen van de Offem juist in 1990 een historische betekenis heeft die niet mag worden onderschat.

De vrijdag beleefde 's avonds een absoluut hoogtepunt toen het cabaret plaatsvond. Voor de pauze verzorgd door de wat oudere leden en na de pauze door de jeugd die ook haar eigen script had gemaakt. Met aan het

Noordwijk anno 1915? Nee, tijdens het lustrum van 1990, dat begon met een gekostumeerde wedstrijd en natuurlijk met een groepsfoto van de deelnemers.

einde een knetterende finale waarin alle deelnemers hun partij meeblieden. Het geheel was zó professioneel, zó afwisselend en stond op een zó hoog niveau dat de meeste toeschouwers en uiteraard de uitvoerenden tot diep in de nacht bleven napraten. Hoogtepunten waren er teveel om op te noemen, dieptepunten geen. Aan één lied willen wij in dit jubileumboek niet voorbij gaan. Het werd geschreven door Maud de Jong, ter herinnering aan de oude baan.

Nostalgisch liedje

Tekst: Maud de Jong

Melodie: De oude school

Zou 't oude clubhuis nog bestaan
gelegen aan de 9-holes baan
daar in het duin

De honden van de Puttershoek
die maakten steeds de ballen zoek
en zonder schaam

Waar wind en regen vrij spel had
en in het dak daar zat een gat
maar 't deerde niet

De secretaris in een hok
waarin ook stonden tas en stok
't was wel wat klein

Je paraplu droogt bij de haard
en dan de thee met appeltaart
van Lydia

De bunker naast de vierde green
waar je naar de zee kon zien
moest Duits nog zijn

Die ene douche voor allemaal
het clubhuiskleed al ietwat kaal
maar 't deerde niet

En aan het einde van de dag
als dan de baan in 't strijklicht lag
o zo stil

Het huisje aan de overkant
met trapjes op de gevelrand
naast d'eerste tee

Dan kwamen langzaam een voor een
vele fazanten om ons heen
het werd wat kil

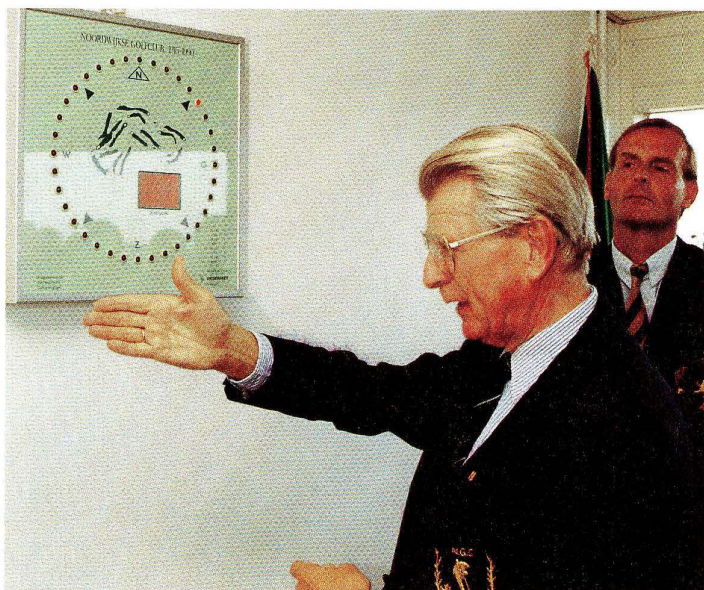
Zo'n vijftig leden op de baan
waardoor je altijd af kon slaan
behalve 's nachts

Ach zou 't nog allemaal bestaan
met nostalgie denk ik eraan
die mooie tijd

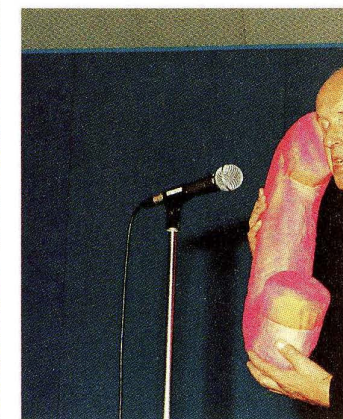
Het Puttershoekje kon je zien
achter de kleine oefengreen
een bal door 't raam

Voetballen, vanaf de knieën slaan, verkleden de baan en de high tea na afloop in en tijdens de wedstrijd als verplicht nummer de naam van je team uitbeelden (hier de 'artiesten'). Zo maar wat impressies van een jubileum dat naar méér smaakte!

Eduard Fick, tot medio 1990 vice-voorzitter en ook verder op alle mogelijke fronten actief, bij de windmeter met kaart van de baan die de NGC van de andere Nederlandse clubs kreeg aangeboden ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan.

Even lachen naar de camera. De man die overal bovenuit torent, Berend Langenegger, was vele jaren bestuurslid. Tot midden 1990 beheerde hij de financiën.

Leden van een hoogst laagde cabaret tijdens Noordwijk 75 jaar.

Moment voor een rustig gesprek. In het midden het bestuurslid tot midden 1990, Koosje van Nieuwenhuizen-van Straalen rechts de vormgever van het jubileumboek, John Asselbergs.

NGC 2000

Golf heeft in Nederland in de jaren tachtig een enorme vlucht genomen. Voerde de Noordwijkse Golf Club midden jaren zeventig nog een actie om leden te werven, in de loop van de jaren tachtig moest een ledenstop worden ingesteld. Het aantal (spelende) leden was zo enorm toegenomen – tot bijna 1.000 stuks – dat ook door de week met tevoren afgesproken starttijden moest worden gewerkt. Eerder al waren starttijden voor de weekeinden ingevoerd terwijl er ook speciale uren voor vierballen werden ingesteld. Eén en ander om de capaciteit van de baan ten volle te benutten. Dat die baan de vele duizenden ronden golf per jaar aankan, zegt genoeg over de kwaliteit ervan!

Ook het clubhuis diende te worden aangepast aan de grotere groepleden en het eveneens veelvuldige gebruik van de baan door derden. Het Internationaal Open is geregeld gast op de Noordwijkse en tal van andere toernooien en wedstrijden vinden er plaats. Het aantal greenfee-spelers is bovendien flink gestegen. Tweede helft jaren tachtig is een stuk aan het clubhuis gebouwd waardoor met name het secretariaat meer ruimte kreeg, er een goede bestuurskamer kwam en er beneden een spikesbar kon worden ingericht plus een royalere winkel, waarmee de accommodatie nog onvoldoende op peil was. Met name de kleedkamers voldoen niet meer aan de huidige eisen en ook de technische zaken – verwarming, ontbreken van riolering, keukens – zijn niet langer van deze tijd. Het door het bestuur onder leiding van voorzitter Huug de Bruijne opgestelde plan NGC 2000 is uitermate ambitieus en voorziet in verbeteringen die de club de komende tientallen jaren op het hoogste niveau zouden brengen. Voor sommigen gaan de plannen veel te ver. Zij stellen dat een dergelijk kostbare investering (rond 1,8 miljoen gulden) onzin is. Dat deze kosten teveel op de leden van nu drukken en teveel voor de leden van later zijn bestemd. Het bestuur erkent dat het bouwplan aanzienlijke kosten met zich meebrengt. Aan de andere kant stelt zij, dat het een plan is waarin rekening is gehouden met wensen en verlangens die in de toekomst ongetwijfeld aan de orde zullen komen. Het plan levert daarnaast een complete inventarisatie op van de problemen die verband houden met het verlenen van de vergunning door de autoriteiten. Het bestuur verwacht hier problemen en krijgt gelijk: de vereiste toestemmingen worden niet verkregen. De zorg om het milieu – het issue van de jaren tachtig – is al zover toegenomen, dat iedere aanbouw wordt afgewezen. Wel weet het bestuur toestemming te verwerven voor de aanleg van gas en riolering zodat in ieder geval de afvoer van het douche- en ander water voortaan goed en milieuvriendelijk gebeurt. En de stankoverlast bij het oefennet naast de eerste tee tot het verleden behoort.

De voorzitters van de Noordwijkse Golf Club

W.F. Van Heukelom 1922 - 1925

1915 - 1922
Ernst Cremers 1925 - 1936

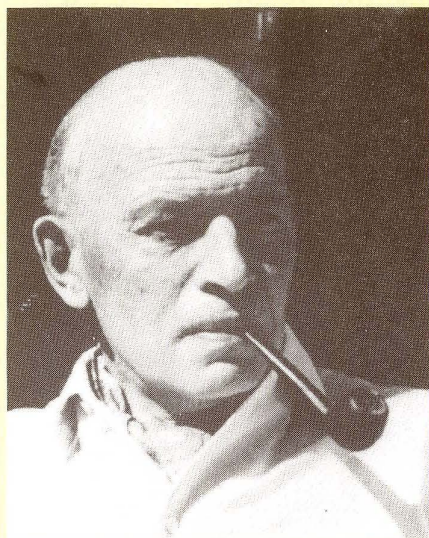
Leopold graaf Van Limburg Stirum 1936 - 1941

Voetnoot 1:
in de eerste zeven jaar had de club geen officiële status. Ernst Cremers was toen 'eigenaar/voorzitter'

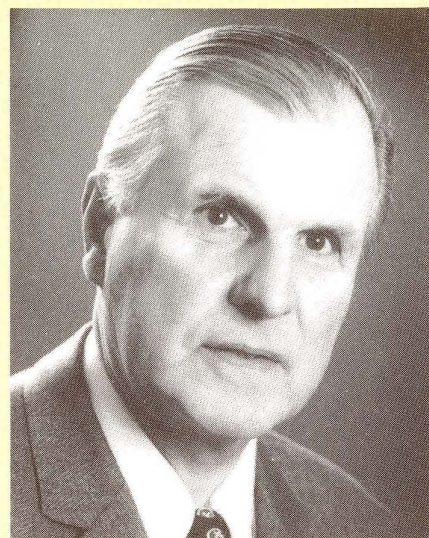
Voetnoot 2:
van 1941 tot 1947 heeft de heer Binnendijk gefungeerd als waarnemend voorzitter.

J.W. Henny 1947 - 1954

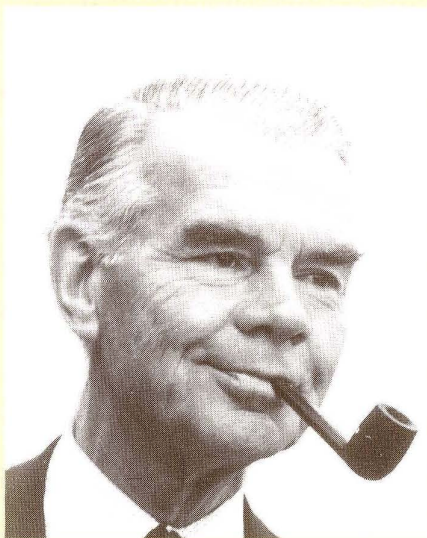
Jhr. Van den Brandeler 1954 - 1968

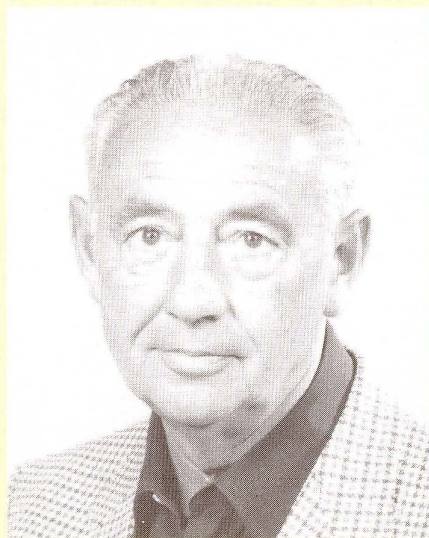
André de la Porte 1968 - 1972

Boy Swartouw 1972 - 1976

B. Coebergh 1976 - 1977

H. Luijk 1977 - 1983

J.H.C. de Bruijne 1983 - 1990

P.M. Verheij 1990 -

Offem Beker

Uitgereikt door één van de oprichters van de Noordwijkse Golf Club, Graaf Leopold van Limburg Styrum, ter gelegenheid van de eerste golfwedstrijd in Noordwijk.

1915 F. van der Esch
1916 W. van Waveren
1917 G.M. del Court van Krimpen
1918 Captain G. H. l'E West R.D.F.
1919 H.J. Kessler

1920 H.J. Kessler
1921 F. van der Esch
1922 E. Cremers
1923 J.C. Smalt
1924 A.O.R.R. Ewing
1925 C.F. Wismeyer
1926 S. Maneck
1927 F.C.W. Noorduyt
1928 F.J. Heister
1929 G.M. del Court van Krimpen

1930 H. Binnendijk
1931 Rittmeister von Loewenstein
1932 S. Maneck
1933 E.J. Deen
1934 C.E. Steel
1935 W.J. Snouck Hurgronje
1936 C. Dekker jr.
1937 W.J. Snouck Hurgronje
1938 D.A. Nederlof
1939 J.W. Henny

1940 P.H. Homoet
1941 L. Carp
1942 H.J. de Graaf
1947 H.P.A. Eberwein
1948 W.E. Bangert
1949 D.J. Zijlker

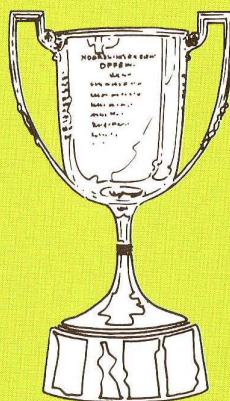
1951 C.O.A. Driehuizen
1953 C.O.A. Driehuizen
1954 A.C. van Swol
1955 R.C. Smidt van Gelder
1956 R.C. Smidt van Gelder
1957 F.E. Jungst
1958 G.A. Cox
1959 J.D. Mulder

1960 G.J. Driehuizen
1961 M.E. Bartlett
1962 G.M.W. Aten
1963 M.E. Bartlett
1964 H. Bodde Bouman
1965 A.E. Roodenburg
1967 B.J. Bijleveld
1968 E.A. Dekker
1969 W. Roodenburg

1970 H.E.A. Molhuysen
1971 B.J. Bijleveld
1973 U.J. Rathjé
1974 J. Kolff
1975 P. Flieringa
1976 S. Pander-Broese van Groenou
1977 E.P.A. Jonkers Both
1978 A.L.H. Heijbroek
1979 K.A. Menger

1980 M.C. Haase-Nieuwland
1981 A.M. Peetoom
1982 L.J. Morris
1983 B.K. Benninga
1984 R.H. van Veelen
1985 N.P. Cullen
1986 F.Y.M. van Zinnicq Bergmann
1987 M.J. Vehmeyer-van der Laan
1988 W.E. Leniger
1989 M.R. Everton

1990 A.A.A. Wellink-Beers

The British Challenge Cup

Beker beschikbaar gesteld door Britse militairen die tijdens WO1 in ons land waren gedetacheerd en geregeld op Noordwijk speelden.

1919 E. Vas Visser

1920 Captain R. O'Connor
1921 G.S. Joannides
1922 T.R. Waterbury
1923 T.R. Waterbury
1924 W.J.J. van Heukelom
1925 A.C.H. Horstmann
1926 George van Dyne
1927 F.J. Heister
1928 B. Heldring
1929 R.C.S. Stevenson

1930 J.W. Henny
1931 H. Binnendijk
1932 J.W. Henny
1933 F.G. Waller
1934 M. Sanders
1935 H.J. Kessler
1936 F.W. de Haan
1937 A. Kerkhoven
1938 D.A. Nederlof
1939 H.M.A. van Berckel

1941 F. Mignot
1942 E.K. Klatte
1947 W.P.A.M. Kuyt
1948 J.W. Henny
1949 H. Steinz

1950 H. Steinz
1951 C.W. Knol
1952 G.J. Verhoef
1953 P.A. de Jong
1954 G.J. Verhoef
1955 J. Loopuyt
1956 P. Jochems
1957 J. Loopuyt
1958 H. Steinz
1959 J.D. Mulder

1960 G.J. Verhoef
1961 G.J. Driehuizen-de Groot

1962 M.E. Bartlett
1963 P. Bakker Schut
1964 M.E. Bartlett
1965 J.E. Labree
1966 G. Storm
1967 M.P.J. van Hoeken
1968 J. Sprinks
1969 M.C. Haase-Nieuwland

1970 J.J.W. Kerckhoff
1971 T.J.L. Kraijenhoff
1973 A.E. Kerckhoff-Boerma
1974 A.G. Gilmore
1975 J.J.W. Kerckhoff
1976 P.A. Murray
1977 B.R. Slikker-Kretzschmar
1978 P.W. Elliot
1979 T.N. Knudson

1980 Diana Zegger
1981 P. Flieringa
1982 D.M.G. Young
1983 Maaïke Menger
1984 J.K.M. Steins Bisschop
1985 A.E. v.d. Ploeg-Schönbeck
1986 P.F. Ouwerschuur
1987 H. Volker
1988 N.P. Cullen
1989 W. van Dalsum-Wernink

1990 Jacco Mulder

Matchplay kampioenschap Heren

1951 J.W. Henny
1952 G.A. Cox
1953 H. Linthorst Homan
1954 G.J. Verhoef
1955 G.A. Cox
1956 G.J. Verhoef
1957 G.J. Verhoef
1958 G.J. Verhoef
1959 M.E. Bartlett

1960 G.J. Verhoef
1961 M.E. Bartlett
1962 M.E. Bartlett
1963 M.E. Bartlett
1964 M.E. Bartlett
1965 C. Swarttouw
1966 C. Swarttouw
1967 J.J.W. Kerckhoff
1968 C. Swarttouw
1969 C. Swarttouw

1970 J.J.W. Kerckhoff
1971 J.J.W. Kerckhoff
1972 H.S. Catz
1973 J.J.W. Kerckhoff
1974 J.J.W. Kerckhoff
1975 F.M.Ch. de Haan
1976 I. Legorburo
1977 C. Dirkzwager
1978 A.J. Meijers
1979 M.R.E. Rapeti-Trastour

1980 C. Dirkzwager
1981 Daan Slooter
1982 Daan Slooter
1983 C. Dirkzwager
1984 Daan Slooter
1985 Daan Slooter
1986 C. Dirkzwager
1987 A.J. Meijers
1988 Daan Slooter
1989 I.M.N. Oedayrajsingh Varma

1990 Stuart McAllister

Matchplay kampioenschap Heren Senioren

1979 W. v.d. Bunt
1980 H. Aarsen
1981 H.S. Catz
1982 D.J. Mulder
1983 J.F. Drijver
1984 J.F. Drijver
1985 J.F. Drijver
1986 J.F. Drijver
1987 G.J. Verhoef
1988 T.N. Knudsen
1989 G.J. Verhoef

1990 T.N. Knudsen

Matchplay kampioenschap Dames

1955 H.A.A. van Heeckeren van
Brandsenburg-Gevers
1962 M. de Jong-Vink
1963 G.J. Driehuizen-de Groot
1966 G.J. Driehuizen-de Groot
1967 G.J. Driehuizen-de Groot
1968 A.C.Th. Wijnen-van Heuven
1969 M. Stuker v.d. Zouwe

1970 A.C.Th. Wijnen-van Heuven
1971 A.C.Th. Wijnen-van Heuven
1972 M. Doyer-Watel
1973 S. Pander-Broeze van Groenou
1974 D. Knudson-Kurtz
1975 D. Knudson-Kurtz
1976 A. van der Ploeg-Schönbeck
1977 E. Huurman-van Heesteren
1978 L. Lindner
1979 A. van der Ploeg-Schönbeck

1980 D. Knudson-Kurtz
1981 A. van der Ploeg-Schönbeck
1982 A. van der Ploeg-Schönbeck
1983 J.H.H. Westerman-Krom
1984 A. van der Ploeg-Schönbeck
1985 Diana Zegger
1986 A. van der Ploeg-Schönbeck
1987 Diana Zegger
1988 Diana Zegger
1989 Suzanne van Wezel
1990 Andrea Botter

Matchplay kampioenschap Dames Senioren

1982 B.R. Slikker-Kratzschmar
1983 S.Pander-Broeze van Groenou
1984 S.Pander-Broeze van Groenou
1985 S.Pander-Broeze van Groenou
1986 M.C. Haasters-Weenink
1987 S.Pander-Broeze van Groenou
1988 A. Flieringa-v. Heuven
1989 A. Flieringa-v. Heuven

1990 S. Pander-Broeze van Groenou

Strokeplay kampioenschap Heren

1979 A.J. Meijers

1980 E.P.A. Jonkers Both
1981 Cees Dirkzwager
1982 Daan Slooter
1983 Daan Slooter
1984 Michiel Peetoom
1985 Harm Herrema
1986 Cees Dirkzwager
1987 Marcel Menger
1988 Daan Slooter
1989 Stuart McAllister

1990 Stuart McAllister

Strokeplay kampioenschap Heren Senioren

1979 H. Aarsen

1980 H.S. Catz
1981 H. Aarsen
1982 T.J.L. Kraijenhoff
1983 J.F. Drijver
1984 J.F. Drijver
1985 J.F. Drijver
1986 W. Dirkzwager
1987 T.N. Knudson

1988 G.J. Verhoef
1989 P. Flieringa

1990 G.J. Verhoef

Strokeplay kampioenschap Dames

1979 A.v.d. PLoeg-Schönbeck

1980 A.v.d. PLoeg-Schönbeck
1981 A.v.d. PLoeg-Schönbeck
1982 A.v.d. PLoeg-Schönbeck
1983 A.v.d. PLoeg-Schönbeck
1984 A.v.d. PLoeg-Schönbeck
1985 A.v.d. PLoeg-Schönbeck
1986 A.v.d. PLoeg-Schönbeck
1987 Andrea Botter
1988 A.E. Struyvenberg-de Groot
1989 Andrea Botter

1990 Andrea Botter

Strokeplay kampioenschap Dames Senioren

1983 M.C. Haase-Nieuwland
1984 S. Pander-Broeze v. Groenou
1985
1986 S. Pander-Broeze v. Groenou
1987 J. van Veen-Gaastera
1988 Th. Slooter-Kuipers
1989 J. Meijer-Hagen

1990 S. Pander-Broeze v. Groenou

Een blik in de toekomst

Annus Domini 1990, een speldeprik in de wereldgeschiedenis, voor de Noordwijkse Golfclub daarentegen een markant jaar in zijn eigen historie. 75 Jaar golf op de "Noordwijkse banen" heeft geleid tot de gezonde situatie waarin de NGC zich thans bevindt, nl. een golfclub die de beschikking heeft over een topbaan op mondiaal niveau, moderne clubhuisfaciliteiten en een lange eigen traditie.

Een gedenkboek blikt per definitie terug. Het voldoen aan het verzoek van de auteurs om bij wijze van afsluiting een blik in de toekomst te werpen, is een hachelijke zaak en ik doe dit dan ook met de grootste aarzeling. De ontwikkelingen gaan nl. snel en zijn velerlei.

Kwantitatieve groei

In dit opzicht kan worden aangesloten bij het in 1988 tot stand gekomen en vaak geciteerde "NGF Behoeftte-onderzoek Golfsport Nederland". Niet alleen de titel als zodanig, maar ook de schattingen met betrekking tot de grote aantallen geïnteresseerden in de golfsport, roepen minder prettige associaties op; de enorme vraag zou niet in voldoende mate kunnen worden gedekt door het relatief geringe aanbod.

Zullen sommige spookbeelden realiteit worden en zullen Japanse toestanden in Nederland kunnen ontstaan? Zullen er tijden aanbreken met entrance-fee's van f 50.000 tot f 200.000,-; dat men blij mag zijn een enkele weken van te voren gereserveerde "starttijd" voor 's-avonds 22.30 uur en dit dan op een verlichte driving-range in de buurt van een weidewinkel; dat kinderen reeds bij hun geboorte moeten worden aangemeld om op hun 26 levensjaar een redelijke kans te hebben lid te worden van een golfclub, enz.? Neen, enerzijds meen ik dat de "effectieve vraag" zal meevallen en anderzijds het kwantitatieve aanbod, mede tegen de achtergrond van de problematiek van de landbouwoverschotten, redelijk in de pas zal blijken te lopen. Eerder zal, naar ik veronderstel, het kwalitatieve aspect een belangrijke rol gaan spelen.

Kwaliteit

Niet alleen het kwantitatief tegemoet komen aan de vraag naar banen en clubhuizen, doch ook de mate van beslotenheid, c.q. de privacy in verenigingsverband, is – zo wil het voorkomen – een essentieel onderdeel van de "behoefte". Nu de nieuwe generatie golfspelers via betaling van dagcontributie heeft kennis gemaakt met de "geneugten" van de gevestigde, veelal oudere besloten clubs, wordt juist het lidmaatschap van deze verenigingen

De spiegel die jaren totaal verwaarloosd in het leshokje van Tom O'Mahoney hing, bleek na restauratie een kostbaar stuk antiek te zijn. Hij werd opgeknapt en door het personeel aangeboden aan de Club. Voorzitter Verheij, life en in spiegelbeeld, neemt hem verheugd in ontvangst uit handen van Jan Nagtegaal (links) en Leen van Beelen. de spiegel hangt nu in het trappenhuis.

geambiëerd. Een tijdrovend deel van de werkzaamheden van ons secretariaat bestaat dan ook in het dagelijks moeten teleurstellen van de velen die dolgraag lid van de Noordwijkse zouden willen worden, doch wier registratie op een wachtlijst een zinloze zaak is, gegeven het grote "aantal wachtenden vóór hen" met een hogere prioriteit.

Commercie

Een aspect dat direct samenhangt met de gesignaleerde kwantitatieve en kwalitatieve vraag, is de commercie in de golfwereld. Wedstrijden worden gesponsord, veelbelovende jonge pro's worden financieel ondersteund en het golfpubliek wordt in het algemeen als een uitstekende doelgroep gezien. Commercie in de golfsport zal een steeds belangrijker plaats gaan innemen. Deze combinatie, mits juist gedoseerd, biedt voor vele clubs de mogelijkheid om tot een verantwoorde exploitatie te geraken. Ik zeg met nadruk "juist gedoseerd", want overdaad kan hier inderdaad enorm schaden. De NGC prijst zich dan ook gelukkig dat haar positie in dit opzicht een volstrekt onafhankelijke kan zijn en dat zij – financieel gesproken – niet veroordeeld is tot een permanente aantasting van haar identiteit. Natuurlijk zijn er clubs waarvoor een zware commerciële ondersteuning vaak de enige en uiteindelijke bestaansvoorwaarde is. Voor die clubs die zónder kunnen, is onafhankelijkheid een zegen.

Rol NGF

Te midden van al dit soort ontwikkelingen is de rol van de NGF belangrijk, maar ook moeilijk: "belangrijk", omdat de golfhause in Nederland een goede begeleiding behoeft zodat de nadelen van de wildgroei worden vermeden, "moeilijk", omdat de belangen van de aangesloten verenigingen niet altijd en overal parallel lopen. Bevordering van regelkennis, know-how omtrent de aanleg van banen, managementcursussen, greenkeeping-adviezen etc. zijn waardevol, doch niet voor alle leden van de Federatie in dezelfde mate. De vraag zal zich dan ook voordoen of de NGF-dienstverlening nader zal moeten worden gedifferentieerd naar gelang van het karakter resp. de structuur van de aangesloten verenigingen. Ik denk van wel en meen dat een dergelijke ontwikkeling onvermijdelijk is, zij het in het belang van zowel de NGF als van haar leden.

Het bestuur van de club vanaf juni 1990 tot ??? Van links naar rechts H.G.M. Wardenier, G.E.A. van Til, mevrouw J. van Veen Gaastra, P.M. Verheij, mevrouw F. Kuipers-Bruidegom, F.Y.M. van Zinnicq Bergmann en H.W. Meijer.

Tot slot

Snel keer ik nu terug naar het uitgangspunt; het kijken in glazen bollen en koffiedik is niet mijn sterkste zijde en, zoals hiervoor gezegd, niet geheel conform het karakter van een gedenkboek. Toch ontkom ik bij wijze van slot niet aan een toekomstgerichte wens. Ik hoop dat de Noordwijkse Golfclub zal voortgaan op de reeds lang geleden ingeslagen weg, een weg geplaveid met stijl en traditie, met gevoel voor de prestatie-elementen van de golfsport maar zeker niet in de laatste plaats voor sfeer en gezelligheid. Voor ons, leden van de NGC, is golf tenslotte een ontspanning en dit moge zo blijven. Aldus vertrouw ik er op dat onze vereniging, thans in de kracht van zijn leven, nog een lang en voorspoedig bestaan is beschoren.

Peter M. Verheij
Voorzitter

75 JAAR GOLF IN NOORDWIJK